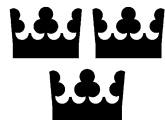

Rättsväsendet

4

Förslag till statens budget för 2014

Rättsväsendet

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Rättsväsendet	11
2.1	Utgiftsområdets omfattning	11
2.2	Utgiftsutveckling	12
2.3	Mål för utgiftsområdet	13
2.4	Politikens inriktning	13
2.4.1	En politik för ett tryggare Sverige.....	13
2.4.2	Ökad effektivitet i rättsväsendet.....	14
2.4.3	Kraftfulla åtgärder och skärpta straff.....	17
2.4.4	Tidiga och tydliga insatser mot ungas brottslighet.....	22
2.4.5	Brottsdrabbades behov i fokus.....	23
2.4.6	Skydd för den personliga integriteten	25
2.5	Resultatredovisning	25
2.5.1	Samlad bedömning av rättsväsendets resultat	25
2.5.2	Brottsförebyggande arbete	29
2.5.3	Utredning och lagföring	32
2.5.4	Dömande verksamhet	37
2.5.5	Verkställighet av påföljd	40
2.5.6	Stöd till brottsoffer	44
2.5.7	Kompetensförsörjningen inom rättsväsendet	48
2.6	Budgetförslag	51
2.6.1	1:1 Polisorganisationen.....	51
2.6.2	1:2 Säkerhetspolisen.....	53
2.6.3	1:3 Åklagarmyndigheten.....	55
2.6.4	1:4 Ekobrottsmyndigheten.....	56
2.6.5	1:5 Sveriges Domstolar	57
2.6.6	1:6 Kriminalvården.....	58
2.6.7	1:7 Brottsförebyggande rådet.....	59
2.6.8	1:8 Rättsmedicinalverket	60
2.6.9	1:9 Gentekniknämnden	61
2.6.10	1:10 Brottsoffermyndigheten.....	62
2.6.11	1:11 Ersättning för skador på grund av brott.....	62
2.6.12	1:12 Rättsliga biträden m.m.....	63
2.6.13	1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.....	64
2.6.14	1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.....	64

2.6.15	1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.....	65
2.6.16	1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	65
2.6.17	1:17 Domarnämnden.....	66

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	9
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet	12
2.2 Härledning av ramnivån 2014–2017. Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	12
2.3 Ramnivå 2014 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 4 rättsväsendet	13
2.4 Anmälda brott samt personuppklaringsprocent 2006–2012	27
2.5 Kostnadsutveckling 2010–2012.....	29
2.6 Kostnadsutveckling 2010–2012.....	31
2.7 Inkomna ärenden.....	33
2.8 Uppklaring	34
2.9 Kostnadsutveckling 2010–2012.....	36
2.10 Uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål: omloppstid i månader för avgjorda mål, 75:e percentilen.....	38
2.11 Den totala målutvecklingen (exkl. migrationsmål) 2010–2012	38
2.12 Kostnadsutveckling 2010–2012.....	39
2.13 Kostnadsutveckling 2010–2012.....	41
2.14 Kostnadsutveckling 2010–2012.....	45
2.15 Utbetalad brottsskadeersättning fördelat på brottstyper	46
2.16 Antal anställda 2010–2012 fördelat på kvinnor, män och samtliga (jämnt hundratal).....	48
2.17 Andel kvinnor och män på ledande befattningar 2010–2012.....	49
2.18 Andel anställda med utländsk bakgrund* 2010–2012	49
2.19 Andel sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig arbetstid 2010–2012 fördelat på kvinnor, män och samtliga	49
2.20 Utgiftsutveckling 2003–2013	51
2.21 Anslagsutveckling 1:1 Polisorganisationen	51
2.22 Offentligrättslig verksamhet.....	51
2.23 Uppdragsverksamhet.....	52
2.24 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:1 Polisorganisationen	52
2.25 Anslagsutveckling 1:2 Säkerhetspolisen.....	53
2.26 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:2 Säkerhetspolisen.....	54
2.27 Anslagsutveckling 1:3 Åklagarmyndigheten.....	55
2.28 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:3 Åklagarmyndigheten.....	56
2.29 Anslagsutveckling 1:4 Ekobrottsmyndigheten.....	56
2.30 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:4 Ekobrottsmyndigheten.....	57
2.31 Anslagsutveckling 1:5 Sveriges Domstolar	57
2.32 Offentligrättslig verksamhet.....	57
2.33 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:5 Sveriges Domstolar	58
2.34 Anslagsutveckling 1:6 Kriminalvården.....	58
2.35 Avgiftsbelagd verksamhet	58
2.36 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:6 Kriminalvården.....	59
2.37 Anslagsutveckling 1:7 Brottsförebyggande rådet	59
2.38 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:7 Brottsförebyggande rådet	60

2.39	Anslagsutveckling 1:8 Rättsmedicinalverket	60
2.40	Uppdragsverksamhet. Rättsgenetik	60
2.41	Uppdragsverksamhet. Rättskemi	60
2.42	Uppdragsverksamhet. Rättsintyg.....	60
2.43	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:8 Rättsmedicinalverket	61
2.44	Anslagsutveckling 1:9 Gentekniknämnden	61
2.45	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:9 Gentekniknämnden	62
2.46	Anslagsutveckling 1:10 Brottsoffermyndigheten.....	62
2.47	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:10 Brottsoffermyndigheten.....	62
2.48	Anslagsutveckling 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.....	62
2.49	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.....	63
2.50	Anslagsutveckling 1:12 Rättsliga biträden m.m.	63
2.51	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:12 Rättsliga biträden m.m.	63
2.52	Anslagsutveckling 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	64
2.53	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.....	64
2.54	Anslagsutveckling 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.....	64
2.55	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.....	65
2.56	Anslagsutveckling 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	65
2.57	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	65
2.58	Anslagsutveckling 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.....	65
2.59	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.....	66
2.60	Anslagsutveckling 1:17 Domarnämnden	66
2.61	Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:17 Domarnämnden	66

Diagramförteckning

2.1 Andel otrygga/oroliga i befolkningen 2006–2012, enligt Nationella trygghetsundersökningen	26
2.2 Andel med ganska eller mycket högt förtroende för myndigheterna i befolkningen 2006–2012, enligt Nationella trygghetsundersökningen	26
2.3 Antalet personuppklarade brott enligt officiell kriminalstatistik (*År 2011 har korrigerats för ett enstaka ärende som innehöll ett mycket stort antal brott)	28
2.4 Medelbeläggning i anstalt 2006–2012 enligt officiell kriminalstatistik	29
2.5 Antalet påbörjade särskilda utslussningsåtgärder 2008–2012	41
2.6 Inkomna och avgjorda ärenden.....	46
2.7 Utbetalad brottsskadeersättning och intäkter av regress.....	47

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner att Statens kriminaltekniska laboratorium ingår i den nya Polismyndigheten, som påbörjar sin verksamhet den 1 januari 2015 (avsnitt 2.6.1),
2. godkänner att Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet den 1 januari 2015 (avsnitt 2.6.2),
3. för budgetåret 2014 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag		
1:1	Polisorganisationen	21 080 109
1:2	Säkerhetspolisen	1 104 428
1:3	Åklagarmyndigheten	1 305 963
1:4	Ekobrottsmyndigheten	589 439
1:5	Sveriges Domstolar	5 345 989
1:6	Kriminalvården	7 834 989
1:7	Brottsförebyggande rådet	89 700
1:8	Rättsmedicinalverket	378 733
1:9	Gentekniknämnden	5 217
1:10	Brottsoffermyndigheten	37 144
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	122 349
1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 305 657
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	40 117
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	18 674
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	7 157
1:16	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	18 272
1:17	Domarnämnden	7 710
Summa		40 291 647

2 Rättsväsendet

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Huvuddelen av resurserna inom utgiftsområdet avser kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. I övrigt är rättsväsendets verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda och mellan enskilda och det allmänna samt att handlägga olika typer av ärenden. Den kriminalpolitiskt inriktade verksamheten syftar till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott,

utreda brott, se till att den som begått brott lagförs, verkställa påföljder och rättsliga anspråk och ge stöd till dem som drabbats av brott. Utgiftsområdet innefattar myndigheter inom polis- och åklagarväsendena, Sveriges Domstolar samt Kriminalvården. Dessutom ingår Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Domarnämnden och Genterknämnden.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet
Miljoner kronor

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
1:1 Polisorganisationen	20 478	20 536	20 197	21 080	21 295	21 717	22 198
1:2 Säkerhetspolisen	987	1 064	1 068	1 104	1 125	1 107	1 128
1:3 Åklagarmyndigheten	1 233	1 265	1 257	1 306	1 404	1 459	1 492
1:4 Ekobrottsmyndigheten	445	515	506	589	614	640	654
1:5 Sveriges Domstolar	4 928	5 219	4 977	5 346	5 424	5 521	5 642
1:6 Kriminalvården	7 380	7 754	7 437	7 835	8 224	8 431	8 614
1:7 Brottsförebyggande rådet	70	82	81	90	98	99	102
1:8 Rättsmedicinalverket	334	360	364	379	373	405	413
1:9 Gentekniknämnden	4	5	5	5	5	5	5
1:10 Brottsoffermyndigheten	31	36	35	37	38	40	41
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	57	102	73	122	122	122	122
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 157	2 266	2 303	2 306	2 426	2 326	2 326
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	51	60	57	40	40	40	40
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	13	96	42	19	19	19	19
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	21	7	7	7	7	7	7
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	16	18	16	18	19	19	19
1:17 Domarnämnden	7	8	8	8	8	8	8
Totalt för utgiftsområde 4 Rättsväsendet	38 213	39 392	38 434	40 292	41 240	41 965	42 831

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Rättsväsendets ekonomiska situation är god. Vid ingången av 2013 fanns ett sammanlagt anslags-sparande om 101 miljoner kronor. Regeringen föreslog inga förändringar av budgeten för 2013 i vårändringsbudgeten. I höständringsbudgeten föreslår regeringen att anslagsmedel omfördelas inom utgiftsområdet till bland annat anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket.

Regeringen fortsätter att utveckla rättsväsendet för att öka effektiviteten i rättskedjan. Ramförstärkningarna under åren 2013–2016 som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2013 ligger fast. För 2014 gör regeringen bedömningen att endast mindre förstärkningar behöver skjutas till. Därtill föreslår regeringen i denna proposition mindre omfördelningar av medel inom utgiftsområdet. Förändringar av anslagen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet redovisas under 2.6 Budgetförslag.

Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2014–2017. Utgiftsområde 4 Rättsväsendet
Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	39 391	39 391	39 391	39 391
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 028	1 517	2 160	3 017
Beslut	-86	374	456	466
Överföring till/från andra utgiftsområden	0	0	0	0
Övrigt ³	-40	-41	-42	-43
Ny ramnivå	40 292	41 240	41 965	42 831

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Vissa anslag minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

**Tabell 2.3 Ramnivå 2014 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 4 rättsväsendet**

Miljoner kronor

	2014
Transfereringar ¹	2 252
Verksamhetskostnader ²	37 786
Investeringar ³	254
Summa ramnivå	40 292

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2012 samt kända förändringar av anslagens användning.

1 Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

2 Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

3 Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet. Brottsligheten orsakar mänskligt lidande, otrygghet och stora samhällsekonomiska skador. Rädslan för att utsättas för brott beskär människors frihet. Ett starkt och väl fungerande rättsväsende är en förutsättning för att samhällets åtgärder mot brottsligheten ska bli framgångsrika.

Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Rättssäkerhet innebär att rättsskipning och annan myndighetsutövning ska vara förutsebar och enhetlig samt bedrivs med hög kvalitet. Med rättstrygghet avses att enskilda personer och andra rättssubjekt ska vara skyddade mot brottsliga angrepp på liv, hälsa, frihet, integritet och egendom. Avgörande är att rättsväsendet tillsammans med det övriga samhället arbetar för att förebygga och bekämpa brottsligheten samt stödjer dem som har drabbats av brott. Rättstryggheten förutsätter också en lättillgänglig ordning för att lösa tvister som uppstår i samhället.

Hög rättssäkerhet och rättstrygghet är grundläggande förutsättningar för att människor ska känna förtroende för lagarna, myndigheterna och domstolarna. Sådant förtroende är av fundamental betydelse för det demokratiska samhället.

2.4 Politikens inriktning

2.4.1 En politik för ett tryggare Sverige

Sverige ska vara ett tryggt land att leva i. För att minska brottsligheten och öka människors trygghet har alliansregeringen sedan tillträdet 2006 genomfört en omfattande satsning på rättsväsendet. Hela rättskedjan, från polis till kriminalvård, har förstärkts kraftigt. Rättsväsendet är i dag betydligt starkare än 2006. Det förstärkta resursläget har inneburit att rättsväsendets förutsättningar att bekämpa brottsligheten och öka tryggheten har förbättrats väsentligt.

Parallellt med förstärkningen av rättsväsendet har människors trygghet ökat. Exempelvis känner sig fler trygga när de går ut ensamma en sen kväll och färre oroar sig för att utsättas för brott. Det visar Nationella trygghetsundersökningen (NTU), som Brottsförebyggande rådet (Brå) genomför årligen sedan 2006. Den positiva utvecklingen gäller för både män och kvinnor och för såväl unga som gamla. Under 2012 mattades dock den positiva utvecklingen av. Rättsväsendet har en viktig roll i att bidra till att tryggheten stärks även framöver. Att känna trygghet i vardagen ska vara en självklarhet för alla.

NTU visar också att människors förtroende för rättsväsendet har ökat tydligt sedan 2006. Det gäller såväl förtroendet för polisen som för åklagarväsendet, Sveriges Domstolar och Kriminalvården. Även i dessa avseenden har det dock skett en viss tillbakagång under 2012. Rättsväsendet behöver fortsätta att utveckla sitt arbete så att den positiva trenden kan fortsätta. Regeringen följer utvecklingen noga.

Efter en tydlig ökning av den anmälda brottsligheten under förra mandatperioden har antalet anmälda brott sedan några år tillbaka stabiliserats kring 1,4 miljoner brott per år. Det är den högsta nivån någonsin, vilket ställer stora krav på rättsväsendet.

Utvecklingen av antalet anmälda brott ger ingen säker information om hur den faktiska brottsligheten utvecklas. Antalet anmälda brott styrs även av andra faktorer. Bland annat är rättsväsendets och andra aktörers spanings- och ingripandeverksamhet av stor betydelse. Exempelvis är volymen på antalet anmälda trafikbrott, narkotikabrott och snatterier i första hand ett resultat av i vilken utsträckning rättsväsendet och andra aktörer prioriterar insatser mot sådan brottslighet. Antalet anmälda brott påverkas

också av människors och organisationers benägenhet att anmäla brott. För att bedöma brottslighetens utveckling krävs således även annan information.

Enligt NTU, som inkluderar många brottstyper och såväl anmälda som oanmälda brott, har brottsligheten inte ökat sedan 2006. Andelen som uppger att de utsatts för såväl brott mot person som olika former av egendomsbrott har snarare minskat något sedan dess. Även om utvecklingen varierar mellan olika regioner och brottstyper tyder tillgängliga källor på att brottsligheten på det stora hela varken har minskat eller ökat på något påtagligt sätt sedan 2006. Det framstår således som att fler av de brott som begås kommer till rättsväsendets kännedom, vilket är positivt. Den omfattande ärendemängd som rättsväsendet har att hantera ställer dock stora krav på myndigheterna.

En framgångsrik brottsbekämpning handlar inte bara om att angripa brottsligheten utan även om att motverka dess orsaker. Samhället har allt att vinna på att förebygga brott bland unga. En trygg uppväxt är en av de mest effektiva brottsförebyggande insatserna. Att förmå unga personer vars liv är på väg att utvecklas i negativ riktning att välja en annan väg i livet är en av de största utmaningarna i brottsbekämpningen. Tidiga och samlade insatser mot bland annat missbruk av alkohol och narkotika, åtgärder inom skola och socialtjänst och åtgärder inom bostads- och arbetsmarknadspolitikens område behövs för att minska brottsligheten och öka tryggheten. I områden och miljöer där många människor saknar arbete och där sociala problem hör till vardagen är problem med kriminalitet, otrygghet och missbruk särskilt utbredda. Insatser för att motverka segregation och integrera människor i samhället, exempelvis genom arbetslinjen, är därför centrala även på det kriminalpolitiska området.

2.4.2 Ökad effektivitet i rättsväsendet

De kraftiga resursförstärkningarna till myndigheterna inom rättsväsendet är en central del i regeringens arbete med att förbättra brottsbekämpningen och öka människors trygghet. Förstärkningarna har inneburit att myndigheterna genom hela rättskedjan har kunnat utveckla och utöka sina verksamheter. Att klara upp brott och lagföra gärningspersoner hör till de brotts-

bekämpande myndigheternas kärnuppgifter. Antalet uppklarade och lagförda brott har också ökat tydligt sedan 2006. De senaste åren har dock den positiva utvecklingen i brottsuppleringen avmattats. Regeringen anser att arbetet med utredning och lagföring behöver vidareutvecklas och effektiviseras framöver. Ett kontinuerligt utvecklingsarbete i syfte att effektivisera och höja kvaliteten i arbetet ska genomgående vara en integrerad del av rättsväsendets verksamhet.

Organisationsformer under utveckling

Samtidigt som myndigheternas effektiviseringsarbete behöver stärkas ska regeringen löpande verka för att förbättra myndigheternas förutsättningar att utvecklas och nå resultat.

Som ett led i detta arbete har regeringen tagit initiativ till en omorganisation av polisen som innebär att Rikspolisstyrelsen och de 21 polismyndigheterna ombildas till en myndighet den 1 januari 2015. Syftet med reformen är att öka förutsättningarna för ett bättre verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Polisens ombildning till en sammanhållen myndighet kommer att skapa tydligare strukturer för ledning och styrning, underlätta ett mer optimalt resursutnyttjande, ge mer likartade förutsättningar för polisarbetet över hela landet och ge bättre förutsättningar för samarbete med andra. Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att genomföra reformen. Arbetet ska vara slutfört vid utgången av 2014.

Några frågor som rör polisens framtida organisation återstår dock att behandla. I avsnitt 2.6 föreslår regeringen dels att Statens kriminaltekniska laboratorium ska ingå i den nya Polismyndigheten, dels att Säkerhetspolisen ska ombildas till en fristående myndighet.

Åklagarmyndigheten har inlett en process för att utveckla myndighetens organisation. Syftet med organisationsförändringen är att skapa förutsättningar för ett mer flexibelt resursutnyttjande, förbättra möjligheterna för en strategisk central ledning och ge goda möjligheter till samverkan med polisen. Myndigheten vill uppnå detta genom att samla ansvaret för budget, verksamhet och resultat inom den operativa åklagarverksamheten hos färre och större organisatoriska enheter. Det operativa åklagararbetet kommer även fortsättningsvis att bedrivas vid

åklagarkammare runt om i landet. Den förändrade organisationen är tänkt att träda i kraft hösten 2014.

I syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för en effektiv ekobrottsbekämpning över hela landet har regeringen även beslutat att Ekobrottsmyndigheten ska ha ett nationellt ansvar för de ärenden som myndigheten handlägger. Sedan halvårsskiftet 2013 ansvarar Ekobrottsmyndigheten därmed för ekobrottsbekämpning i hela landet. Tidigare var ansvaret för att utreda misstänkt ekonomisk brottslighet och besluta om åtal delat mellan å ena sidan Ekobrottsmyndigheten och å andra sidan Åklagarmyndigheten och polismyndigheterna.

Ett utvecklat samarbete

Myndigheterna inom rättsväsendet är i många avseenden beroende av varandra för att nå framgång i brottsbekämpningen. Det ställer stora krav på en väl utvecklad samordning och på att myndigheterna tillsammans strävar mot gemensamma mål. För att resultaten ska bli så goda som möjligt är det viktigt att var och en av myndigheterna ser sin roll i rättskedjan och på olika sätt underlättar övriga myndigheters insatser. Exempelvis är ansvarsfördelningen och samarbetet mellan polis och åklagare av stor betydelse för att resurserna och kompetensen ska användas på bästa sätt i den brottsutredande verksamheten. För att uppnå effektivitets- och kvalitetsvinster finns det fortfarande behov av att stärka samverkan mellan myndigheterna i rättskedjan. Myndigheterna behöver försäkra sig om att genomgående ha utvecklade strukturer och rutiner som säkerställer samverkan och samtidigt tydligt klargör ansvarsfördelningen mellan olika funktioner.

Rättsväsendets myndigheter behöver också stärka samverkan med myndigheter och aktörer utanför rättsväsendet, däribland med kommuner och landsting. Det gäller inte minst i det brottsförebyggande arbetet och i arbetet med att stödja brottsdrabbade. För att insatserna på dessa områden ska bli heltäckande och konsekventa ställs det stora krav på samordning mellan olika aktörer.

Många typer av brott, inte minst grova brott, har gränsöverskridande inslag. För att rättsväsendet ska kunna fungera effektivt i alla delar är ett väl utvecklat internationellt samarbete av stor

betydelse såväl inom EU som på regional och global nivå. Samarbetet med utländska myndigheter, såväl inom vårt närområde som övriga världen, samt europeiska och internationella organ som Eurojust, Europol, Frontex och Interpol skapar bättre möjligheter för rättsväsendet att både förebygga och beivra brott. Det internationella samarbetet ska vara en väl integrerad del i rättsväsendets verksamhet och regelverk för internationellt utbyte ska utnyttjas fullt ut.

En väl utvecklad samverkan mellan rättsväsendet, andra svenska myndigheter och internationella aktörer är också av betydelse när det gäller internationell civil krishantering och utvecklingssamarbete. En allt större efterfrågan på personal till internationella civila krishanteringsinsatser kräver fortsatt att formerna för det internationella deltagandet utvecklas och att rättskedjans olika delar är representerade. Varje år deltar rättsväsendet med personal i insatser utomlands inom EU, FN och OSSE. Bidragen finansieras genom biståndsmedel. Syftet med rättsväsendets deltagande är att medverka till att skapa förutsättningar för människor i konflikt- och postkonfliktländer att leva i frihet, säkerhet och rättvisa. Deltagandet bidrar även till att skapa starka och hållbara institutioner. Sådant internationellt arbete bidrar till erfarenhet och kompetens som är värdefull i den nationella verksamheten.

En verksamhet byggd på kompetens och kunskap

Kompetent och motiverad personal är rättsväsendets viktigaste resurs. Rättsväsendet måste ha förmåga att rekrytera och behålla skickliga medarbetare och kontinuerligt utveckla personalens kompetens och motivation. Detta ställer stora krav på möjligheter till vidareutbildning och attraktiva karriärvägar samt på ett ledarskap som kontinuerligt verkar för de anställdas utveckling.

Den framtida polisverksamheten är beroende av att rekryteringen och utbildningen av nya poliser är anpassad efter verksamhetens behov och de krav som ställs på polisen. För att bidra till en ändamålsenlig utbildning för poliser har Rikspolisstyrelsen fått i uppdrag av regeringen att utveckla grundutbildningen till polisman. All grundutbildning för poliser ska bedrivas som uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. I uppdraget ingår också att polisutbildningen

ska varva teori och praktik i större utsträckning än vad som görs i dag.

Därutöver ser regeringen behov av att öka polisorganisationens möjligheter att tillvarata kompetensen hos personer med annan utbildning än polisutbildning. Det finns många uppgifter inom polisen där annan kompetens är värdefull. För att fullt ut kunna ta tillvara sådan kompetens kan det finnas skäl att ge personer med annan utbildning än polisutbildning polisiära befogenheter. En utredare har fått i uppdrag att närmare analysera hur detta behov ser ut. Utredaren ska senast den 30 september 2013 lämna en samlad redovisning av vilka befogenheter som kan vara aktuella och föreslå författningsändringar.

Regeringen ställer höga krav på att verksamheten inom rättsväsendet ska vara kunskapsbaserad. För att leva upp till detta krävs ett kontinuerligt arbete för att utveckla relevant och aktuell kunskap om effektiva metoder och arbetssätt. Brottsförebyggande rådet (Brå), som har i uppdrag att vara ett centrum för forsknings- och utvecklingsverksamhet inom rättsväsendet, har en nyckelroll i dessa sammanhang. Alla rättsväsendets myndigheter ansvarar dock själva för att det finns strukturer inom deras respektive verksamhetsområden för att systematiskt ta vara på kunskap och erfarenheter. Brå ska kunna fungera som ett stöd till myndigheterna i utvecklingen av en alltmer kunskapsbaserad verksamhet. Som ansvarig för den officiella kriminalstatistiken bidrar Brå också med värdefullt underlag avseende utvecklingen i rättskedjan.

För att kunna identifiera relevanta förbättringsområden och få vägledning i var ansvaret för olika åtgärder bör ligga krävs att myndigheterna kontinuerligt följer upp och analyserar sina verksamheter och resultat. En väl utvecklad verksamhets- och resultatuppföljning förbättrar möjligheten till en aktiv styrning av verksamheterna och bidrar till att uppmärksamma framgångsrika metoder och arbetssätt som kan spridas runt om i landet.

Det är även viktigt att utbyta kunskap och erfarenheter med omvärlden. Inom EU och i andra internationella sammanhang finns stora möjligheter att utbyta kunskap och erfarenheter med andra länder. Det årliga internationella kriminologisymposiet, som på uppdrag av regeringen arrangeras av Brå, bidrar också till att både hämta hem och sprida sådan kunskap.

Sammantaget finns mycket omfattande nationell och internationell kunskap om hur verk-

samheter inom rättsväsendet kan utvecklas och förbättras. Genom att inhämta och omsätta denna kunskap i praktiken kan resursanvändningen inom rättsväsendet bli mer effektiv och ändamålsenlig.

Förstärkt rättskedjerspektiv i brottmålshanteringen

Stora mängder brottmål hanteras varje år av de myndigheter som ingår i rättskedjan. För att åstadkomma ett utvecklat samarbete mellan myndigheterna med fokus på en effektiv, kvalitativ och kunskapsbaserad verksamhet har regeringen under flera år målmedvetet prioriterat arbetet med att myndigheterna gemensamt och med ett tydligt rättskedjerspektiv tar ansvar för och utvecklar formerna för brottmålshanteringen.

Genom att ta fram myndighetsgemensamma arbetssätt och standarder har det gjorts möjligt att koppla ihop myndigheternas it-stöd och därigenom – med beaktande av den personliga integriteten – effektivisera flera delar i brottmålsprocessen. Att brottsanmälningar, förundersökningsprotokoll och stämningsansökningar härigenom kan hanteras elektroniskt mellan myndigheter innebär att onödiga pappershantering och dubbelregistreringar undviks. Det sparar tid och pengar samtidigt som det också ger ökade möjligheter till service gentemot medborgarna.

Dessutom skapas påtagligt förbättrade möjligheter till statistik och uppföljning när ett ärende kan följas elektroniskt genom rättskedjan. Det möjliggör en mer kunskapsbaserad styrning av verksamheterna och därigenom ett bättre resursutnyttjande. Samtidigt skapas ny och unik kunskap om brott och brottslighet som i sin tur kan lägga grunden för en effektivare brottsbekämpning.

Regeringens satsning på att digitalisera brottmålshanteringen fortsätter och nio myndigheter deltar nu i det praktiska genomförandearbetet.

Förbättrade domstolsprocesser

Varje år avgörs över 90 000 brottmål vid landets domstolar. Handläggning av brottmål och genomförande av huvudförhandling i sådana mål är en central och resurskrävande del av rättsväsen-

dets uppgifter. Regeringen beslutade i juli 2010 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av brottmålsprocessen för att skapa ett mer ändamålsenligt brottmålsförfarande. I uppdraget har bland annat ingått att överväga hur handläggningen av brottmål i högre grad kan anpassas till vad som behövs i det enskilda fallet.

Utredningen, som antagit namnet Straffprocessutredningen, överlämnade i april 2013 sitt betänkande till Regeringskansliet. Enligt utredningen är det grundläggande att öka parternas inflytande och medverkan i processen för att anklagelser om brott ska kunna prövas inom rimlig tid och med hög kvalitet. Utredningen föreslår därför bland annat att rättegången ska bli mer förutsebar för den enskilde, att domstolens och åklagarens roller ska bli tydligare, att handläggningen av målen ska anpassas efter vad målet kräver, att åtgärder för att minska risken för inställda huvudförhandlingar ska vidtas och att stödet till målsäganden ska förbättras. Tonvikten i straffprocessen ska ligga i första instans. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet. En proposition planeras till våren 2014.

I juni 2013 överlämnades också Nämndemanna-utredningens betänkande till Regeringskansliet. Utredningen har haft i uppdrag att göra en bred översyn av nämndemannasystemet och föreslår flera åtgärder för att skapa ett modernt nämndemannasystem som även i framtiden kan bidra till att upprätthålla allmänhetens förtroende för domstolarna. Utredningen föreslår bland annat att var och en ska kunna ansöka till uppdrag som nämndeman och att minst hälften av nämndemännen ska väljas från den grupp av kandidater som inte är nominerade av ett politiskt parti (s.k. fri kvot). Vidare föreslås att nämndemän inte längre ska medverka i hovrätt och kammarrätt och att antalet nämndemän i underrätt ska minska från tre till två. Även detta förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet. En proposition planeras till våren 2014.

Ungefär en tredjedel av verksamheten vid landets domstolar avser mål i förvaltningsdomstolarna som främst avgör tvister mellan myndigheter och enskilda. I syfte att bidra till en modernare och mer flexibel förvaltningsprocess har en rad förändringar genomförts av de processregler som styr handläggningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Bland annat har ytterligare måltyper flyttats ner från kammarrätten till förvaltningsrätten och vissa formkrav har tagits bort. Nyligen tillsatte regeringen också en

utredning med uppdrag att överväga ytterligare åtgärder som bör genomföras för att göra förvaltningsprocessen mer modern och effektiv.

Domstolarnas verksamhet påverkas även av andra reformer. En utredning om bättre förutsättningar för gode män och förvaltare har föreslagit olika åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för dessa, bland annat att ansvaret för vissa utredningsåtgärder förs från tingsrätterna till överförmyndarna. Regeringen har för avsikt att behandla frågorna i en proposition under våren 2014.

2.4.3 Kraftfulla åtgärder och skärpta straff

Varje dag utsätts tusentals personer för brott i Sverige. För många av de drabbade medför brottsligheten konsekvenser på både kort och lång sikt. För en del sätter brottsligheten spår som påverkar deras trygghet och livskvalitet under lång tid framöver. Samhället måste i alla lägen kraftfullt markera att brott inte accepteras.

Skärpningar i straffsystemet

Tillsammans med andra åtgärder utgör straffsystemet ett viktigt led i samhällets brottsbekämpning. De straffskärpningsreformer som regeringen genomfört följs nu av fortsatta åtgärder för att ytterligare förstärka brottsbekämpningen.

En viktig målsättning för regeringen är att skärpa straffen för allvarliga våldsbrott. År 2010 genomfördes en straffskärpningsreform på detta område men regeringen ser behov av ytterligare åtgärder som tydliggör allvaret av sådan brottslighet. Regeringen har därför gett en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå ändringar av straffskalorna för vissa allvarliga våldsbrott. Syftet är att åstadkomma en höjd straffnivå för dessa brott. Förslagen ska redovisas senast den 31 mars 2014.

Regeringen har också tagit initiativ till en höjd straffnivå för fridskränkingsbrott. Varje år utsätts tusentals personer i Sverige för upprepade kränkningar som kraftigt begränsar deras trygghet och frihet. Många gånger ingår våldsbrott eller hot om våld i problematiken. Det handlar inte sällan om kvinnor som utsätts för brott av en partner eller före detta partner. För att straffen för fridskränkingsbrotten bättre ska åter-

spegla denna brottslighets allvar har minimistraf-fet för grov fridskränkning och grov kvinno-fridskränkning under året höjts från fängelse i sex månader till fängelse i nio månader. Vidare har tillämpningsområdet för fridskränkings-brotten utvidgats så att även skadegörelse och överträdelse av kontaktförbud kan ingå. Det gör det möjligt att ta bättre hänsyn till en större del av den utsatta personens hela situation.

Regeringen har vidare tagit initiativ till en skärpt sexualbrottslagstiftning. Skärpningarna, som trädde i kraft vid halvårsskiftet 2013, innebär bland annat att bestämmelsen om våldtäkt har utvidgats. Det har gjorts tydligt att även situationer där ett offer möter övergreppet med passivitet omfattas av våldtäktsbrottet. För att stärka skyddet för barn har även tillämpnings-området för grovt sexuellt övergrepp mot barn utvidgats och straffminimum för brottet höjts från fängelse i sex månader till fängelse i ett år. Vidare har skyddet mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp mot barn i andra länder stärkts genom att kravet på att gärningen inte bara ska vara straffbar i Sverige utan även i det land gärningen begicks avskaffats. Samtidigt har preskriptionstiden för utnyttjande av barn för sexuell posering förlängts.

Regeringen har även tagit initiativ till att ett nytt brott, kränkande fotografering, har införts i brottsbalken. Regleringen, som trädde i kraft vid halvårsskiftet 2013, tar sikte på fotografering som sker olovligen och i hemlighet i privata miljöer.

Som ett led i regeringens omfattande arbete för att motverka och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck har flera åtgärder vidtagits för att förhindra att unga gifts bort mot sin vilja. Att själv bestämma vem man vill ingå äktenskap med är en ovillkorlig rätt för alla. Trots att den nuvarande lagstiftningen på flera sätt ger uttryck för att tvångsäktenskap och barnäktenskap inte accepteras i Sverige förekommer det att unga människor tvingas ingå äktenskap. En särskild utredare har därför haft i uppdrag att bland annat se över relevant lagstiftning i syfte att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. Utredarens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Även på andra områden finns det behov av att överväga skärpningar i straffsystemet. Regeringen har bland annat gett en särskild utredare i uppdrag att vid behov lämna förslag som stärker det straffrättsliga skyddet vid förmögenhets-

brott. En stor del av den brottslighet som drabbar människor i deras vardag utgörs av sådan brottslighet. Det handlar exempelvis om stölder, skadegörelse och bedrägerier. Karaktären på förmögenhetsbrotten har ändrats i takt med samhällsutvecklingen. Den tekniska utvecklingen har exempelvis gjort det lättare att begå brott som drabbar många. Det visar inte minst det ökade problemet med bluffakturor. I utredarens uppdrag ingår bland annat att ta ställning till om sådana omständigheter som att brottsligheten haft systematiska inslag, som till exempel vid bluffakturor, eller omständigheter som kan innebära en särskild integritetskränkning, som till exempel vid bostadsinbrott, bör få större betydelse vid bedömningen av hur allvarligt brottet är. Uppdraget ska redovisas senast den 20 december 2013.

Handlingspliktutredningen lämnade i mars 2011 sitt betänkande Allmän skyldighet att hjälpa nödställda? (SOU 2011:16). Utredningen bereds inom Regeringskansliet.

Vidare har en särskild utredare haft i uppdrag att överväga skärpta straff för storskaliga dataintrång och andra angrepp mot informationssystem. Den nuvarande straffskalan för dataintrång som sträcker sig upp till fängelse i två år kom till i en annan tid och tillgodoser enligt utredaren inte dagens skyddsbehov, till exempel när det gäller storskaliga eller på annat sätt allvarliga angrepp mot informationssystem. Utredaren föreslår därför att det införs en särskild straffskala för grovt dataintrång. Straffskalan ska sträcka sig från fängelse i sex månader till fängelse i sex år. Utredarens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Illegal narkotikahandel utgör ett allvarligt hot mot samhället som äventyrar såväl människors hälsa och livskvalitet som stater lagliga ekonomi, stabilitet och säkerhet. Narkotikahandeln hänger även ofta samman med annan kriminalitet och utgör en bas för den organiserade brottsligheten. Den straffrättsliga regleringen har en central roll i narkotikabekämpningen. Strafflagstiftningen måste ge uttryck för en sträng syn på all illegal narkotikahandling och tydligt förmedla samhällets avståndstagande. För att på ett trovärdigt sätt kunna möta de problem som narkotikabrottsligheten för med sig måste det straffrättsliga regelverket vara effektivt och ha en ändamålsenlig utformning. Regeringen har därför gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den straffrättsliga regleringen för

narkotikabrott och narkotikasmugglingsbrott. Syftet är att åstadkomma en modern straffrättslig reglering som tydligt ger uttryck för en sträng och konsekvent syn på all illegal hantering av narkotika. I uppdraget, som ska redovisas senast den 27 juni 2014, ingår bland annat att ta ställning till vilka omständigheter som särskilt bör beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt och att överväga behovet av förändringar i straffskalorna.

Kampen mot grov organiserad brottslighet och terrorism fortsätter

I arbetet för att skapa ett tryggt samhälle för alla lägger regeringen stor vikt vid kraftfulla åtgärder mot den grova organiserade brottsligheten och ett strategiskt arbete mot terrorism.

Den organiserade brottsligheten har blivit allt mer synlig under de senaste decennierna. Denna brottslighet är många gånger både sofistikerad och välplanerad. Brottsligheten kännetecknas också av att det alltid är flera personer som, på olika sätt och i olika skeden, är delaktiga i den brottsliga verksamheten. För att ytterligare stärka brottsbekämpningen på detta område har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att se över om de straffrättsliga åtgärderna mot organiserad brottslighet behöver skärpas. Utredaren ska bland annat överväga om kriminaliseringen av brott på försöks-, förberedelse- och stämplingsstadiet bör utvidgas och om straffskalan för förberedelse och stämpling bör förändras. För några i sammanhanget vanligt förekommande brottstyper ingår också att ta ställning till om det finns skäl att se över de omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2014.

Många kriminella är beroende av penningtvätt för att kunna föra över sina brottsvinster till den legala ekonomin. Genom att försvåra penningtvätt kan samhället göra brottsligheten mindre lönsam. För att underlätta bekämpningen av penningtvätt övervägs en ny straffrättslig reglering och nya bestämmelser om förverkande av egendom som har varit föremål för penningtvätt. För att förbättra möjligheterna att komma åt brottsvinster, men även egendom avsedd för finansiering av terrorism, övervägs också införandet av en möjlighet att under en kortare tid

belägga sådan egendom med ett förbud för personen i fråga att disponera den.

En framgångsrik bekämpning av den grova brottsligheten förutsätter att de brottsbekämpande myndigheterna har tillgång till effektiva tvångsmedel. Utredningen om vissa hemliga tvångsmedel har föreslagit att de tidsbegränsade lagarna om hemlig tvångsmedelsanvändning, bland annat regleringen i lagen om hemlig rumsavlyssning, ska permanentas. Utredningens förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Ett förstärkt arbete mot den grova organiserade brottsligheten kräver även åtgärder på vapenområdet. Tillgång till skjutvapen utgör inte sällan en förutsättning för att grova brott ska komma till stånd. Förekomsten av skjutvapen kan också medföra att en uppkommen våldssituation får betydligt svårare följder än vad den annars skulle ha fått. Lagstiftningen bör därför vara utformad så att den i möjligaste mån motverkar förekomsten av illegala skjutvapen och att vapen kommer till brottslig användning. Vid halvårsskiftet 2012 genomfördes därför vissa skärpningar i vapenlagstiftningen. Regeringen överväger ytterligare skärpningar. För närvarande bereds ett betänkande som bland annat innehåller förslag om skärpta straff för grova vapenbrott.

För att minska antalet illegala vapen i Sverige genomfördes under våren 2013 en tidsbegränsad vapenamnesti. Resultatet får anses som mycket gott. Under amnestin, som pågick under perioden mars till maj, lämnades över 15 000 skjutvapen och cirka 36 ton ammunition in till polisen. Därutöver har Rikspolisstyrelsen och Tullverket fått ett gemensamt uppdrag av regeringen att verka för att minska införseln av illegala skjutvapen till Sverige.

Regeringens initiativ till en nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten, som nu involverar tio myndigheter inom och utom rättsväsendet, har inneburit ett mer omfattande och uthålligt arbete än tidigare. De nya arbetsformerna har bidragit till snabbare kommunikationsvägar och ett utökad informationsutbyte mellan myndigheterna. I ett nationellt operativt råd beslutas till exempel hur och var landets åtta aktionsgrupper mot grov organiserad brottslighet ska genomföra insatser. Det finns också ett nationellt, och åtta regionala, underrättelsecenter där myndigheterna arbetar nära tillsammans.

Regeringens ambition är att arbetet mot denna typ av brottslighet ska intensifieras ytterligare. Eftersom ekonomisk vinning är en av de starkaste drivkrafterna bakom grov organiserad brottslighet är arbetet med att minska de kriminella vinsterna angeläget. Ett effektivt brottsutbytesarbete förutsätter myndighetssamverkan. Det innebär också att varje enskild myndighet måste säkerställa god kompetens och förmåga inom det egna ansvarsområdet. Det är viktigt att myndigheterna fortsätter att utveckla detta arbete och följer upp såväl egna som gemensamma insatser. Detta är även något som Riksrevisionen belyste i sin granskning av statens insatser för att komma åt vinster från brottslig verksamhet (RiR 2010:26). I syfte att stärka myndigheternas samverkan för att mer effektivt återföra vinster från brottslig verksamhet har regeringen gett berörda myndigheter i uppdrag att utveckla och följa upp samverkan på brottsutbytesområdet. Uppdraget ska redovisas årligen inom ramen för den särskilda satsningen mot grov organiserad brottslighet. Som en följd av uppdraget upphör den nationella specialistfunktionen för brottsutbytesfrågor. Specialistfunktionen har spelat en viktig roll i att etablera de grundläggande formerna för samverkan mellan myndigheterna. I myndigheternas utvärdering av funktionen bedöms samverkan bli ännu mer effektiv om funktionen upphör och dess uppgifter förs in i den särskilda satsningen mot grov organiserad brottslighet. Bland annat breddas samarbetet till att omfatta fler myndigheter.

Regeringen har vidare tillsatt en utredning som senast den 28 februari 2014 ska redovisa i vilken omfattning myndigheterna har utnyttjat den stärkta möjlighet att komma åt kriminellas brottsvinster som följer av gjorda skärpningar i lagstiftningen om förverkande.

I arbetet mot grov organiserad brottslighet krävs också ett väl utvecklat internationellt samarbete samt att de brottsbekämpande myndigheterna har tillgång till effektiva arbetsmetoder. På senare tid har arbetet inom EU resulterat i nya möjligheter att utbyta information som underlättar myndigheternas arbete. Det har införts en möjlighet att söka uppgifter i andra EU-länders DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregister. Vidare har det skapats förutsättningar till bättre information om vilken brottslighet som svenska medborgare kan ha begått utomlands. Polisen ska även vid vissa allvarigare brott kunna söka uppgifter i EU:s viseringsdatabas samt i

EU:s databas med fingeravtryck från asylsökande.

Inom EU pågår även annat viktigt arbete för att förbättra det internationella samarbetet rörande grov organiserad brottslighet och terrorism. Sveriges kunskapsutbyte med andra länder är i dessa sammanhang centralt. Genom att dela erfarenheter om hur grov organiserad brottslighet och terrorism kan förebyggas och hanteras kan arbetet utvecklas utifrån bästa möjliga kunskap.

Terrorism hotar våra grundläggande fri- och rättigheter. Respekt för och försvar av dessa fri- och rättigheter är en förutsättning för effektiv terrorismbekämpning och en skyldighet för staten. Säkerhetspolisen har huvudansvaret för att förebygga och bekämpa terrorism. Samtidigt har fler myndigheter och andra aktörer viktiga roller i detta arbete varför det krävs ett nära och väl fungerande samarbete mellan dessa.

Om ett attentat skulle inträffa behöver myndigheterna vara väl förberedda. En viktig del i det förberedande arbetet består bland annat av samövningar för att effektivt kunna hantera konsekvenserna av ett sådant attentat. Det förberedande arbetet innebär även att se till att det finns tillfredsställande skydd för samhällsviktiga anläggningar och funktioner som är anpassat efter hotbild och sårbarhet. En annan grundbult i Sveriges strategi mot terrorism är det förebyggande arbetet för att minska risken för attentat och personers vilja att begå terroristbrottslighet i Sverige eller utomlands.

Hotbilden mot Sverige och svenska intressen förändras över tid. En problematik som ökat i omfattning är att personer reser från Sverige till konfliktområden för att få träning i väpnad strid. Internet fortsätter fungera som plattform för våldsbejakande propaganda och som medel för att sprida information om hur attentat kan genomföras. För att kunna möta morgondagens hot är det nödvändigt att fortsätta utveckla arbetet och kontinuerligt lära av erfarenheter. Svensk polis har bland annat dragit lärdomar av och vidtagit åtgärder efter självmordsattentatet i centrala Stockholm i slutet av 2010 och terroristattentatet i Norge den 22 juli 2011. Behovet av samverkan för att kunna avvärja och avbryta terroristattentat och annan grov brottslig verksamhet har aktualiserats i samband båda dessa händelser. Under vissa förutsättningar kan Försvarsmakten lämna stöd till polisen vid terrorismbekämpning. Rikspolisstyrelsen och För-

svarsmakten har haft i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att möjliggöra denna samverkan. I sin redovisning pekar myndigheterna bland annat på behovet av att fortlöpande analysera förändringar i hotbilder för att bedöma med vilka resurser Försvarmakten kan ge stöd till polisen. Myndigheterna har även pekat på behovet av att fortsätta de samverkansförberedande åtgärderna för att öka förutsättningarna att stöd kan ges inom de tidsramar som terrorismbekämpning kräver. Regeringen instämmer i myndigheternas slutsatser om ett fördjupat samarbete i frågorna och avser att fortsatt följa frågan.

I syfte att underlätta genomförandet av polisiära insatser, bland annat i samband med bekämpning av terrorism och annan grov brottslighet, bör Försvarmakten i högre utsträckning än i dag kunna stödja polisen med medeltung helikopterkapacitet för att främst förflytta Nationella insatsstyrkan men också andra specialenheter. Ett sådant arbete kommer att påbörjas den 1 januari 2014 (se vidare under utgiftsområde 6 avsnitt 3.4.1.1 Politikens inriktning).

En av regeringens utgångspunkter i Sveriges nationella strategi mot terrorism är att arbetet behöver bygga på väl utvecklad samverkan, såväl nationellt som internationellt. Regeringen följer därför arbetet med den nationella strategin noga.

Utredningen om förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet har vidare lämnat förslag som syftar till att på olika sätt skärpa och förstärka den straffrättsliga regleringen om rikets säkerhet. Förslagen bereds i Regeringskansliet.

Förstärkta insatser mot återfall i brott

Brottsaktiva personer som upprepade gånger begår brott står för en relativt stor del av den totala brottsligheten i samhället. Ur såväl ett mänskligt som ett samhällsekonomiskt perspektiv finns det mycket att vinna på att rikta insatser mot den återfallskriminella gruppen. En enda avslutad kriminell karriär betyder mycket.

För att nå framgång i det återfallsförebyggande arbetet krävs insatser inom flera olika områden. Det kan exempelvis krävas åtgärder som rör vård, boende, försörjning och fritid. De aktörer som behöver bidra är därmed många. Rättsväsendet har också en viktig del i det återfallsförebyggande arbetet. Individer som har en

kriminell livsstil måste på ett tydligare sätt bli föremål för rättsväsendets åtgärder. Mot denna bakgrund har polisen fått i uppdrag av regeringen att bedriva en nationell satsning mot livsstilskriminellas brottslighet. Som en del av uppdraget har polisen tagit fram en vägledning om hur polismyndigheterna på ett strukturerat sätt ska identifiera och arbeta kring livsstilskriminella. Målet är att polisen ska begränsa dessa personers handlingsutrymme att begå brott. Under förra året var mer än 1 000 livsstilskriminella individer föremål för åtgärder inom ramen för satsningen, vilket resulterade i en mängd domar och vårdinsatser. Satsningen fortsätter och en utvärdering av arbetssättet pågår.

Eftersom en stor del av de livsstilskriminella blir föremål för kriminalvård har också Kriminalvården en viktig roll i det återfallsförebyggande arbetet. Att förbereda de intagna för ett liv i frihet är en av myndighetens viktigaste uppgifter. En fängelsepåföljd fyller flera viktiga syften. Den ska ses som en markering från samhället och ger en möjlighet för den dömda att förbereda sig för ett nytt liv, utan kriminalitet. Tiden i anstalt ger möjlighet att samordna och fokusera insatser kring individerna. Genom att redan i början av verkställigheten planera för en individuellt utformad och väl planerad verkställighet kan Kriminalvården bedriva ett strukturerat och individanpassat arbete. För att ytterligare stärka insatser mot våldsamma män har regeringen gett Kriminalvården i uppdrag att genomföra en kraftfull och långvarig satsning riktad mot denna grupp. Kriminalvården får därigenom förutsättningar att fokusera ytterligare på åtgärder ägnade att förstärka det återfallsförebyggande arbetet för våldsbrottsdömda. Fokus ska bland annat ligga på att i samverkan med berörda aktörer planera och förbereda tiden efter frigivning. För att insatserna ska få betydelse i ett längre perspektiv krävs att andra aktörer tar vid där Kriminalvårdens uppdrag slutar. Det handlar om såväl offentliga aktörer som delar av det civila samhället.

En del av dem som döms till fängelse i Sverige har sin hemvist i andra länder. Likaså förekommer det att personer som har sin hemvist i Sverige döms till fängelse i något annat land. I syfte att öka möjligheterna till social återanpassning för personer som döms i ett annat land än där de har sin hemvist avser regeringen att under 2014 ta initiativ till nya regler som gör det lättare för

dessa personer att verkställa straffet i sitt hemland.

2.4.4 Tidiga och tydliga insatser mot ungas brottslighet

Tonåren är generellt den mest brottsaktiva perioden i livet. Även om både pojkar och flickor begår brott är pojkar tydligt överrepresenterade. Många unga begår brott enstaka gånger utan att fastna i kriminalitet. En del fortsätter dock med upprepade och inte sällan allt allvarigare kriminalitet. Det innebär att en liten grupp unga står för en relativt stor del av ungdomsbrottsligheten. Att minska nyrekryteringen till denna brottsaktiva grupp är en angelägen uppgift för samhället.

Undersökningar från Brottsförebyggande rådet tyder på att brottsbenägenheten bland unga har minskat något över tid. Enligt dessa undersökningar är det allt färre av landets 15-åringar som begår brott. Denna utveckling kan hänga samman med vissa förändringar i ungdomars livsstil. Attityderna till brott tycks ha blivit allt mindre tillåtande bland de unga.

Att de stora barnkullarna som föddes i början av 1990-talet har passerat de mest brottsaktiva ungdomsåren kan också minska belastningen på vissa delar av rättsväsendets verksamhet. Samtidigt går dessa in i en ny fas i 20-årsåldern. De som fortsätter med kriminalitet vid denna ålder begår i större utsträckning grövre brott som kan kräva mer ingripande åtgärder.

Trots att vissa positiva utvecklingstrender kan urskiljas avseende ungas brottslighet är det fortfarande alltför många unga som hamnar i kriminalitet. Ju tidigare och tydligare samhället vidtar åtgärder när unga är på väg i fel riktning desto större är möjligheten att bryta den negativa utvecklingen. Dessa möjligheter måste samhället ta tillvara. Få uppgifter är mer angelägna än att förebygga brott och minimera återfall i brott bland unga. Med tidiga och tydliga åtgärder i dag finns möjligheter att motverka morgondagens problem.

Viktigt med en snabb och tydlig reaktion mot ungas brottslighet

När ungdomar är inblandade i brott är det särskilt viktigt med en snabb och tydlig reaktion från samhället. Många unga vittnar om att de

upplever att insatserna kommer för sent. Vid halvårsskiftet 2010 ändrades lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare så att polisen i större utsträckning fick befogenhet att utreda brott begångna av barn under 15 år. Sådana utredningar sänder tydliga signaler om att samhället tar brottslighet bland unga på stort allvar. Det ger också bättre underlag för att kunna sätta in adekvata åtgärder i förhållande till unga som är på väg att utvecklas i negativ riktning. Eftersom lagändringen har varit i kraft i några år har regeringen gett Brottsförebyggande rådet i uppdrag att utvärdera resultatet. Utvärderingen ska bland annat ge en bild av i vilken utsträckning ändringarna lett till att fler brott begångna av unga under 15 år utreds, om tillämpningen av reglerna blivit mer enhetlig, om det finns anledning att utreda fler brott där unga är misstänkta och i vilken utsträckning den unges föräldrar närvarar vid förhör.

För straffmyndiga ungdomar som begår brott är det viktigt att kopplingen mellan brottet och samhällets reaktion är tydlig. Det kräver en snabb handläggning av ungdomsären. Med en snabb handläggning ökar även möjligheterna att klara upp brotten. Under senare år har regeringen ställt allt högre krav på att handläggningen av ungdomsmål ska snabbas upp. Genomströmningstiderna har också blivit kortare de senaste åren men det finns fortfarande utrymme för ytterligare förbättringar. På uppdrag av regeringen har en utredare sett över de lagstadgade tidsfrister som gäller när barn och unga är misstänkta eller målsägande. Utredarens förslag bereds nu vidare inom Regeringskansliet.

Inom Regeringskansliet pågår också ett arbete med att ytterligare stärka vissa av ungdomspåföljderna. Bland annat övervägs förbättringar av verkställigheten av ungdomstjänst och ungdomsvård.

En allt mer utvecklad samverkan

När unga fastnar i kriminalitet är det ofta en del av en större problembild med exempelvis ogiltig frånvaro från skolan och missbruk av alkohol eller narkotika. Föräldrar har huvudansvaret för att barn inte begår brott men det är viktigt att familjen har tillgång till olika former av stöd som den kan behöva. Det är vidare viktigt att de aktörer som möter och identifierar ungdomar med olika problem, exempelvis skola, hälso- och

sjukvård, socialtjänst och polis samordnar sina insatser och ser till helheten. Förutsättningarna för att vända en negativ utveckling ökar om de unga möts av konsekventa och samordnade åtgärder på flera områden. I dessa avseenden har samhället inte råd att misslyckas.

För ungdomar vars negativa utveckling har gått så långt att de bedöms ha en risk för långvarig och allvarlig kriminalitet behöver samhället agera med särskild kraft. Det är också bland dessa ungdomar som den organiserade brottsligheten har sin rekryteringsbas. I syfte att förstärka insatserna för denna grupp tog regeringen för ett par år sedan initiativ till en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper. Inom ramen för dessa har polis, socialtjänst och andra aktörer som kan stödja och vidta åtgärder kring unga med allvarlig problematik samlats runt varje enskilt fall och samordnat sina insatser. Arbetet har gått ut på att stärka hela det sociala skydds nätet kring den unga personen i skolan eller på arbetet och under fritiden. Tillsammans med den unge har aktörerna gemensamt avgjort hur situationen bäst kan hanteras. Arbetssättet har varit framgångsrikt. Flera av de ungdomar som har haft stöd från en social insatsgrupp har minskat eller totalt upphört med sina kriminella aktiviteter. För att stimulera till fortsatt spridning och utveckling av detta arbetssätt har regeringen gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att aktivt stödja arbetet med sociala insatsgrupper.

För att underlätta informationsutbytet mellan polis och socialtjänst om unga personer i riskzon för kriminalitet har även lagstiftningen anpassats genom att en ny sekretessbrytande bestämmelse införts. Bestämmelsen gäller uppgifter som rör personer som inte fyllt 21 år och där det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den unge kommer att utöva brottslig verksamhet. Uppgifter får endast lämnas om de kan antas bidra till att förhindra att den unge begår brott. En uppgift får aldrig lämnas om det med hänsyn till socialtjänstens planerade eller pågående insatser för den unge eller av andra särskilda skäl skulle vara olämpligt.

Polisen har sedan länge med stöd av polislagen tillfälligt fått omhänderta den som kan antas vara under 18 år och som anträffas under förhållanden som uppenbarligen innebär en överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling. Genom en lagändring har det klargjorts att ett sådant omhändertagande även kan ske i brottsförebyggande syfte för att skydda en ung-

dom från att själv involveras i brottslig verksamhet.

Erfarenhetsutbyte för handläggning av ungdomsmål i domstol

För unga brottsoffer, vittnen och tilltalade är det inte alltid lätt att fullt ut förstå och ta till sig vad som händer i rättsprocessen. Inte minst kan en rättegång upplevas som både obehaglig och svårbegriplig. Domstolarna arbetar på olika sätt med ungdomsmålen. Vissa tingsrätter har särskilt specialiserad personal eller särskilda enheter som arbetar med ungdomsmål. Andra har infört fasta schemalagda huvudförhandlingsdagar varje vecka för sådana mål, vilket underlättar både domstolens och åklagarnas planering. Några har utvecklat ordföranderollen och arbetat särskilt med bemötandefrågor. Domstolsverket har nyligen haft i uppdrag att skapa förutsättningar för ett regelbundet erfarenhetsutbyte mellan domstolarna i frågor som rör inre organisationsformer och arbetsmetoder. Det är viktigt att detta erfarenhetsutbyte fortsätter.

Kriminalvården har en viktig roll

För de unga vars brottslighet har gått så långt att de döms till kriminalvårdspåföljd är det angeläget att Kriminalvården bedriver ett intensivt arbete för att vända den negativa utvecklingen. Att vidta åtgärder under verkställigheten som bidrar till att minska återfallen i brott är en av Kriminalvårdens viktigaste uppgifter. För att förstärka det återfallsförebyggande arbetet för unga har regeringen gett Kriminalvården i uppdrag att genomföra en särskild satsning på åtgärder som kan leda till att unga dömda efter verkställigheten är bättre rustade för ett liv utan kriminalitet och missbruk. Åtgärderna ska bland annat innefatta insatser under verkställigheten som syftar till att förbättra unga dömdas förutsättningar på arbetsmarknaden.

2.4.5 Brottsdrabbades behov i fokus

Att minska brottsligheten så att färre drabbas av brott är det bästa sättet att öka tryggheten. De som ändå drabbas av brott ska få stöd och hjälp till upprättelse. Att rättsväsendet lyckas med sina

huvuduppgifter, det vill säga att utreda brott, gripa misstänkta och döma de skyldiga, är en del av denna upprättelse. Det är också viktigt att personer som har anmält att de blivit utsatta för brott får adekvat information om hur rättsprocessen går till, om möjligheterna att få stöd och hjälp samt om vad som sker i det enskilda ärendet. Inom bland annat polisen pågår ett arbete för att förbättra informationen till brottsoffer.

Rättssystemet är i stor utsträckning beroende av att de som drabbas av brott har förtroende för rättsväsendet så att de anmäler brotten och medverkar i utredningarna. Rättsprocessen upplevs av många brottsdrabbade som påfrestande. För att de drabbade ska kunna känna sig trygga att berätta vad de har varit med om och orka fullfölja rättsprocessen måste rättsväsendets myndigheter bemöta de drabbade med professionalism och medkännande. Det kräver medvetenhet om brottsdrabbades behov och reaktioner. Ett sådant förhållningssätt är lika angeläget vid bemötande av vittnen till brott. Utan målsägandes och vittnens utsagor är det ofta mycket svårt att nå framgång i rättsprocesserna.

Personer som har svårt att ta tillvara sina rättigheter kan vara särskilt sårbara om de utsätts för brott och kräver därför rättsväsendets särskilda uppmärksamhet. Det gäller till exempel unga eller äldre personer, personer med funktionsnedsättning och personer som inte behärskar svenska. För att förbättra förutsättningarna för personer med funktionshinder har flera av rättsväsendets myndigheter fått i uppdrag att arbeta med de frågor som har slagits fast i regeringens strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken.

Brottsdrabbade barn och ungdomar är i stor utsträckning beroende av vuxna som förstår och agerar. De brottsdrabbade måste snabbt få stöd och hjälp att hantera situationen. Mot denna bakgrund har Brottsoffermyndigheten fått i uppdrag att i samverkan med Barnombudsmanen ta fram och anpassa information om skydd och stöd direkt riktad till barn och unga som brottsoffer, inklusive barn som har bevittnat våld.

Polis och åklagare har en viktig roll i att uppmärksamma barn som har bevittnat våld och andra övergrepp i nära relationer. För att dessa barn i högre grad ska synliggöras i förundersökningar har Brottsoffermyndigheten i uppdrag att genomföra utbildningsinsatser riktade till berörda yrkesgrupper. Genom utbildningsinsatser-

na kan dessa barns möjligheter att få brottskadaersättning samt annat stöd och skydd förbättras.

Ekonomisk ersättning är en viktig del i samhällets arbete för att minska skadeverkningarna av brott och hjälpa brottsdrabbade som inte får ersättning på annat sätt att få ekonomisk återupprättelse. En särskild utredare har haft regeringens uppdrag att se över brottskadelagen för att undersöka hur systemet med brottskadeersättning kan förbättras. I utredningens betänkande lämnas bland annat flera förslag på hur rätten till brottskadeersättning kan stärkas och hur återbetalningsgraden från gärningspersonen ska öka. Regeringen har för avsikt att behandla frågorna i en proposition under våren 2014.

Fortsatta och förstärkta insatser för att motverka våld i nära relationer

Att utsättas för våld är en av de största frihetsinskränkningarna en människa kan uppleva. Våld mot närstående slår särskilt hårt mot de drabbade, som inte längre kan känna sig trygga i sin relation eller i sitt hem. Känslan av oro och utsatthet blir mycket påtaglig. Alltför många människors vardag i Sverige präglas av våld. Kunskapen om hur många som drabbas av våld i nära relationer är dock begränsad. För att få en bättre bild av problemets omfattning och karaktär har Brottsförebyggande rådet i uppdrag att genomföra en särskild kartläggning av våld i nära relationer.

Regeringen har under lång tid vidtagit åtgärder för att förbättra situationen för personer som har drabbats av våld i nära relationer. En rad åtgärder ingick i den handlingsplan som regeringen under förra mandatperioden genomförde för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck och våld i samkönade relationer. Även om många åtgärder har genomförts och mycket har förbättrats är det nödvändigt med fortsatta insatser. Handlingsplanen följs därför upp med nya åtgärder under innevarande mandatperiod.

Regeringen har också tillsatt en nationell samordnare, som har i uppdrag att åstadkomma en kraftsamling mot våld i nära relationer. Inom ramen för uppdraget ska samordnaren särskilt överväga hur förebyggande insatser mot detta våld kan utvecklas och genomföras. Den nationella samordnaren ska bland annat även överväga

hur skyddet för och stödet till brottsoffren kan utvecklas och i detta sammanhang särskilt överväga hur kvinnojourers och andra berörda ideella organisationers verksamhet kan förstärkas. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2014. De ideella organisationerna utför ett mycket viktigt och angeläget arbete, som utgör ett betydelsefullt komplement till de kommunala verksamheterna. Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att stärka frivilligorganisationerna. Regeringen bedömer emellertid att bidraget till organisationer som arbetar med att motverka mäns våld mot kvinnor behöver förstärkas och beräknar i denna proposition en permanent ökning av statsbidraget med 23,3 miljoner kronor.

Vidare har en utredare lämnat förslag i fråga om skydd av personuppgifter i syfte att höja skyddsnivån för personer som riskerar att utsättas för brott. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

För att utveckla arbetet mot våld i nära relationer behöver samarbetet mellan rättsväsendets myndigheter liksom samarbetet mellan dessa och andra samhällsaktörer stärkas. Det är viktigt att olika uppdrag, regelverk och arbetsrutiner inte hindrar ett fördjupat samarbete. För att öka förutsättningarna för ett bättre samarbete samlade regeringen och den nationella samordnaren cheferna för 14 berörda myndigheter samt Sveriges Kommuner och Landsting. En ökad samsyn kring hur våld i nära relationer bäst ska förebyggas och bekämpas skapar bättre förutsättningar för samarbete och därmed förbättrade möjligheter att nå goda resultat. Det är viktigt att den diskussion som har inletts på strategisk nivå fortsätter.

Under den förra mandatperioden genomfördes ändringar i kontaktförbudslagstiftningen, som syftar till att förbättra skyddet för den som riskerar att utsättas för eller har utsatts för våld, hot eller trakasserier. För att bedöma effekterna av dessa förändringar har regeringen gett Brottsförebyggande rådet i uppdrag att utvärdera reformen. Vidare har regeringen i en proposition till riksdagen föreslagit ändringar i lagen om kontaktförbud. Förslaget innebär att den risk för brott som krävs för att ett kontaktförbud avseende gemensam bostad ska få meddelas inte längre behöver vara påtaglig. Möjligheterna att använda ett sådant förbud för att förebygga brott i nära relationer kommer därmed att öka. Dessutom bereds frågan om Sveriges tillträde till Europarådets konvention om förebyggande och

bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.

2.4.6 Skydd för den personliga integriteten

Respekten för enskildas personliga integritet är grundläggande i en demokrati. Skyddet för den personliga integriteten måste emellertid vägas mot andra berättigade intressen i samhället, till exempel yttrandefrihet, ett tryggt och säkert rättssamhälle och en effektiv förvaltning. På senare år har frågor som rör skyddet för den personliga integriteten fått förhållandevis stort utrymme i den allmänna debatten. Enskildas användning av internet har ökat stadigt och alla myndigheter och företag använder i dag informationsteknik. Mot bakgrund av denna samhälls- och teknikutveckling har regeringen för avsikt att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté på området.

2.5 Resultatredovisning

2.5.1 Samlad bedömning av rättsväsendets resultat

Även om kvantitativa indikatorer inte ger någon fullständig bild av rättsväsendets omfattande och i många avseenden komplexa verksamhet kan de tillföra relevant information när det gäller att analysera hur verksamheterna utvecklas inom vissa för rättsväsendet centrala områden.

Att minska brottsligheten och öka tryggheten är de övergripande målen för kriminalpolitiken och centrala mål för de brottsbekämpande myndigheterna. Eftersom endast en del av de brott som begås kommer till rättsväsendets kännedom är inte den anmälda brottsligheten någon heltäckande indikator på hur brottsligheten utvecklas. Ett viktigt komplement till anmälningsstatistiken är så kallade offerundersökningar. I sådana undersökningar tillfrågas representativa urval av befolkningen om sin utsatthet för brott, vilket även ger uppgifter om brott som inte är anmälda. Som tidigare nämnts genomför Brottsförebyggande rådet (Brå) årligen Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Det är en omfattande offerundersökning som inkluderar flera vanliga brottstyper. NTU innehåller även

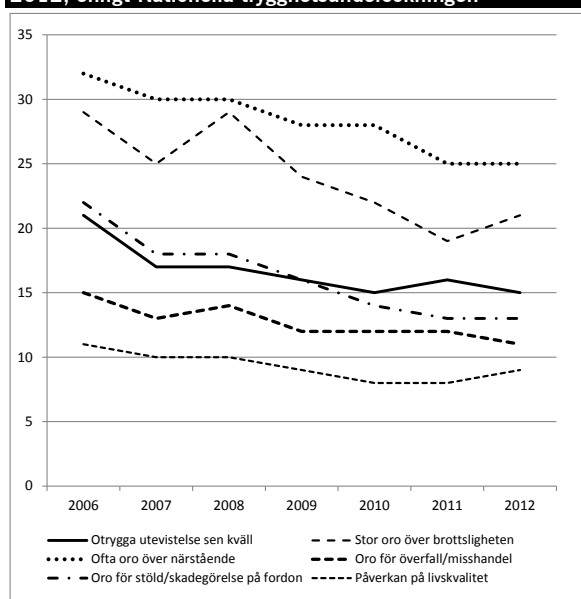
indikatorer som gör det möjligt att följa utvecklingen avseende människors upplevelse av trygghet. Undersökningen mäter också människors förtroende för rättsväsendet, vilket är ytterligare ett område som det är centralt att följa utvecklingen inom.

Tryggheten har ökat

Att NTU visar att människors upplevelse av trygghet har stärkts sedan 2006 är en viktig framgång. Kvinnor upplever dock överlag större otrygghet än män. Att tryggheten har stärkts gäller emellertid i lika stor utsträckning för kvinnor som för män. Som framgår av diagram 2.1 har flera olika aspekter av människors otrygghet minskat tydligt sedan 2006 när mätningarna påbörjades. Under 2012 har dock denna trend mattats av och i några avseenden gått tillbaka något. Förändringar av detta slag under enstaka år ska emellertid tolkas med försiktighet och behöver inte tyda på något trendbrott. Det finns dock anledning att ta signalerna på allvar och noga följa utvecklingen framöver.

Människors upplevelse av trygghet påverkas också av förhållanden som ligger utanför rättsväsendets kontroll, exempelvis av mediernas rapportering kring enstaka händelser. Att öka tryggheten är dock ett viktigt kriminalpolitiskt mål som polisen och övriga brottsbekämpande myndigheter kan bidra till.

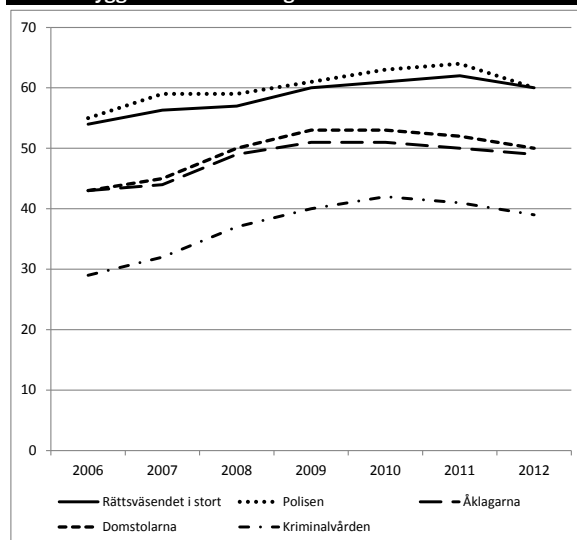
Diagram 2.1 Andel otrygga/oroliga i befolkningen 2006–2012, enligt Nationella trygghetsundersökningen

Förtroendet har stärkts

Rättsväsendet är till stor del beroende av att människor anmäler brott, medverkar i utredningarna och ställer upp som vittnen. Människors förtroende är därför en viktig grundpelare för rättsväsendets verksamhet. Som tidigare nämnts har allmänhetens förtroende för rättsväsendet ökat enligt NTU. Kvinnor har överlag ett något större förtroende för rättsväsendet än män. Trots en liten avmattning i allmänhetens förtroende under senare år ligger andelen med högt förtroende på en märkbart högre nivå 2012 än 2006 för såväl män som kvinnor. Ökningarna i förtroendet gäller för samtliga stora myndigheter i rättskedjan.

Diagram 2.2 Andel med ganska eller mycket högt förtroende för myndigheterna i befolkningen 2006–2012, enligt Nationella trygghetsundersökningen

Fler brott anmäls men färre uppger att de har utsatts för brott

Sedan 2006 har den anmälda brottsligheten ökat markant vilket har ställt nya krav på myndigheterna. Mellan 2006 och 2009 ökade det totala antalet anmälda brott med 15 procent. Därefter har antalet anmälda brott stabiliserats kring 1,4 miljoner brott om året, vilket är den högsta nivån någonsin.

Mycket tyder på att ökningarna i anmälningsstatistiken för vissa brottstyper inte i första hand förklaras av att det begås fler brott. Ökningarna kan exempelvis delvis bero på att de kraftiga resursförstärkningarna till rättsväsendet har gett myndigheterna möjlighet att på eget initiativ

upptäcka ett större antal brott. Det är tydligt att vissa typiska spanings- och ingripandebrott har ökat. Exempelvis har antalet brott avseende eget innehav och bruk av narkotika ökat med nästan 40 procent sedan 2006. Omfattningen av antalet anmälda brott av sådant slag styrs mer av hur många kontroller myndigheterna gör än av brottslighetens egentliga omfattning.

Sannolikt handlar den tydliga ökningen av brott i anmälningsstatistiken delvis också om en ökad anmälningsbenägenhet. För vissa typer av brott är det nämligen enligt NTU något färre som uppger att de har utsatts för brott samtidigt som det är fler som uppger att de har anmält brott de drabbats av till polisen. Den ökade anmälningsbenägenheten kan hänga samman med

det ökade förtroendet för polisen och rättsväsendet i stort. Att fler brott anmäls är positivt och något som rättsväsendet ständigt bör verka för.

En högre anmälningsbenägenhet kan även medföra att rättsväsendet får en delvis ny typ av ärenden att hantera. Exempelvis kan antalet mindre allvarliga brott, som till stor del inte kom till rättsväsendets kännedom tidigare, antas ha ökat i anmälningsstatistiken.

Tabell 2.4 Anmälda brott samt personupplklaringsprocent 2006–2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Misshandel	77 019 18 %	82 262 17 %	84 566 18 %	86 281 18 %	87 854 18 %	89 457 17 %	87 052 16 %
Sexualbrott	12 147 18 %	12 563 17 %	14 342 22 %	15 693 23 %	17 167 19 %	17 077 21 %	16 923 22 %
Tillgrepp	582 715 7 %	576 492 7 %	559 541 7 %	553 582 8 %	528 387 8 %	546 467 7 %	534 278 7 %
Bedrägeri	51 394 15 %	70 953 12 %	91 072 11 %	98 876 16 %	104 600 15 %	104 970 14 %	117 878 9 %
Brott mot narkotikastrafflag	66 857 67 %	71 546 58 %	78 188 58 %	80 256 59 %	87 890 56 %	89 436 56 %	94 602 56 %
Samtliga brott	1 224 958 18 %	1 306 324 16 %	1 377 854 17 %	1 405 626 17 %	1 370 399 18 %	1 416 280 18 %	1 402 588 17 %

Utvecklingen av antalet anmälda brott ser olika ut för olika typer av brott. Särskilt kraftigt har bedrägeribrotten ökat. Dessa har mer än fördubblats sedan 2006. En förklaring kan vara att den tekniska utvecklingen har medfört att det i dag är relativt enkelt att sätta vissa gärningar i system, exempelvis att skicka så kallade bluffakturor till ett stort antal mottagare. I motsats till ökningen av bedrägeribrott har de anmälda tillgreppsbrotten minskat. I jämförelse med 2006 anmäldes under 2012 nästan 50 000 färre tillgreppsbrott. Bland annat har antalet bilrelaterade stölder minskat markant. Att utsattheten för bedrägeribrott har ökat samtidigt som utsattheten för stöldbrott har minskat bekräftas även av NTU. Utvecklingen tyder på att det skett en viss förskjutning från att begå traditionella stölder till att begå bedrägerier som kan ge pengar direkt utan hantering av stöldgods.

De anmälda våldsbrotten har ökat tydligt sedan 2006. Som tidigare har nämnts kan denna ökning åtminstone till en del förklaras av att fler våldsbrott kommer till rättsväsendets kännedom. Utvecklingen ser dock olika ut för olika typer av våldsbrott. Anmäld misshandel mot barn, i synnerhet små barn, men även anmäld misshandel mot kvinnor där gärningsmannen är bekant för kvinnan, har ökat i princip kontinuerligt sedan 2006. Antalet anmälda fall av misshandel utomhus med obekant gärningsman, som till stor utsträckning består av så kallat gatuvåld, har däremot minskat de senaste åren.

En viktig del i bedömningen av rättsväsendets resultat är att följa upp hur de brott som anmäls hanteras i rättskedjans olika delar. Antalet anmälda brott är ett centralt mått på den ärendemängd som rättsväsendet har att hantera och de utgör i många avseenden den grund mot vilken prestationer i rättsväsendet kan bedömas. Den

samlade bedömning som följer i detta avsnitt fokuserar på utvecklingen i brottmålsprocessen. Resultaten följs från anmälda brott via utredning och lagföring till påföljd. Andra delar av myndigheternas verksamhet som inte ingår i brottmålsprocessen, exempelvis polisens brottsförebyggande verksamhet och domstolarnas hantering av tvistemål, ingår således inte i denna samlade bedömning utan redogörs för under respektive verksamhetsområde.

Minskade handläggningstider i rättskedjan

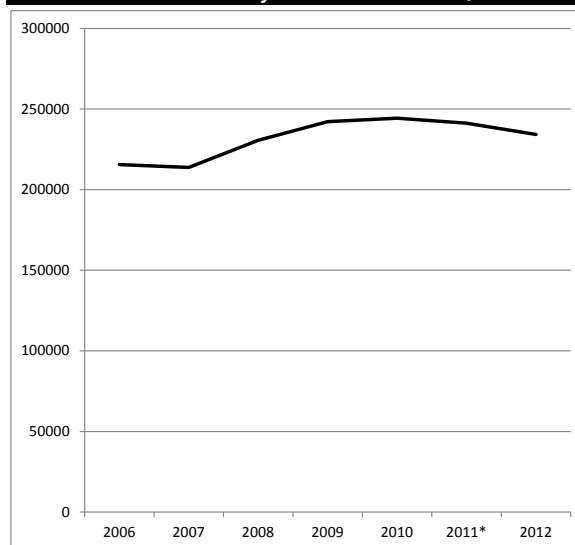
Sedan 2006 har mycket utvecklingsarbete bedrivits inom rättsväsendet i syfte att förbättra handläggningen av ärenden om brott. Regeringen har ställt allt större krav på myndigheterna i dessa frågor. Utvecklingsarbetet har handlat om att korta handläggningstiderna och öka kvaliteten i utredningarna. Uppföljningar visar också att handläggningstiderna har minskat. En studie från Brottsförebyggande rådet visar exempelvis att den totala handläggningstiden, från brottsanmälan till tingsrättsdom har minskat med 17 procent för ett antal centrala brottstyper mellan 2008 och 2010. Förbättringarna gäller genomgående för rättskedjans olika faser. Att den positiva utvecklingen i vissa avseenden har fortsatt de senaste åren framgår också av statistik från myndigheterna. Regeringen ser positivt på de minskade handläggningstiderna och kommer att fortsätta att följa utvecklingen. I studien från Brottsförebyggande rådet konstaterades att det troligen finns en viss potential för rättsväsendet att effektivisera handläggningen ytterligare. Samtidigt får aldrig en skyndsam hantering påverka rättssäkerheten på ett negativt sätt.

I ett längre perspektiv har antalet personupplärade brott ökat

Med personupplärade brott avses brott för vilka det har beslutats om åtal, meddelats åtalsunderlåtelse eller utfärdats strafföreläggande. År 2012 var antalet personupplärade brott ungefär nio procent fler än 2006. I samband med att allt fler brott kom till rättsväsendets kännedom under åren 2006–2009 klarade rättsväsendet också upp allt fler brott (se diagram 2.3). Ökningen

fortsatte något under 2010 då drygt 244 000 brott personupplärades, vilket var fler än någonsin tidigare. En del av ökningen beror på att fler relativt lättupplärade spanings- och ingripandebrott, i form av exempelvis eget bruk och innehav av narkotika samt snatterier, ökade kraftigt. Nivåhöjningen i antalet personupplärade brott mellan 2006 och 2009 gäller dock även andra typer av brott som exempelvis våldsbrott och andra komplicerade och resurskrävande brottstyper som till exempel utpressning och smuggling. När antalet anmälda brott efter 2009 stabiliserades kring 1,4 miljoner brott avstannade också ökningen i antalet personupplärade brott. Under 2012 minskade antalet personupplärade brott. Nivån 2012 låg dock fortfarande märkbart högre än 2006. Mot bakgrund av att inget talar för att brottsligheten har ökat på något påtagligt sätt sedan 2006 tyder utvecklingen sedan dess sammantaget på att fler gärningspersoner ställs till svars för sina handlingar.

Diagram 2.3 Antalet personupplärade brott enligt officiell kriminalstatistik (*År 2011 har korrigerats för ett enstaka ärende som innehöll ett mycket stort antal brott)

Den så kallade personupplädingsprocenten, som redovisas i tabell 2.4, är ett grovt mått på rättsväsendets förmåga att binda gärningspersoner till de anmälda brotten. Personupplädingsprocenten erhålls genom att antalet personupplärade brott under ett kalenderår relateras till antalet anmälda brott under samma år. Totalt har personupplädingsprocenten varierat kring 16–18 procent sedan 2006 utan någon tydlig trend. Som framgår av tabell 2.4 varierar personupplädingsprocenten markant mellan olika brottstyper. Särskilt svårupplärade är bland annat brott som inte innebär att gärningspersonen och den

drabbade möts. Det gäller exempelvis för många typer av stölder och vissa former av bedrägerier.

Bedrägerier är en brottstyp där antalet personupplärdade brott har minskat tydligt under senare år trots att allt fler brott av sådant slag anmäls. Det har medfört att personupplärdningsprocenten för bedrägerier under 2012 har minskat till 9 procent från att tidigare ha legat runt 15 procent (se tabell 2.4). En förklaring till att allt färre bedrägerier klaras upp kan vara att allt fler brott av dessa slag sker med hjälp av internet vilket kan försvåra utredningarna och ställa krav på ny kompetens i den brottsutredande verksamheten. Att det med hjälp av den utvecklade tekniken också har blivit betydligt lättare att sätta sådana svårutredda brottsliga gärningar i system kan också påverka upplärdningen negativt.

Under de senaste åren har personupplärdningsprocenten minskat även för våldsbrott. En förklaring kan vara att fler mindre allvarliga men svårutredda brott anmäls. Utvecklingen med ett minskat antal personupplärdade brott under 2012 gäller dock för många olika typer av brott och för olika regioner i landet.

Färre dömda till fängelse men fler till andra påföljder

I linje med utvecklingen av antalet personupplärdade brott har antalet lagföringsbeslut ökat fram till och med 2009 varefter ökningen avmattats och under senare år gått tillbaka. Trots att även antalet brottmål i tingsrätt minskade något under 2012 avgjordes enligt Sveriges Domstolar drygt 20 000 fler brottmål i tingsrätterna detta år jämfört med 2006.

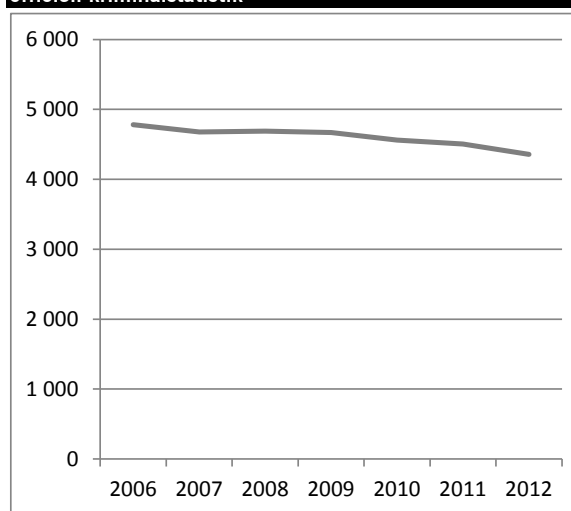
I stor utsträckning är det enklare mål där påföljden innebär böter som har ökat sedan 2006. Det handlar bland annat om ringa narkotikabrott och enklare trafikbrott. Uppgifter tyder emellertid på att även de mest komplicerade målen har ökat. Antalet mål med mer än 12 timmars huvudförhandlingstid har ökat från 650 till 850 mål mellan 2006 och 2012. Även om dessa utgör en liten del av målen totalt sett tar de en allt större del av rättsväsendets resurser i anspråk.

Antalet dömda till fängelse har, till skillnad från dömda till böter och andra icke frihetsberövande påföljder, minskat sedan 2006. År 2012 dömdes 17 procent färre personer till fängelse jämfört med 2006. Denna utveckling innebär att Kriminalvården har allt färre klienter i anstalter-

na. Medelbeläggningen låg under 2006 på knappt 4 800 intagna vilket kan jämföras med en medelbeläggning på cirka 4 350 intagna under 2012 (se diagram 2.4). Det är viktigt att Kriminalvården möter minskningen av klientpopulationen med flexibla lösningar, som ger utrymme för en kostnadseffektiv hantering av fortsatta förändringar i antalet intagna.

Fortfarande är det många av klienterna som återfaller i brott efter anstaltsvistelsen. Runt hälften av dem som avtjänat ett fängelsestraff återfaller inom ett år. I detta avseende finns dock tendenser till en positiv trend där något färre återfaller i brott över tid.

Diagram 2.4 Medelbeläggning i anstalt 2006–2012 enligt officiell kriminalstatistik

Utvecklingen av rättsväsendets resursförbrukning 2010–2012

Tabell 2.5 Kostnadsutveckling 2010–2012

	Miljoner kronor		
	2010	2011	2012
Verksamhetens kostnader	34 427	35 931	36 820
Transfereringar	1 947	2 117	2 266
Summa kostnader	36 374	38 048	39 086

Rättsväsendets kostnader ökade med 2,7 procent 2012 jämfört med föregående år.

2.5.2 Brottsförebyggande arbete

Målet för den brottsförebyggande verksamheten är att brottsligheten ska minska och att antalet brottsoffer ska bli färre.

De myndigheter under utgiftsområde 4 Rättsväsendet som bidrar till måluppfyllelsen på detta område är polisen, Säkerhetspolisen, Ekobrottsmyndigheten och Brottsförebyggande rådet. Även Kriminalvårdens återfallsförebyggande arbete är av stor betydelse när det gäller att förebygga brott.

Verksamhetens resultat

Eftersom brottslighetens utveckling påverkas av många andra faktorer än rättsväsendets förebyggande arbete behöver hänsyn tas till annan information än brottsutvecklingen vid värderingen av måluppfyllelsen. Bedömningar av de åtgärder myndigheterna vidtagit för att förebygga brott är en viktig del i värderingen av måluppfyllelsen.

Polisens brottsförebyggande arbete

Enligt den Nationella trygghetsundersökningen har nära två av tre medborgare ett stort förtroende för polisen och de flesta känner sig dessutom trygga när de går ut ensamma en sen kväll i sitt bostadsområde. Även om den senaste mätningen 2012 visade på en liten tillbakagång i förtroendet för polisen och befolkningens upplevda trygghet har utvecklingen som tidigare nämnts i ett lite längre perspektiv varit positiv. En konkret polisär åtgärd för att öka tryggheten är att vara på plats där ordningsstörningar förväntas inträffa, till exempel genom patrullering i stadskärnor eller användning av mobila poliskontor. Under året har polisen också ökat närvaron i sociala medier. Dessa insatser kan ha bidragit till befolkningens över tid stärkta trygghet och förtroende för polisen.

För att polisen ska kunna bidra till att minska brottsligheten krävs ett utvecklat samarbete med andra aktörer. Under 2012 har samverkan med kommunerna fortsatt att prioriteras. Antalet samverkansöverenskommelser har gradvis ökat sedan 2008. År 2012 fanns överenskommelser i alla 21 län och i 253 av landets 290 kommuner. Ungdomar och ungdomsbrott är de områden som oftast är prioriterade i samverkansöverenskommelserna. Brottsförebyggande rådet har kartlagt överenskommelserna och den bild som framträder är positiv. Samverkan mellan polisen och kommunerna har utvecklats och blivit mer strukturerad. Det är därmed lättare att få resurser till de åtgärder som vidtas inom ramen för överenskommelserna. De vanligaste åtgärderna

är informationsinsatser samt alkohol- och narkotikaförebyggande åtgärder.

För att öka tillgängligheten och närvaron i lokalsamhället har flera polismyndigheter utökat sin lokala polisverksamhet. Lokalt polisarbete innebär ökade möjligheter för polisen att arbeta nära och i samarbete med de boende och med andra aktörer.

Ett tydligt exempel där samverkan med andra aktörer är avgörande för att polisen ska lyckas är regeringsuppdraget mot livsstilskriminellas brottslighet. De livsstilskriminella som polisen fokuserat på inom ramen för detta uppdrag är personer som är välkända av polisen och som återkommande begår brott som vanligen leder till kortare fängelsestraff. Dessa livsstilskriminella utgör en liten del av de kriminella men står för en stor del av brotten. Bland brotten märks särskilt stölder samt inbrott i bostäder och bilar och andra mängdbrott. Många av de livsstilskriminella har ett pågående missbruk av alkohol eller narkotika vilket i sin tur leder till ny kriminalitet. Under 2012 har cirka 1 200 livsstilskriminella individer prioriterats av polisen inom ramen för insatsen. Sammanlagt har satsningen resulterat i över 3 400 brottsmisstankar, 1 300 domar och 300 vårdinsatser.

I november 2012 mottog regeringen Rikspolisstyrelsens redovisning av uppdraget att initiera en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper för unga som riskerar att fastna i allvarlig kriminalitet. Enligt Rikspolisstyrelsens redovisning är arbetssättet framgångsrikt. Flera ungdomar har minskat eller totalt upphört med sina kriminella aktiviteter under den tid de haft stöd från en social insatsgrupp. Vidare har projektet på vissa ställen skapat nya samarbeten mellan myndigheter och organisationer och på andra ställen har det stärkt redan befintligt samarbete.

Under 2012 har arbetet mot narkotikamissbruk bland ungdomar fortsatt att prioriteras. Polisen har bland annat sett över behovet av att ta fram en nationell enhetlig modell för arbetsmetoden Maria Ungdom Motiverande Intervention (Mumin). Metoden är utarbetad för att hjälpa ungdomar som gripits för ringa narkotikabrott att upphöra med sitt missbruk. Polismyndigheterna har uppmanats av Rikspolisstyrelsen att tillsammans med de sociala myndigheterna och sjukvården undersöka möjligheterna att införa arbetssättet.

Polisen bedriver också ett arbete för att förbättra förmågan att systematiskt följa upp och utvärdera olika brottsförebyggande insatser. Därmed förbättras förutsättningarna för att identifiera fler arbetsmetoder som kan konstateras ge bra effekt och därefter spridas till alla polismyndigheter.

Lokalt brottsförebyggande arbete

Lokala brottsförebyggande råd, som drivs av Sveriges kommuner, är idag inrättade i nästan hela landet. Brottsförebyggande rådet har varit ett stöd i uppbyggnadsprocessen och har i uppdrag att se till att de brottsförebyggande aktörerna på lokal nivå har tillgång till kunskap för att utifrån sina lokala miljöer kunna förebygga brott och otrygghet. Strukturer finns därmed för en mer strategisk samverkan mellan deltagare på lokal nivå. Aktörer som polis, kriminalvård, skola, socialtjänst och näringsliv samarbetar för att förebygga brott och öka tryggheten. Även många ideella organisationer på lokal nivå bidrar aktivt i det brottsförebyggande arbetet.

Förebyggande arbete mot ekonomisk brottslighet

Under 2012 har Ekobrottsmyndigheten påbörjat ett arbete med att effektivisera samordningen av den brottsförebyggande verksamheten. Samverkan och kunskap är viktiga delar i detta. Ekobrottsmyndigheten har därför inlett ett närmare samarbete med Brottsförebyggande rådet. Utöver detta har Ekobrottsmyndigheten i likhet med tidigare år bedrivit ett aktivt informations- och påverkansarbete i samverkan med myndigheter, företag och organisationer.

Vidare har Ekobrottsmyndigheten under året genom sin kriminalunderrättelseverksamhet tagit fram en nationell underrättelsebild. Den används som en del i beslutsunderlaget vad gäller myndighetens inriktning av verksamheten. Underrättelsebilden syftar också till att uppmärksamma nationella problemområden och att upprätthålla den samlade kunskapen om grov och organiserad ekonomisk brottslighet.

Säkerhetspolisens förebyggande arbete

Även under 2012 har bekämpning av terrorism och personskyddsverksamheten varit högst prioriterat i Säkerhetspolisens verksamhet. Därutöver har myndigheten motverkat hot mot rikets säkerhet som främmande makters underrättelseverksamhet och motverkat spridning av massförstörelsevapen.

Resursförbrukning

Tabell 2.6 Kostnadsutveckling 2010–2012

Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Verksamhetens kostnader	7 518	8 098	7 812

Källa: Årsredovisningarna 2010–2012 för polisen, Ekobrottsmyndigheten och Brottsförebyggande rådet. För Säkerhetspolisens anslagsutfallet enligt Årsredovisning för staten använts.

Analys och slutsatser

Rättsväsendets möjligheter att förebygga brott förutsätter ett utvecklat samarbete mellan såväl de rättsvårdande myndigheterna som andra aktörer i samhället. Regeringens samlade bedömning är att målet för den brottsförebyggande verksamheten delvis har uppnåtts.

Polisens brottsförebyggande arbete

Det är viktigt att medborgarna fortsätter att känna sig trygga och att förtroendet för polisen fortsätter att vara högt. Därför anser regeringen att polisen bör fortsätta att ha hög synlighet och arbeta för att öka tryggheten genom att använda metoder som ökar närvaron och tillgängligheten i samhället. En viktig uppgift för polisen är till exempel att finnas på platser vid tider då risken för brott och ordningsstörningar är särskilt hög.

Regeringens bedömning är att polisens samverkan med andra aktörer när det gäller brottsförebyggande arbete har utvecklats på ett bra sätt. Samverkansöverenskommelser är nu på plats i nästan hela landet. Ambitionen bör vara att polisen ska förmå de kommuner som ännu inte har någon samverkansöverenskommelse att ingå sådana. Det är också nödvändigt att de strategiska överenskommelserna förverkligas och leder fram till förebyggande aktiviteter.

Polisens nationella satsning mot livsstilskriminalas brottslighet har medfört att individer hindras att begå brott men även att brottsutvecklingen, åtminstone lokalt, påverkas på ett positivt sätt. Tillsammans med metodutvecklingen i form av en vägledning skapas också ett mer strukturerat sätt att arbeta med andra aktörer.

Regeringens initiativ till en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper har visat sig vara framgångsrikt. Regeringen anser att strategiska samverkansöverenskommelser är en bra utgångspunkt för polis, socialtjänst och andra aktörer när de behöver stärka det sociala skydds nätet

kring en ung person i riskzonen för fortsatt kriminalitet. Det fortsatta uppdraget till Rikspolisstyrelsen syftar till att bidra till en utveckling där allt fler sociala insatsgrupper inrättas genom att stödja de kommuner och polismyndigheter som gemensamt vill arbeta på detta sätt.

Regeringen vill också lyfta fram vikten av att tidigt upptäcka och motverka ungdomars narkotikamissbruk. I det sammanhanget har regeringen uppmärksammat polisens initiativ att sprida användningen av den missbruksförebyggande arbetsmetoden Maria Ungdom Motiverande Intervention (Mumin). Initiativet kommer att noga följas av regeringen.

Förmågan att bedriva brottsförebyggande arbete vid polismyndigheterna bedöms av Rikspolisstyrelsen vara oförändrad i jämförelse med 2011. Av 35 geografiska bedömningsområden anser Rikspolisstyrelsen att 28 områden har en medelgod förmåga att bedriva brottsförebyggande arbete. Tre bedöms ha en hög förmåga och fyra bedöms ha en låg. Det är nödvändigt att arbetet fortsätter att förbättras. Regeringen anser att det är viktigt att Rikspolisstyrelsen fortsätter att se över strukturen för hur det brottsförebyggande arbetet följs upp.

Lokalt brottsförebyggande arbete

Regeringen anser att det är positivt med ett arbete, som stöds av bland annat Brottsförebyggande rådet, att utveckla en fördjupad samverkan inom den lokala brottsförebyggande verksamheten i syfte att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Inte minst när det gäller att angripa brottslighetens orsaker och att förebygga återfall i brott. Ett kunskapsbaserat och kvalificerat metodstöd är en viktig komponent för att utveckla det brottsförebyggande arbetet.

Förebyggande arbete mot ekonomisk brottslighet

För att förebygga ekonomisk brottslighet krävs kunskap om riskområden och utvecklingstendenser. Ekobrottsmyndighetens kriminalundermåttelseverksamhet bidrar med sådan kunskap. Vidare är Ekobrottsmyndighetens arbete med att sprida information och samverka med olika aktörer av stor betydelse för att vidareutveckla det gemensamma förebyggande arbetet mot ekonomisk brottslighet. Det är angeläget att på bred front vidta åtgärder för att förebygga denna typ av brottslighet.

En annan viktig aspekt i sammanhanget är den preventiva effekt som goda resultat i myndighet-

ens verksamhet avseende brottsutredning och lagföring kan ha. Sett ur det perspektivet anser regeringen att det utvecklingsarbete Ekobrottsmyndigheten har bedrivit i fråga om finansmarknadsbrott är positivt och utgår från att detta arbete fortsätter att utvecklas (se avsnitt 2.5.3 Utredning och lagföring).

Säkerhetspolisens förebyggande arbete

Säkerhetspolisen har under 2012 fortsatt utvecklingen för att kunna möta framtidens krav på en säkerhetstjänst på ett ännu bättre sätt. Regeringen anser att det är viktigt att Säkerhetspolisen fortsätter att utvecklas till en modern och flexibel säkerhetstjänst där den operativa förmågan prioriteras.

Säkerhetspolisens samarbete med både nationella och internationella partner är omfattande och en förutsättning för att kunna förebygga den brottslighet som myndigheten ska bekämpa. En viktig del av det förebyggande arbetet handlar om att främja kontakt och dialog, inte minst för att kunna bekämpa terrorism. Information från allmänheten är nödvändigt för att kunna lyckas i uppdraget.

2.5.3 Utredning och lagföring

Målet för utredning och lagföring är att brottsuppkläringen ska öka och att verksamheten ska bedrivas med högt ställda krav på rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet.

De myndigheter som omfattas av verksamheten är framför allt polisen, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Därutöver bidrar Rättsmedicinalverket, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden och Kriminalvården (avseende häktesverksamhet).

Domstolarnas handläggning av brottmål, som är en del i rättskedjan ingår i verksamheten Dömande verksamhet. Regeringens analys och slutsatser av domstolarnas resultat redovisas i avsnitt 2.5.4 Dömande verksamhet.

Säkerhetspolisens verksamhet, som även omfattar brottsutredning, redovisas i avsnitt 2.5.2 Brottsförebyggande arbete.

Verksamhetens resultat

Ärendeinflöde

Antalet anmälda brott minskade totalt sett med 1 procent under 2012. Antalet anmälningar minskade för bland annat klotter, cykel- och bilstölder samt trafikbrott. Brottstyper som uppvisade stora ökning var bedrägerier, dataintrång, fickstöld samt överlåtelse av narkotika. Antalet ärenden som polisen redovisade till åklagare minskade inom de flesta brottskategorier. Sammantaget minskade antalet redovisade ärenden till åklagare med 6 procent. Ärendebalansen i form av antalet öppna ärenden ökade inom polisen, vilket till stor del beror på en kraftig ökning av antalet öppna bedrägeriärenden.

Till Åklagarmyndigheten inkom under 2012 drygt 202 000 ärenden eller närmare 496 000 brottsmisstankar. Det är en minskning med 4 respektive 5 procent jämfört med 2011. Av de brottsmisstankar som inkom till Åklagarmyndigheten var 49 procent av enkel karaktär där polismyndighet leder förundersökningen, medan 51 procent var av mer komplicerad karaktär där åklagare är förundersökningsledare. Åklagarmyndighetens totala balans uppgick vid utgången av 2012 till 143 000 brottsmisstankar. Det motsvarar en minskning av balansen med 6 procent jämfört med 2011.

Till Ekobrottsmyndigheten inkom cirka 4 600 ärenden 2012, vilket är en marginell ökning jämfört med 2011. Antalet inkomna brottsmisstankar var drygt 34 500, vilket är en minskning med knappt 9 procent jämfört med föregående år. På grund av minskat antal beslutade brottsmisstankar ökade Ekobrottsmyndighetens interna balans av brottsmisstankar med 11 procent och uppgick vid utgången av 2012 till drygt 19 800. Den totala balansen av brottsmisstankar som inkluderar ärenden som väntar på avgörande i domstol ökade med 3 procent.

Tabell 2.7 Inkomna ärenden

	2010	2011	2012
Polisen	1 412 433	1 451 294	1 415 659
Åklagarmyndigheten	208 985	210 692	202 346
Ekobrottsmyndigheten	4 374	4 545	4 591

Källa: Årsredovisningarna 2010–2012 för polisen, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten.

Genomströmningstider

Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden hos polisen, det vill säga ärenden där

förundersökning eller annan slags brottsutredning bedrivits, var oförändrad i förhållande till 2011 och låg på 82 dagar. Tiden mäts från anmälningdagen till dess att ärendet avslutats hos polisen.

Åklagarmyndighetens genomströmningstider fortsatte att minska under 2012. Tiden mätt från inkommen anmälan till beslut i åtalsfrågan minskade i åklagarledda förundersökningar med 10 dagar till 98 dagar. Även genomströmningstiden mätt från inkommet förundersökningsprotokoll eller annat färdigt beslutsunderlag från polisen till åklagarens beslut i åtalsfrågan minskade och uppgick till 23 dagar.

Vid Ekobrottsmyndigheten minskade genomströmningstiderna med 5 dagar till i genomsnitt 212 dagar 2012. Det bör i sammanhanget påpekas att de av Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten redovisade siffrorna inte är jämförbara med varandra.

Tingsrätternas genomströmningstider för att avgöra 75 procent av brottmålen uppgick under 2012 till 4,9 månader, vilket innebär en förbättring (se avsnitt 2.5.4 Dömande verksamhet).

Uppklaring och lagföring

Enligt den officiella kriminalstatistiken klarades 533 000 brott upp under 2012 vilket är i nivå med föregående år. Uppklaringsprocenten var också oförändrad på 38 procent.

Uppklarade brott kan delas upp i personuppklarade respektive tekniskt uppklarade brott. Med personuppklarade avses att en gärningsperson knyts till brottet genom att åklagare fattar beslut om åtal, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse. Brott som räknas som tekniskt uppklarade är till exempel fall där gärningen inte utgör brott, när den misstänkte är under 15 år eller om det inte kan styrkas att ett brott har begåtts.

Antalet personuppklarade brott minskade med 6 procent under 2012, medan antalet tekniskt uppklarade brott ökade med 4 procent. Halva minskningen av de personuppklarade brotten kan förklaras av att det 2011 personuppklarades ett mycket stort antal dopningsbrott i ett enskilt ärende, vilket hade en inte obetydlig inverkan på det totala antalet personuppklarade brott det året. En del av minskningen kan också förklaras av ett minskat inflöde av anmälda trafikbrott, vilka är brott som förekommer i stora volymer och som i stor utsträckning personuppklaras. Trafikbrott är också en typ av brott där

antalet anmälningar i stor utsträckning styrs av polisens egna prioriteringar.

Sett till enskilda brottskategorier minskade dock antalet personuppklarade brott bland de flesta brottskategorier under 2012. För vissa av dessa brottskategorier minskade också inflödet av anmälda brott, men gällande bedrägerier och brott mot person har inflödet ökat samtidigt som antalet personuppklarade brott har minskat. Den brottskategori som enligt den officiella kriminalstatistiken uppvisar ett ökat antal personuppklarade brott är narkotikabrott, där bland annat antalet personuppklarade överlåtelsebrott har ökat markant.

Personuppklaringsprocenten minskade under 2012 med 1 procentenhet från 18 till 17.

Antalet ordningsböter som utfärdades av polis minskade både gällande trafikbrott och övriga specialstraffrättsliga brott. Sammantaget minskade antalet utfärdade ordningsböter med 12 procent under 2012.

Antalet personer som lagförts (det vill säga åtalats, fått strafföreläggande eller meddelats åtalsunderlåtelse) genom beslut vid Åklagarmyndigheten minskade med 4 procent till drygt 134 000. Andelen lagförda personer (av det totala antalet misstänkta personer där beslut om lagföring eller avskrivning fattats) liksom andelen lagförda brottsmisstankar ökade under 2012 med 1 procentenhet vardera till 65 respektive 62 procent. Antalet personer som lagförts genom beslut vid Ekobrottsmyndigheten minskade med 15 procent. Andelen lagförda personer minskade något jämfört med 2011 men ligger i stort på samma nivå som tidigare år. Antalet lagförda brottsmisstankar minskade från cirka 10 100 till drygt 7 600. Lagföringsandelen avseende brottsmisstankar minskade marginellt jämfört med föregående år.

Tabell 2.8 Uppklaring

	2010	2011	2012
Uppklaringsprocent	39	38	38
Personuppklaringsprocent	18	18	17

Källa: Brå:s officiella kriminalstatistik.

Samarbetet mot gränsöverskridande brottslighet

Då delar av brottsligheten blir allt mer gränsöverskridande och välorganiserad är internationellt samarbete en viktig del i verksamheten vid polisen, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Särskilt frekvent är detta vid

Rikskriminalpolisen och Åklagarmyndighetens tre internationella åklagarkammare. Ingen del av de brottsbekämpande myndigheternas verksamheter kan dock sägas vara oberörd av globaliseringsens effekter på kriminaliteten. Det rättsliga samarbetet inom EU sker i huvudsak genom direktkontakter mellan behöriga myndigheter och vid behov kan biträde fås av det europeiska rättsliga nätverket (EJN) och av Eurojust. Det polisiära internationella samarbetet sker genom bilaterala kontakter, genom nordiskt och regionalt samarbete (Östersjöområdet), genom Europol och Interpol. I takt med att den internationella påverkan och människors rörlighet ständigt ökar är det väsentligt att även rättsväsendets myndigheter fortsätter att utveckla kunskapen och förmågan att utnyttja internationellt samarbete i brottsbekämpningen.

Rådets beslut om förstärkning av Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket genomfördes av Sverige under 2011 under ledning av Åklagarmyndigheten och har bland annat inneburit att det inrättats ett nationellt samordnings-system för Eurojust i Sverige och att det skapats en jourfunktion vid det svenska Eurojustkontoret som är tillgänglig dygnet runt för brådsakande ärenden. Genomförandet av rådets beslut har skapat förutsättningar för ett effektivare samarbete över gränserna. Det svenska genomförandet utvärderades under 2012 av en arbetsgrupp inom EU. Under 2012 har antalet ärenden vid det svenska kontoret vid Eurojust ökat med 50 procent jämfört med föregående år. När det gäller det gränsöverskridande arbetet med att återföra brottsvinster har antalet förfrågningar mellan det svenska Asset Recovery Office (ARO) och motsvarande kontor i andra EU-medlemsstater ökat under året.

Forensiskt utredningsstöd

Den kriminaltekniska verksamheten är av stor vikt i brottsutredningar. Teknisk bevisning kan såväl bidra till att binda en gärningsman till ett brott som att fria en misstänkt. Antalet begärda undersökningar från rättsväsendet till Statens kriminaltekniska laboratorium ökade under 2012 med sammanlagt 9 procent. När det gäller DNA-undersökningar ökade antalet undersökningar rörande DNA-spår från brottsplatser endast marginellt, medan antalet personprover för DNA-analys ökade med 17 procent. Ökningen av personprover har lett till att antalet träffar mot spår i spårregistret ökade med 7 pro-

cent. Antalet expedierade ärenden vid Rättsmedicinalverkets olika verksamheter förändrades i vissa avseenden under 2012. Inom rättspsykiatri minskade antalet rättspsykiatriska undersökningar med 22 procent. Antalet rättsmedicinska obduktioner var drygt 5 200, det vill säga i stort sett samma antal som tidigare år. Handläggningstiderna avseende obduktioner kortades med drygt 8 procent från 74 till 68 dagar. Antalet utfärdade rättsintyg uppgick till drygt 6 500 vilket är en marginell minskning jämfört med 2011. Antalet expedierade ärenden inom rättskemin minskade marginellt under 2012. Inom rättsgenetiken ökade det totala antalet expedierade ärenden med 41 procent till knappt 4 200. Detta beror på en kraftig ökning av antalet återförningsärenden från Migrationsverket.

Insatser för att förbättra effektiviteten och kvaliteten i brottsutredningsverksamheten

Under 2012 har polisen och Åklagarmyndigheten arbetat med två gemensamma regeringsuppdrag där myndigheterna haft i uppdrag att analysera resultatet och kvaliteten i brottsutredningsverksamheten. Myndigheternas redovisning av uppdragen visar att kvaliteten i de granskade förundersökningarna i stort är tillfredsställande med små möjligheter till ökad lagföring utom gällande två av sju granskade brottstyper där det finns brister och lagföringen borde kunna vara högre. Det gäller fakturabedrägerier och rån mot barn under 18 år. Även för de brottstyper där kvaliteten i de granskade förundersökningarna bedöms som tillfredsställande finns möjligheter till förbättring. Exempelvis kan ett förbättrat samordnings-, underrättelse- och analysarbete öka möjligheterna att upptäcka seriebrottslighet, till exempel avseende bostadsinbrott, och därmed öka förutsättningarna för upplösning.

Polisens satsning mot mängd- och seriebrott har under 2012 fortsatt att utvecklas på ett positivt sätt. Satsningen har medfört att polisen fått en betydligt bättre bild av seriebrottsligheten. I norra samverkansområdet (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland) har polismyndigheterna varit särskilt framgångsrika med att snabbt sprida och tillvarata underrättelser mellan polismyndigheterna, och utifrån dessa göra ingripanden mot kringresande seriebrottsligheter. Inom samverkansområdet ligger inbrott i villor under 2012 på en betydligt lägre nivå än tidigare år.

Rikspolisstyrelsen har under 2012 genomfört ett antal fördjupade uppföljningar av verksamheten i syfte att identifiera vilka hinder som finns för ett effektivare ärendeflöde. Kvaliteten i anmälan, de initiala utredningsåtgärderna och brottsamordningen var de faktorer som bedömdes ha störst betydelse för effektiviteten i ärendeflödet. De problem som förekom inom dessa områden var ofta väl kända av polismyndigheterna. Ytterligare och mer ändamålsenliga åtgärder bedömdes dock behöva vidtas vid flera myndigheter.

För att uppnå en enhetligare och effektivare mängdbrottsshantering inom Åklagarmyndigheten har två försöksverksamheter inletts under 2012. Hanteringen av trafikbrott har koncentrerats till två orter, Karlskrona och Östersund, och inom Stockholms län hanteras en majoritet av mängdbrottsärendena på en av länets fem kamrars.

Polisen och Åklagarmyndigheten har även fortsatt att utveckla hanteringen av ungdomsärenden. Inom polisen ska ärenden där ungdomar är gärningspersoner prioriteras och åtgärder ska vidtas för att säkerställa att de lagstadgade tidsfristerna inte överskrids. För att öka förmågan att utreda ungdomsärenden har Rikspolisstyrelsen tagit fram en nationell utbildning för utredare av ungdomsbrott. Inom Åklagarmyndigheten arbetar åklagarkamrarna enligt myndighetens ungdomsstrategi. Antalet åklagare som enbart arbetar med ungdomsärenden har ökat och särskild bevakning och uppföljning av fristärenden har införts. Åklagarkamrarna har också utbildat polisens förundersökningsledare med anledning av den lagändring som trädde i kraft i mars 2012 då polisen fick utökade befogenheter att leda förundersökningar i ungdomsärenden.

En viktig del i Åklagarmyndighetens kvalitetsarbete är verksamheten vid myndighetens tre utvecklingscentrum. Utvecklingscentrumen har i likhet med tidigare år utarbetat rättspromemorior och handböcker som utgör ett viktigt stöd i den operativa åklagarverksamheten. Under 2012 har man bland annat bedrivit utvecklingsarbete kring brottsofferfrågor. Under 2012 bildades också en särskild tillsynsavdelning inom Åklagarmyndigheten som ansvarar för att samordna den rättsliga styrningen.

Inom ramen för förberedelserna inför ett nationellt ansvar för de ärenden som Ekobrottsmyndigheten handlägger har myndigheten under

2012 gjort en översyn av utformningen av organisation och lokalisering av mängdbrottshanteringen. Syftet med granskningen är att säkerställa en mängdbrottsshantering som är effektiv och håller hög kvalitet vid övergången till ett nationellt ansvar.

Efter en översyn av arbetet med finansmarknadsbrott inrättade Ekobrottsmyndigheten i början av 2012 en ny renodlad finansmarknads-kammare i syfte att stärka effektiviteten och kvaliteten i handläggningen av finansmarknadsbrotten.

Myndigheten har även fortsatt att utveckla arbetet med att återföra vinster av brottslig verksamhet. Under året har det operativa brottsutbytesarbetet flyttats till kammarnivå i syfte att integrera det arbetet i brottsutredningsverksamheten.

Resursförbrukning

Tabell 2.9 Kostnadsutveckling 2010–2012

Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Verksamhetens kostnader	13 898	14 362	15 408

Källa: Årsredovisningarna 2010–2012 för polisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Kriminalvården.

Myndigheternas kostnader inom verksamheten utredning och lagföring uppgick till närmare 15,5 miljarder kronor 2012, vilket är en ökning med 7 procent jämfört med föregående år.

Polisen och Åklagarmyndigheten har i likhet med tidigare år använt stora delar av sina resurser till att hantera vålds- och sexualbrott. Inom Åklagarmyndigheten utgjordes drygt 23 procent av de avslutade brottsmisstankarna av vålds- och sexualbrott och 40 procent av resurserna användes för att handlägga sådana brottsmisstankar.

Under 2012 använde Ekobrottsmyndigheten drygt 92 procent av sina utredningsresurser för handläggning av cirka 24 300 brottsmisstankar om allvarlig ekonomisk brottslighet. Övriga utredningsresurser användes för utredning och lagföring av drygt 7 900 brottsmisstankar avseende mängdärenden.

Analys och slutsatser

Polis och åklagare har utifrån respektive myndighets uppdrag ett gemensamt ansvar för att utredning och lagföring håller hög kvalitet och

effektivitet, så att de personer som begått brott kan lagföras.

Under 2012 lades mer resurser på brottsutredningsverksamheten än föregående år, samtidigt som resultatet visar att antalet personupplärade brott minskade. Minskningen i antalet personupplärade brott gäller såväl sammantaget som sett till enskilda brottskategorier. Det gäller även kategorier där inflödet av brottsanmälningar ökade.

Förutsättningarna för rättsväsendet att klara upp brott skiljer sig åt mellan olika brottstyper. Förändringar i brottsstrukturen är därför en av flera faktorer som kan påverka den samlade brottsupplärningen. Till viss del kan minskningen i antalet personupplärade brott under 2012 förklaras av ett minskat inflöde av trafikbrott, vilket är en brottstyp som förekommer i stora volymer och som i stor utsträckning personuppläras, och ett ökat inflöde av bedrägerier, vilka inte personuppläras i lika stor utsträckning. Denna förändring i brottsammansättningen förklarar dock inte att antalet personupplärade brott har minskat i de flesta brottskategorier.

Regeringen anser att det sammantagna resultatet för utredning och lagföring under 2012 inte motsvarar de förväntningar som regeringen har på verksamheten. Målet om en högre brottsupplärning har inte uppnåtts.

Myndigheterna har dock i vissa avseenden förbättrat effektiviteten och kvaliteten i hanteringen av ärendena. Åklagarmyndigheten har till exempel fortsatt att korta genomströmningstiderna och minska ärendebalanserna. Även andelen lagförda personer och brottsmisstankar, av de ärenden Åklagarmyndigheten fattar beslut i, har ökat. En utveckling mot kortare genomströmningstider och minskade balanser har också setts inom polisen under senare år, även om balanserna ökat under 2012. De brottsutredande myndigheterna bedriver också olika former av utvecklingsarbeten för att förbättra ärendehanteringens såväl generellt som för enskilda brottstyper.

Som ett led i det myndighetsgemensamma utvecklingsarbetet och för att få en bild av vilka åtgärder som är relevanta för en förbättrad brottsutredningsverksamhet gav regeringen, som nämnts ovan, polisen och Åklagarmyndigheten i uppdrag att granska kvaliteten i handläggningen av ärenden som inte lett till lagföring. Myndigheternas bedömning är att det i flertalet av de granskade brottstyperna inte hade varit möjligt

att nå en högre lagföring med ytterligare utredningsåtgärder, medan det i andra fall hade gått att göra mer. Mot bakgrund av att uppklaringsprocenten för vissa brott är låg samtidigt som ärendena enligt granskningen hade handlagts på ett tillfredsställande sätt – vilket till exempel var fallet med bostadsinbrott – pekar myndigheterna också på vikten av att ytterligare utveckla brottsamordningen. För en effektiv brottsbekämpning krävs att myndigheterna i utredningsverksamheten inte bara ser till ärendena vart och ett för sig, utan även försöker finna kopplingar dem emellan för att lättare identifiera möjliga gärningspersoner och förekomsten av seriebrottslighet. Polisens och Åklagarmyndighetens granskning indikerar att det finns potential att öka brottsuppleringen ytterligare. Inom myndigheterna pågår olika åtgärder för att hantera brister som iakttagits.

För att fördjupa kunskapen om effekterna av de resursförstärkningar som polisen har tilldelats har regeringen gett Brottsförebyggande rådet i uppdrag att utvärdera regeringens satsning på polisen. I uppdraget ingår att följa upp hur resurstillskotten använts och analysera faktorer som haft en inverkan på resultatet, både på ett positivt och negativt sätt. Det gäller interna faktorer, till exempel förändringar i arbetssätt, men också förändringar i omvärlden som påverkar polisens arbete. En första delrapport redovisades i slutet på maj 2013. Brottsförebyggande rådet konstaterar att polisverksamheten har förstärkts till följd av regeringens satsning men att även befolkningen och antalet anmälda brott har ökat under perioden. Därutöver har polisen haft ovanligt stora pensionsavgångar de senaste åren, vilket medför att andelen unga och oerfarna poliser är stor. Polisens resultatförbättringar under perioden får enligt Brottsförebyggande rådet ses som ganska marginella, även om tendensen är positiv när alla resultatmått vägs samman. Brottsförebyggande rådet poängterar dock att det mot ovanstående bakgrund inte är rimligt att ha alltför stora förväntningar på ett förbättrat verksamhetsresultat.

I syfte att förstärka brottsutredningsverksamheten har regeringen gett myndigheterna ökade resurser. Polisen har även fått ökade befogenheter att leda förundersökningar i ungdomsärenden. Dessutom har myndigheterna fått i uppdrag att förbättra bekämpningen av mängdbrott och grov organiserad brottslighet. Utöver det är polisen och Ekobrottsmyndigheten under omorganisat-

ion. Även Åklagarmyndigheten har påbörjat ett arbete för att omorganisera sin verksamhet. Vidare har regeringen också initierat en översyn av hur personer med annan utbildning än polisutbildning ska kunna ges polisiära befogenheter. Detta i syfte att ge polisen större möjligheter att tillvarata civil kompetens.

Regeringen anser att det är av avgörande betydelse att myndigheterna själva och gemensamt fortsätter att vidareutveckla brottsutredningsverksamheten. Myndigheterna måste säkerställa att det finns en hög kompetens hos de befattningshavare som ska utreda brott och leda förundersökning. Det ska också vara en kompetens som är hållbar över tid, bland annat för att vidtagna utvecklingsinsatser ska ge bästa möjliga resultat. Då polis och åklagare är ömsesidigt beroende av varandras insatser behöver samverkan dem emellan fortsatt utvecklas i såväl frågor om prioriteringar i verksamheterna som handläggningen av enskilda ärenden.

Regeringen förväntar sig att myndigheterna ytterligare förstärker och utvecklar sina insatser på brottsutredningsområdet så att verksamhetsresultaten förbättras. Det är av största vikt att myndigheterna alltid vidtar de utredningsåtgärder och andra åtgärder som är möjliga och relevanta. Detta för att de personer som begått brott ska kunna lagföras och de personer som drabbats av brott få möjlighet till upprättelse. En framgångsrik brottsutredande verksamhet har dessutom en betydelsefull brottsförebyggande effekt.

2.5.4 Dömande verksamhet

Regeringens övergripande mål för Sveriges Domstolar är att mål och ärenden ska avgöras med hög kvalitet och effektivitet. Målbalanserna och omloppstiderna ska hållas på en rimlig nivå. Domstolsverket ska skapa förutsättningar för domstolarna att uppfylla målet för verksamheten bland annat genom en ändamålsenlig resursfördelning och stöd i verksamhetsutvecklingen.

Inom den dömande verksamheten verkar de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna. Sveriges Domstolar omfattar även hyres- och arrendenämnderna, Rätts- och hjälpmyndigheten och Domstolsverket.

Verksamhetens resultat

Minskade omloppstider

Regeringen har ställt upp kvantitativa målsättningar för hur långa omloppstider olika typer av mål högst bör ha i domstolarna. Målsättningarna gäller omloppstiderna vid den 75:e percentilen, det vill säga hur lång handläggningstid 75 procent av målen högst bör ha från att de kommit in till domstolen och till att de har avgjorts. Målsättningarna och resultaten framgår av tabell 2.10. Utöver regeringens verksamhetsmål sätter varje enskild domstol, i enlighet med en struktur som Domstolsverket fastställer, egna verksamhetsmål.

Tabell 2.10 Uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål: omloppstid i månader för avgjorda mål, 75:e percentilen

	Mål	2010	2011	2012
Tingsrätter				
Twistemål exkl. gem. ansökan om äkten-skapsskillnad	7,0	7,6	7,9	7,3
Brottmål exkl. förtursmål	5,0	5,1	5,2	4,9
Hovrätter				
Twistemål	5,0	5,0	4,7	5,0
Brottmål exkl. förtursmål	5,0	7,2	7,4	7,2
Förvaltningsrätter				
Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	8,1	10,0	8,5
Kammarrätter				
Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	9,5	7,2	6,8

Källa: Sveriges Domstolars årsredovisning 2012.

Av regeringens verksamhetsmål uppnådde tingsrätterna målet för brottmål och hovrätterna målet för tvistemål 2012. Tingsrätterna var nära att uppnå målet för tvistemål. För övriga målkategorier förbättrades resultatet mellan 2011 och 2012 även om målen inte nåddes.

Fler inkomna och avgjorda mål och minskade överbalanser

Antalet inkomna mål till domstolarna fortsatte att öka under 2012. Ökningen mellan 2011 och 2012 var totalt cirka 5 200 mål eller 1 procent. Antalet inkomna brottmål till tingsrätterna minskade dock med 1 procent. Måltillströmningen avseende övriga måltyper vid tings-

rätterna ökade med 7 procent och vid hovrätterna ökade antalet inkomna mål med 4 procent. Måltillströmningen till Högsta domstolen minskade med knappt 5 procent. Antalet inkomna mål till förvaltningsrätterna var i princip oförändrat medan måltillströmningen till kammarrätterna och Högsta förvaltningsdomstolen minskade med 2 respektive 9 procent.

Det avgjordes cirka 7 600 fler mål 2012 än 2011, vilket motsvarar 2 procents ökning. Vid tingsrätterna var ökningen drygt 1 procent och vid hovrätterna och Högsta domstolen omkring 3 procent. Antalet avgjorda mål i förvaltningsrätterna var 2012 i princip oförändrat jämfört med föregående år. I kammarrätterna avgjordes omkring 16 procent fler mål än 2011 medan antalet avgjorda mål i Högsta förvaltningsdomstolen minskade med 14 procent.

Eftersom antalet avgjorda mål översteg antalet inkomna mål minskade balanserna inom Sveriges Domstolar under 2012. Det totala antalet balanserade mål minskade med omkring 6 procent.

Tabell 2.11 Den totala målutvecklingen (exkl. migrationsmål) 2010–2012

	2010	2011	2012
Inkomna mål	382 219	383 344	388 540
Avgjorda mål	370 635	390 370	398 008
Balanserade mål	154 915	147 833	138 242

Källa: Sveriges Domstolars årsredovisning 2012.

Domstolarnas totala balans kan delas upp i en så kallad arbetsbalans och en överbalans. Med arbetsbalans avses det antal mål i balans som statistiskt är förenligt med att regeringens verksamhetsmål gällande omloppstider kan nås. Det antal mål som överstiger arbetsbalansen definieras som överbalans. Överbalansen har minskat från 23 700 mål 2010 och 17 100 mål 2011 till 6 100 mål 2012. Överbalansen har under 2012 minskat kraftigt vid förvaltningsrätterna. Överbalanserna är dock alltså störst vid denna domstolskategori. Även tingsrätternas och kammarrätternas överbalans har minskat medan överbalansen vid hovrätterna har ökat.

Ökad resursförbrukning och förbättrad produktivitet

Verksamhetsområdet inbegriper både verksamheten inom Sveriges Domstolar (exklusive migrationsdomstolarna) och de transfereringar och övriga utbetalningar som utgörs av kostnader under anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.*

Tabell 2.12 Kostnadsutveckling 2010–2012

Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Verksamhetens kostnader	4 572	4 816	4 928
Transfereringar m.m.	1 804	2 002	2 157
Summa kostnader	6 376	6 818	7 086

Källa: Sveriges Domstolars årsredovisningar 2010–2012.

Under perioden 2010–2012 har verksamhetskostnaderna inom Sveriges Domstolar ökat. Under 2012 ökade kostnaderna med 2,3 procent. Produktiviteten, mätt som antalet avgjorda mål och ärenden i förhållande till de totala fastprisberäknade kostnaderna på anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* har ökat med 1,5 procent mellan 2011 och 2012. Mellan 2003 och 2012 har produktiviteten ökat med åtta procent.

Transfereringarna avseende utgifter för rättsliga biträden m.m. ökade med 19,6 procent under perioden 2010–2012, varav med 7,7 procent under 2012. Utgifterna för offentlig försvarare utgjorde 2012 drygt 55 procent av utgifterna under anslaget. Andra större utgiftsposter rörde offentligt biträde och målsägandebiträde. Den totala ökningen av utgifterna på anslaget förklaras främst av ökade utgifter för dessa tre poster.

Analys och slutsatser

Regeringens samlade bedömning är att resultatet för den dömande verksamheten har förbättrats under 2012. Omloppstiderna och överbalanserna minskade och produktiviteten ökade jämfört med 2011. De lägre överbalanserna innebär goda förutsättningar för att omloppstiderna kan minska ytterligare under 2013.

Det förbättrade resultatet beror troligen på flera olika faktorer, bland vilka kan nämnas mer effektiva arbetsformer, ökade resurser och förbättrade förutsättningar till följd av en rad reformer.

Under 2012 vidtogs en rad olika åtgärder för att minska handläggningstider och balanser vid Sveriges Domstolar. Som exempel kan nämnas en förstärkningsstyrka med ett antal domare som kunnat tas i anspråk vid frånvaro på grund av utbildning och långvarig sjukskrivning eller vid handläggning av större mål och balansavarbetningar. Vidare har det för tingsrätternas del funnits en särskild balansavarbetsstyrka som inriktat sig på mål som är äldre än två år. Domstolsverket har också på uppdrag av regeringen

dokumenterat det utvecklingsarbete som bedrivs vid domstolarna gällande organisations- och arbetsformer och skapat förutsättningar för ett regelbundet erfarenhetsutbyte mellan domstolarna i dessa frågor.

Det processrättsliga regelverket har också stor betydelse för domstolarnas effektivitet. Det förbättrade resultatet för domstolarna kan delvis förklaras av de reformer som genomförts under senare år. Till exempel visar en utvärdering av reformen En modernare rättegång som trädde i kraft den 1 november 2008 att reformen inneburit en modernisering av rättegångsförfarandet i allmän domstol, bland annat genom bättre utnyttjande av modern teknik. Handläggningen har blivit mer effektiv och ändamålsenlig samtidigt som kvaliteten har förbättrats i olika hänseenden. Kraven på förutsebarhet och rättssäkerhet i handläggningen har inte satts åt sidan. Utvärderingens slutsatser redovisas i betänkandet SOU 2012:93. Vidare bedömer regeringen att genomförda förändringar i de yttre tingsrätts- och förvaltningsrättsorganisationerna haft långsiktigt goda effekter för måluppfyllelsen vid Sveriges Domstolar.

Trots resultatförbättringen nåddes dock endast två av regeringens verksamhetsmål avseende omloppstider. Faktorer som domstolarna menar har försvårat uppfyllelsen av verksamhetsmålen var bland annat personalomsättning och rekryteringssvårigheter. Även det stora antalet inkomna mål och förekomsten av omfattande mål har av domstolarna lyfts fram som försvårande för att klara målen. Sådana utmaningar måste mötas av ständiga förbättringar av verksamheten och dess förutsättningar.

De resurstillskott som regeringen gett Sveriges Domstolar från och med 2013 skapar goda förutsättningar för att öka antalet anställda så att omloppstiderna ska kunna fortsätta att minska samtidigt som verksamheten bedrivs med fortsatt hög kvalitet. Sveriges Domstolar måste fortsätta arbetet med att finna mer effektiva arbetsätt. För att effektivitet och produktivitet ska kunna fortsätta att öka krävs också ändrade förutsättningar i form av förändrat processrättsligt regelverk samt förstärkningar av den yttre domstolsorganisationen. Regeringen tar en rad initiativ inom dessa områden.

Som tidigare nämnts har förvaltningsprocessen moderniserats och effektiviserats till följd av förslagen i regeringens proposition En mer ändamålsenlig förvaltningsprocess (prop. 2012/13:45,

bet. 2012/13:JuU15, rskr. 2012/13:154). De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2013. En utredare har i maj 2013 fått regeringens uppdrag att ta fram ytterligare förslag för att modernisera och effektivisera förvaltningsprocessen samt att stärka rättssäkerheten ytterligare (dir. 2013:49). Utredaren ska bland annat analysera om det finns behov av att stärka rättssäkerheten ytterligare när det gäller handläggningen av skattemål, framför allt genom en ökad specialisering av skattemålshanteringen i domstol, samt överväga flexibla sammansättningsregler i de allmänna förvaltningsdomstolarna och behovet av att utöka möjligheterna att överlämna mål mellan domstolar. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2014. Vidare pågår inom Regeringskansliet beredningen av den tidigare nämnda Straffprocessutredningens betänkande Brottmålsprocessen (SOU 2013:17).

Fördelningen av migrationsmål mellan migrationsdomstolarna har visat sig vara ojämn och måltillströmningen större än väntat. I syfte att korta handläggningstiderna beslutade regeringen den 3 maj 2012 att ge Domstolsverket och Förvaltningsrätten i Luleå i uppdrag att inrätta en fjärde migrationsdomstol i Luleå. Domstolen ska vara i funktion den 1 oktober 2013.

Frågan om hur domstolsprövningen av de konkurrensrättsliga, marknadsföringsrättsliga och framför allt immaterialrättsliga målen bör utformas har varit föremål för överväganden under lång tid. Senast var det Målutredningen som i sitt betänkande förordade att prövningen av dessa mål samlas i en särskild domstol inom ramen för de allmänna domstolarna och att Patentbesvärsträtten och Marknadsdomstolen avvecklas (SOU 2010:44). Denna fråga bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen ser det som angeläget att domstolarna kan rekrytera domare som tillhör de skickligaste och för yrket mest lämpade juristerna i landet. Detta är en särskilt stor utmaning eftersom domstolarna är mitt inne i en generationsväxling med betydande pensionsavgångar. Vid vissa domstolar finns svårigheter att tillsätta vakanta tjänster. För att uppnå en tillfredställande domarrekrutering i alla delar av domstolsväsendet krävs insatser av såväl de enskilda domstolarna som Domarnämnden, Domstolsverket och regeringen. Det arbete som pågår för att förbättra rekryteringsläget måste fortsätta.

Utgifterna för rättsliga biträden fortsatte att öka under 2012 trots att antalet brottmål mins-

kade något. Ökningen beror främst på en ökning av antalet debiterade timmar per förordnande. Mot bakgrund av de ökade utgifterna beslutade regeringen den 31 januari 2013 att tillsätta en särskild utredare som ska göra en samlad översyn av utgifterna för rättsliga biträden. Utredaren ska överväga vilka åtgärder som kan vidtas och som kan få en kostnadsdämpande effekt. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2014.

2.5.5 Verkställighet av påföljd

Verksamhetens resultat

Målen för verksamheten är att påföljder ska verkställas på ett säkert, humant och effektivt sätt och att antalet återfall i brott ska minska. Den verksamhet som ingår är verkställighet av påföljderna fängelse, skyddstillsyn, villkorlig dom med samhällstjänst, intensivövervakning med elektronisk kontroll och övervakning av villkorligt frigivna samt transportverksamhet. Kriminalvården verkar inom detta område.

Verksamhetsvolym

Antalet intagna i anstalt och antalet frivårdsklienter fortsatte att minska 2012. Medelbeläggningen i anstalt under året var 4 346, en minskning med drygt 3 procent i förhållande till 2011. Av de intagna utgjorde 94 procent män och 6 procent kvinnor. Frivården hade i genomsnitt 13 901 klienter. Av dessa var 88 procent män och 12 procent kvinnor. I förhållande till föregående år minskade antalet frivårdsklienter med cirka 1 procent.

Säkerhet

Under 2012 genomfördes en rymning från en anstalt i högre säkerhetsklass. Antalet rymningar från anstalter i den lägsta säkerhetsklassen låg i nivå med föregående år. Sammantaget håller sig antalet rymningar fortsatt på en mycket låg nivå.

Antalet rapporterade allvarliga incidenter i anstalt ökade under 2012 i förhållande till föregående år. Kriminalvårdens bedömning är dock att det faktiska antalet incidenter inte ökade. Istället förklarar myndigheten höjningen med att redovisningsbenägenheten ökat och att hot mot medintagna räknats med i statistiken från och med 2012.

Flexibilitet och beredskap för variationer i klienttillströmningen

Den nya indelningen i färre säkerhetsklasser från och med 1 januari 2012 och den låga beläggningen har tillsammans med andra åtgärder medfört att förutsättningarna för en flexibel användning av anstaltsorganisationen har ökat under 2012.

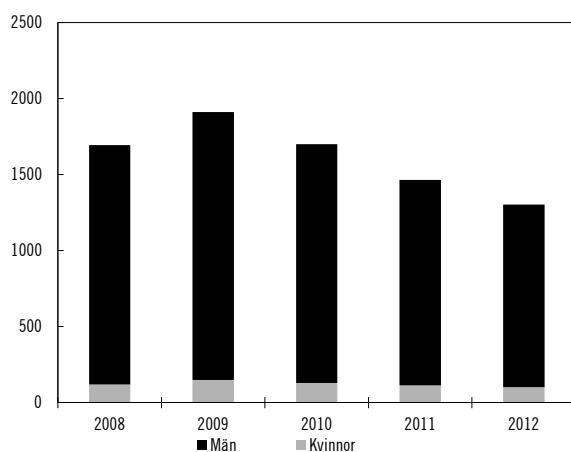
Återfallsförebyggande arbete

En individuellt utformad och ändamålsenlig verkställighetsplanering är en förutsättning för ett effektivt återfallsförebyggande arbete. För gruppen klienter som verkställt minst 30 dagar minskade andelen med verkställighetsplaner som upprättats inom föreskriven tid något 2012 i förhållande till föregående år. Minskningen avser såväl anstalt som frivård.

Den totala sysselsättningsgraden i anstalt låg under 2012 på samma nivå som de föregående åren. I förhållande till 2011 minskade behandlingsprogrammets och arbetsdriftens andel av den strukturerade sysselsättningen medan klientutbildning och service ökade.

Antalet påbörjade särskilda utslusningsåtgärder minskade med cirka 11 procent under 2012. Minskningen avsåg framförallt frigång som sjönk med 27 procent jämfört med föregående år. En förklaring till utvecklingen kan enligt Kriminalvården vara en ökad noggrannhet vid val av utslusningsåtgärd och en begränsad tillgång på efterfrågade behandlingsalternativ.

Diagram 2.5 Antalet påbörjade särskilda utslusningsåtgärder 2008–2012

Källa: Kriminalvårdens årsredovisning 2010–2012

Enligt Kriminalvården visar omfattande kontroller att förekomsten av droger på anstalter och häkten fortsatt är mycket låg.

Ungdomar

Ungdomar inom Kriminalvården utgör en målgrupp med särskilda förutsättningar och behov. Under 2012 tog Kriminalvården fram en särskild handlingsplan för arbetet med ungdomar och en handbok för placeringsprocessen där vägledning ges för placering av unga. Vidare arbetade myndigheten med att utveckla ett särskilt behandlingsprogram för unga. I syfte att kvalitetssäkra verksamhet som är riktad till ungdomar påbörjade Kriminalvården dessutom under året ett arbete med att ta fram en vägledning för kontaktpersoner för ungdomar i Kriminalvårdens verksamhet.

Under 2012 fortsatte antalet ungdomar som studerar under sin verkställighet i anstalt att öka. Totalt uppgick antalet studerande ungdomar i anstalt till 400 personer under 2012, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med året innan. Såväl antalet ungdomar som deltog i utbildning i svenska för invandrare (sfi) som antalet som påbörjade arbetsmarknadsutbildningar ökade. Samtidigt minskade dock antalet ungdomar som påbörjade yrkesutbildning i Kriminalvårdens egen regi. När det gäller utslusningen av unga från anstalt låg andelen som blev föremål för särskilda utslusningsåtgärder fortsatt under genomsnittet för samtliga klienter.

Resursförbrukning

Tabell 2.13 Kostnadsutveckling 2010–2012

	Miljoner kronor		
	2010	2011	2012
Verksamhetens kostnader	5775	5924	5756
Transfereringar	10	10	11
Summa kostnader	5785	5934	5767

Källa: Kriminalvårdens årsredovisning 2010–2012.

Verksamhetsområdet omfattar verksamhet inom frivården, anstalter samt Kriminalvårdens transportverksamhet för såväl nationella som internationella transporter, inklusive den transportverksamhet som finansieras under utgiftsområde 8 Migration. Häktesverksamheten ingår som en del i verksamhetsområdet Utredning och lagföring. Efter en ökning av kostnaderna för verksamhetsområdet mellan 2010 och 2011 minskade kostnaderna 2012 till 2010 års nivå på knappt 5,8 miljarder kronor. Utvecklingen förklaras delvis av att engångskostnader kopplade till avveckling och retroaktiva hyror belastade budgeten 2011. Trots detta har lokalkostnaderna ökat med

11 procent mellan 2010 och 2012. Kriminalvårdens åtstrammingsåtgärder och effektiviseringar har bidragit till en budget i balans 2012 och en prognostiserad god ekonomisk utveckling.

Analys och slutsatser

Regeringen har tillfört Kriminalvården betydande tillskott och förväntningarna på myndighetens resultat är höga. De områden regeringen pekat ut som prioriterade inom Kriminalvårdens verksamhet är av särskild betydelse i detta avseende. Regeringen bedömer sammantaget att målen för verksamheten till övervägande del uppnåts. Myndigheten har en fortsatt hög ambitionsnivå avseende innehållet i verkställigheten och bedriver ett säkerhetsarbete med gott resultat. Myndighetens åtgärder för att hålla nere kostnaderna har vidare tillsammans med en lägre beläggning lett fram till att förutsättningarna för att fortsätta utveckla innehållet i verksamheten är goda.

Kriminalvården har under året haft fortsatt fokus på att förbättra förutsättningarna för en god intern styrning och kontroll, bland annat genom att inleda en övergripande översyn av myndigheten. Syftet är att öka myndighetens förmåga att utöva strategisk ledning och styrning samt höja kvaliteten och effektiviteten i verksamheten. Regeringen ser positivt på att Kriminalvården ökar ansträngningarna på detta område.

Säkerhet

Under föregående år har en rymning genomförts från en anstalt i en av de högre säkerhetsklasserna. Antalet rymningar från anstalter i den lägsta säkerhetsnivån har varit fortsatt lågt. En redovisad ökning av antalet allvarliga händelser som innefattat hot och våld bedöms bland annat bero på en ökad rapporteringsbenägenhet. Det är mot bakgrund av tidigare erfarenheter av allvarliga händelser i verksamheten viktigt att Kriminalvården fortsatt följer utvecklingen av antalet rapporterade allvarliga händelser i syfte att vidta relevanta åtgärder för att förebygga att sådana situationer uppkommer. Det är också av vikt att Kriminalvården tar till vara den kunskap som finns på området samt utvecklar och säkerställer rutiner som förebygger att allvarliga situationer kan uppkomma. Personalens kunskap om klienterna och kontakten i den dagliga arbetssituationen

är av avgörande betydelse för hur Kriminalvården ska klara sitt uppdrag. Det är vidare av väsentlig betydelse att personalen i alla delar av verksamheten har tillräcklig utbildning för sitt uppdrag och en trygg och säker arbetsmiljö.

Kriminella nätverk och aktiviteter inom anstalterna utgör inte bara ett hot mot enskilda individer och grupper utan kan också vara ett angrepp mot rättssystemet som helhet. En viktig del i Kriminalvårdens uppdrag är att bidra med kunskap och erfarenhet i arbetet med att säkerställa en effektiv och uthållig verksamhet för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten.

Flexibilitet och beredskap för variationer i klienttillströmningen

Regeringen ser positivt på att Kriminalvården fortsatt vidtar åtgärder i syfte att öka flexibiliteten och effektiviteten i användningen av anstaltsbeståndet. Kriminalvårdens anstalts- och häktesbestånd ska utformas så att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt i fråga om säkerhet och beläggning samt främjar ett effektivt samarbete med rättsväsendets övriga myndigheter. Klienttillströmningen varierar erfarenhetsmässigt över tid. Kriminalvården måste därför, inom befintlig ram, kunna hantera förändringar i klienttillströmningen både på kort och lång sikt.

Återfallsförebyggande arbete

Trenden att något färre av dem som har avtjänat ett fängelsestraff återfaller i brott är positiv. Fortfarande återfaller dock runt hälften av dem som har avtjänat ett fängelsestraff inom ett år enligt Brottsförebyggande rådets statistik. Regeringen anser att den positiva trenden med något färre återfall måste förstärkas. Kriminalvården har tillsammans med andra delar av samhället en central roll i detta arbete.

Regeringen har genom reformer på en rad viktiga områden skapat förutsättningar för ett effektivt återfallsförebyggande arbete. Genom den nya fängelse- och häkteslagstiftning som trädde i kraft under 2011 fullföljdes de senaste årens reformarbete som syftat till att ge Kriminalvården bättre förutsättningar att förebygga återfall i brott genom att anpassa innehållet i verkställigheten till den intagnes förutsättningar och behov. Tiden i anstalt eller under övervakning ska vara inriktad på åtgärder som ökar de dömdas förutsättningar att leva ett liv utan kriminalitet och droger efter verkställigheten. Kriminalvården måste därför säkerställa att det redan vid verkställighetens början upprättas en individuell

utformad verkställighetsplan av hög kvalitet för varje klient. Det är grundläggande för att få till stånd en väl planerad och meningsfull verkställighet samt därmed även öka förutsättningarna för frigivningsförberedelser genom till exempel särskilda utslussningsåtgärder. För den klientgrupp som verkställer kortare fängelsestraff är det särskilt viktigt att verkställighetsplaneringen inleds skyndsamt för att möjliggöra ett återfallsförebyggande arbete i samverkan med andra aktörer. Det är mot denna bakgrund angeläget att Kriminalvården kommer till rätta med de problem som fortfarande kvarstår med att upprätta verkställighetsplaner i rätt tid och med rätt kvalitet. Regeringen vill understryka betydelsen av att Kriminalvården fortlöpande vidtar åtgärder för att öka andelen intagna som blir föremål för frigivningsförberedelser. Det är positivt att Kriminalvården ökat kontrollen av vårdgivare och säkerställer att det sker en noggrann utredning inför val av lämpliga utslussningsalternativ. Det är däremot inte tillfredställande att användningen av utslussningsåtgärder minskar från år till år.

Regeringen anser att det är angeläget att kvalificerade metoder används för att mäta resultatet av de insatser som genomförs. Goda och effektiva arbets- och behandlingsmetoder måste få spridning i organisationen. Kriminalvården har på regeringens uppdrag tagit fram en plan för hur tillämpad forskning och utveckling av betydelse för det återfallsförebyggande arbetet kan omsättas i praktisk verksamhet. Det är viktigt att detta arbete integreras i den ordinarie styrningen och ledningen av myndigheten.

Tidigare års resultat visar att regeringens satsning på verksamheter inom Kriminalvården riktade till våldsamma män, inom ramen för handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor m.m., har haft en tydlig påverkan på insatser som riktats mot denna grupp. Regeringens uppdrag till Kriminalvården om en kraftfull och långvarig satsning för att ytterligare stärka de återfallsförebyggande insatser som riktas mot gruppen våldsamma män inom ramen för Kriminalvårdens olika verksamheter ställer höga krav på myndighetens fortsatta arbete inom det återfallsförebyggande området.

Kriminalvården har redovisat att såväl deltagande i behandlingsprogram som i arbetsdrift minskat under föregående år medan klientutbildning och service ökat. Regeringen vill understryka vikten av att den sysselsättning de dömda erbjuds under verkställigheten är anpassad till

den enskildes behov av återfallsförebyggande åtgärder. En ordnad sysselsättning under verkställigheten är väsentlig i arbetet med att återanpassa och slussa ut de intagna till ett liv i frihet. Arbetslinjen ska omfatta alla intagna såväl under tiden i anstalt som efter frigivningen. Det är i detta sammanhang viktigt att Kriminalvården tillsammans med Arbetsförmedlingen och andra aktörer på arbetsmarknaden genom fortsatt utvecklad samverkan vidtar åtgärder för att skapa förutsättningar för meningsfull sysselsättning under verkställigheten. Det är i det sammanhanget mycket positivt att Kriminalvården och Arbetsförmedlingen utvecklar sitt samarbete och att detta numera även omfattar frivårdens verksamhet.

En stor del av dem som tas in i anstalt eller påbörjar verkställighet av frivårdspåföljd är narkotikamissbrukare. Att förekomsten av droger i anstalt, enligt Kriminalvårdens bedömning är fortsatt låg, är en framgång i myndighetens förebyggande arbete. Det är dock av väsentlig betydelse att Kriminalvården fortsätter arbetet med att förhindra förekomsten av narkotika i anstalt och att bekämpa narkotikamissbruket.

Klientens verkställighetstid utgör ramen för Kriminalvårdens möjlighet att initiera insatser som är anpassade till klienternas behov. Ansvaret för det återfallsförebyggande arbetet kan därför inte ensidigt vara Kriminalvårdens. Kommuner, landsting, Arbetsförmedlingen, privata aktörer med flera måste i samverkan med Kriminalvården ansvara för att insatser initieras och fullföljs under och efter verkställigheten. Samverkan mellan Kriminalvården och andra myndigheter, organisationer i den ideella sektorn, näringsliv och andra aktörer i det omgivande samhället såväl regionalt som kommunalt är en förutsättning för ett framgångsrikt återfallsförebyggande arbete.

Ungdomar

Varje år kommer ett antal unga personer för första gången i kontakt med Kriminalvården. Det är av avgörande betydelse att verksamheten kan tillgodose de krav på innehåll i verkställigheten och samverkan med relevanta samarbetspartners som kan vara av betydelse för ett återfallsförebyggande arbete med gott resultat för denna grupp. Det är mot den bakgrunden tillfredställande att Kriminalvården vidtagit ett flertal åtgärder i syfte att kvalitetssäkra arbetet med ungdomar över hela landet. Regeringens särskilda satsning på unga dömda ställer fortsatt

höga krav på att myndigheten vidtar åtgärder som är ägnade att förstärka det återfallsförebyggande arbetet för unga under verkställigheten. Det är inte tillfredställande att andelen unga som blir föremål för utslussningsåtgärder är fortsatt lägre än för andra klientgrupper. Det är i detta sammanhang av grundläggande betydelse att unga dömda snabbt får en plan för sin verkställighet.

2.5.6 Stöd till brottsoffer

Målen för verksamheten är att skadeverkningarna av brott ska minska samt att den bedrivs på ett effektivt och rättssäkert sätt med hög kvalitet. Brottsoffermyndigheten är den myndighet inom området som har en särskild uppgift att vara ett informations- och kunskapscentrum för brottsofferfrågor. Övriga myndigheter inom rättsväsendet som bidrar till måluppfyllelsen genom brottsofferrelaterade verksamheter är polisen, Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar.

Verksamhetens resultat

För att kunna bedöma måluppfyllelsen på området behöver hänsyn tas dels till Brottsoffermyndighetens resultat avseende handläggning av brottsskadeärenden m.m., dels till annan information. Bland annat behövs kunskap om de åtgärder som myndigheterna vidtagit för att förbättra informationen till och bemötandet av brottsoffer. Inledningsvis berörs rättsväsendets allmänna arbete, därefter berörs Brottsoffermyndighetens arbete specifikt. Det finns för närvarande inte några resultatindikatorer för rättsväsendets allmänna arbete med brottsoffer varför det inte går att uttala sig om måluppfyllelsen i detta avsnitt. Eftersom det trots allt pågår ett omfattande arbete på området presenteras detta här. Vad gäller Brottsoffermyndighetens arbete finns sedan tidigare resultatindikatorer att bedöma måluppfyllelsen mot.

Rättsväsendets allmänna arbete

Rättsväsendet ska tillsammans med övriga samhället ge stöd åt dem som drabbas av brottslighet. Många av de anställda inom rättsväsendets myndigheter kommer på ett eller annat sätt i kontakt med personer som har drabbats av

brottslighet. Myndigheterna och dess personal behöver därför kunna bemöta brottsoffren på ett professionellt sätt, ge dem relevant information och hjälpa dem att få kontakt med andra aktörer i samhället, till exempel ideella stödorganisationer. Detta gäller särskilt de myndigheter vars personal dagligen kommer i kontakt med brottsoffer. På flera av myndigheterna har också personalen genomgått utbildning i bemötandefrågor. Många initiativ har under senare år tagits både från regeringens och rättsväsendets sida för att vidareutveckla och förbättra stödet till dem som drabbas av brottslighet. Regeringen överväger också ytterligare åtgärder inom området.

Information

Rättsväsendets myndigheter har på flera olika sätt förbättrat informationen till brottsoffer. Polisen har till exempel lyft fram brottsofferperspektivet tydligare i sina utbildningar samt tagit fram en handbok som tydliggör vilken information polisen är skyldig att ge brottsoffer och rutiner för hur detta ska ske. Det är också numera obligatoriskt för polisen att i samband med att en brottsofferanmälan görs dokumentera att information har lämnats om vilka möjligheter brottsoffren har att få kontakt med brottsofferstödande verksamhet utanför polisen.

De informationsinsatser som Brottsoffermyndigheten har genomfört har breddat och fördjupat kunskaperna om brottsoffers rättigheter både hos professionella aktörer och ideellt verksamma. Under året har myndigheten särskilt satsat på information om brottsskadeersättning till barn. De föreläsningar, utbildningar och studiebesök myndigheten medverkat vid har direkt nått nära 5 000 personer, främst aktiva inom verksamheter där personalen ofta kommer i kontakt med brottsoffer. I flera fall har myndigheten samverkat med andra myndigheter eller ideella organisationer när det gäller utbildningsinsatser. Vissa utbildningar som myndigheten erbjudit har varit en del i samverkan eller regeringsuppdrag rörande brottsofferfrågor. Vidare har informationen på flera av myndigheternas webbplatser när det gäller brottsofferfrågor setts över och förbättrats.

Bemötande

Brottsoffermyndigheten har i uppdrag att vidareutveckla och genomföra ett utbildningsprogram för bättre bemötande av sexualbrottssoffer i samband med polisanmälan, förundersökning och rättegång. Programmet riktas till personal

vid bland annat Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar och advokater.

Inom polisen har särskilda riktlinjer tagits fram för ett mer enhetligt, strukturerat och professionellt brottsofferarbete. Riktlinjerna, som främst vänder sig till ledningen vid respektive polismyndighet, klargör ansvaret inom polismyndigheten gällande brottsofferarbetet. För personal som kommer i kontakt med brottsoffer finns också en handbok som ger stöd i frågor som bemötande, information, dokumentation och uppföljning. Åklagarmyndigheten har tagit fram en handbok om bemötande av brottsoffer. Syftet med handboken är att ge åklagarna vägledning och skapa enhetlighet i bemötandet av brottsoffer. För att förbättra åklagarnas handläggning av enskilda anspråk och öka förutsättningarna för en enhetlig handläggning har Åklagarmyndigheten under 2012 bedrivit ett omfattande utvecklingsarbete och tagit fram en promemoria om de skadestandsregler som rör åklagarverksamheten. I promemorian redovisas bland annat åklagarens skyldighet att bistå brottsoffer genom att föra talan om enskilt anspråk och åklagarens roll i förhållande till målsägandebiträdet.

I december 2009 gav regeringen Domstolsverket i uppdrag att utarbeta strategier för Sveriges Domstolars arbete med bemötande av parter och andra personer som kommer i kontakt med domstolarna. Innehållet i strategierna skulle utformas av domstolarna. Sedan 2011 arbetar Sveriges Domstolar med att genomföra strategierna. Flera domstolar har till exempel genomfört brukarundersökningar och möten har ägt rum med professionella aktörer som ett led i detta arbete. Arbetet fortsätter under 2014.

Brottsoffermyndighetens arbete och resultat

Brottsoffermyndighetens uppgift är att främja brottsoffers rättigheter, behov och intressen samt vara ett informations- och kunskapscentrum för brottsofferfrågor. I den övergripande rollen att uppmärksamma och synliggöra brottsofferfrågor ingår även att initiera samverkan kring och sprida information om brottsofferfrågor.

Resursförbrukning

Tabell 2.14 Kostnadsutveckling 2010–2012

Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Verksamhetens kostnader	41,4	38,3	40,5
Transfereringar	133,2	105,1	97,7
Summa kostnader	174,6	143,4	138,2

Källa: Brottsoffermyndighetens årsredovisning 2010–2012.

Verksamhetsområdet omfattar både Brottsoffermyndighetens verksamhet och de transfereringar som utgörs av kostnader för brottsskadeersättning under anslaget 1:11 *Ersättning för skador på grund av brott*. Även Brottsofferfonden ingår i verksamhetsområdet. Brottsofferfondens medel är dock inte uppförda på statens budget utan finansieras huvudsakligen av lagöverträdare, som betalar en särskild avgift till fonden.

Mellan 2010 och 2012 har kostnaderna, inklusive transfereringar för verksamheten, i löpande priser minskat med cirka 20 procent och uppgick 2012 till drygt 138 miljoner kronor (se avsnitt 2.6.10 för information om orsaker till kostnadsminskningen).

Brottsskadeärenden

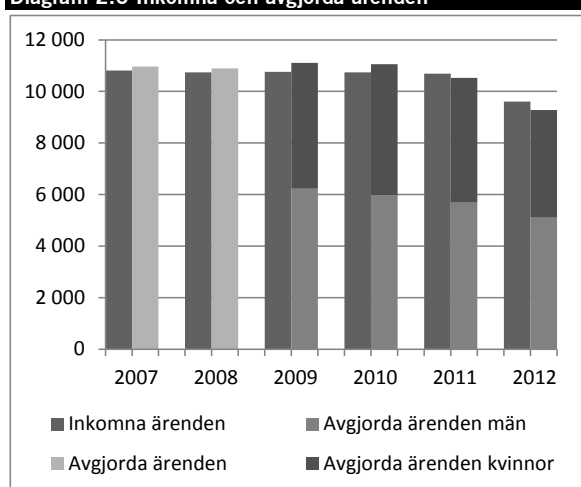
För att bedöma måluppfyllelsen när det gäller Brottsoffermyndighetens verksamhet används följande indikatorer: antalet brottsskadeansökningar som inkommer till och avgörs av Brottsoffermyndigheten, den genomsnittliga handläggningstiden av ett brottsskadeärende, andelen bifall i förhållande till antalet avgjorda omprövningar av brottsskadeärenden, inkomna medel av regressverksamheten, antalet aktiva regressärenden vid årets slut, hur Brottsofferfondens medel har använts, hur Brottsoffermyndigheten har verkat för att öka kunskapen om brottsoffer i berörda delar av samhället samt bidragit till att förbättra förutsättningarna för samverkan i brottsofferfrågor mellan olika samhällsaktörer.

Antalet ansökningar om brottsskadeersättning minskade med cirka 10 procent 2012 jämfört med 2011. Minskningen avser såväl ersättning för personskador som för sak- och rena förmögenhetsskador. Antalet avgjorda ärenden minskade med 11,8 procent. Under 2012 utbetalades knappt 90 miljoner kronor i brottsskadeersättning, vilket är en minskning i förhållande till föregående år. Främst beror det på att antalet avgjorda ärenden har minskat. I likhet med 2011

har ärenden med skador och kränkningar av så allvarligt slag att de har berättigat till riktigt höga ersättningar inte varit lika frekventa som under tidigare år. Andelen sökande som har fått del av ersättningen från annat håll, främst från försäkringsbolag, har också ökat.

Omloppstiden för ett ärende att registreras, beredas, avgöras och expedieras var under året i genomsnitt 67 dagar, vilket innebär en förlängd handläggningstid om cirka fyra veckor jämfört med föregående år. Orsaken uppges vara svårigheter för myndigheten att vid korta ledigheter såsom föräldraledighet fylla uppkomna vakanser och därmed bibehålla kapaciteten.

Diagram 2.6 Inkomna och avgjorda ärenden

Källa: Brottsövermyndighetens årsredovisningar.

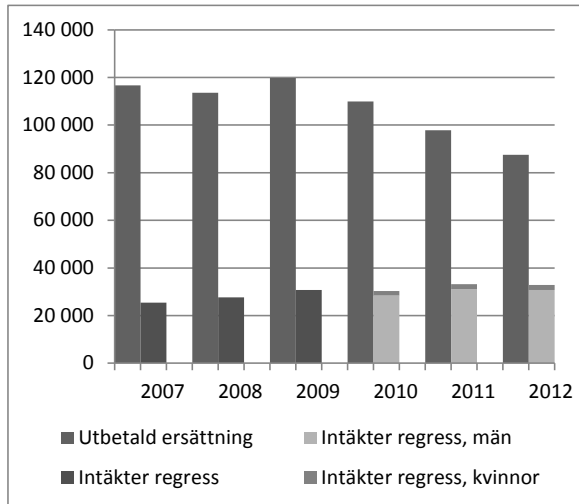
Under 2012 inkom 253 ansökningar om brottskadeersättning avseende barn som har bevittnat brott. Antalet sådana ansökningar har ökat med cirka 7 procent under 2012 jämfört med föregående år. Antalet beviljade ansökningar ligger kvar på fjolårets nivå, 68 procent. Totalt betalades knappt 1,2 miljoner kronor ut till sökande i denna ärendekategori.

Tabell 2.15 Utbetalda brottskadeersättning fördelat på brottstyper

Brottstyp	Antal inkomna ärenden	Utbetalad ersättning tkr
Våldtäkt inkl. grov våldtäkt	125 (185)	5 643 (7 900)
Våldtäkt inkl. grov våldtäkt mot barn	57 (63)	4 997 (7 235)
Misshandel inkl. försök till mord/dråp riktat mot vuxen	2 777 (2 761)	23 641 (24 204)
Misshandel inkl. försök till mord/dråp riktat mot barn	454 (599)	3 740 (4 313)
Våld i nära relationer mot kvinna inkl. grov kvinnofridskränkning	619 (714)	10 788 (13 081)
Rån	1 265 (1 351)	12 378 (12 557)
Olaga hot	674 (867)	3 923 (4 804)
Övergrip i rättssak	66 (63)	313 (327)
Utpressning	69 (90)	595 (788)
Överträdelse av besöksförbud	14 (20)	72 (209)
Människohandel	2 (2)	547 (-)
Barn som har bevittnat brott	253 (237)	1 170 (1 395)

Källa: Brottsövermyndighetens årsredovisning 2012.

Intäkterna från regressverksamheten uppgick till knappt 31 miljoner kronor, en minskning med drygt 10 procent jämfört med 2011. Regressverksamhetens resultat påverkas i relativt stor utsträckning av det allmänna konjunkturläget, varför nedgången sannolikt kan förklaras av det samma. Vid utgången av 2012 fanns drygt 32 000 aktiva regressärenden. Av de betalningsskyldiga var drygt 93 procent män.

Diagram 2.7 Utbetalad brottsskadeersättning och intäkter av regress

Källa: Brottsoffermyndighetens årsredovisning 2012.

Brottsofferfonden

Under 2012 uppgick Brottsofferfondens intäkter till drygt 33 miljoner kronor, vilket var en minskning med cirka fyra procent jämfört med föregående år. Drygt 31 miljoner kronor fördelades under året från fonden till olika brottsofferinriktade projekt och verksamheter. Omkring två tredjedelar av dessa medel beviljades till ideella organisationer i form av verksamhetsstöd, till exempel vittnesstödsverksamhet och för utbildnings-, informations- och utvecklingsprojekt. Merparten av bidragen till de ideella organisationerna avsåg stöd till brottsofferjourer. Vidare beviljades knappt en tredjedel av fondens medel till viktimologiska forskningsprojekt inom olika ämnen och inriktningar. I övrigt beviljades två procent av medlen till projekt som genomförs i offentlig regi och en procent av medlen till projekt i privat regi.

Under året har Brottsoffermyndigheten genomfört ett regeringsuppdrag avseende systematisering och presentation av resultat, från de forskningsprojekt och större utvecklingsprojekt som fonden finansierat, i en projektkatalog. Projektkatalogen finns tillgänglig på Brottsoffermyndighetens webbplats.

Kunskapscentrum

Brottsoffermyndigheten tillhandahåller ett lättförståeligt tryckt informationsmaterial på många språk. Materialet sprids genom samarbete med rättsväsendets myndigheter, socialtjänsten samt hälso- och sjukvården liksom ideella organisationer. Myndigheten arbetar kontinuerligt med att förbättra det skriftliga informationsmaterialet, som även finns tillgängligt på myndighetens

webbplats. Brottsoffermyndigheten lanserade en helt ny webbplats 2012, som bland annat erbjuder tydliga målgruppsingångar för att förenkla informationsinhämtning. För att förbättra informationen för målgruppen barn och unga har regeringen gett Brottsoffermyndigheten i uppdrag att, i samverkan med Barnombudsmannen, ta fram eller anpassa information om skydd och stöd direkt riktad till barn och unga som brottsoffer. Uppdraget ska slutredovisas i juni 2014.

Brottsoffermyndigheten har arrangerat flera större utbildningstillfällen under verksamhetsåret, till exempel i samband med den internationella brottsofferdagen i februari. Myndigheten deltar även i grund- och vidareutbildning för bland annat personal inom rättsväsendet. Målgruppen vid större utbildningstillfällen är oftast yrkesverksamma inom rättsväsendet, socialtjänsten och ideella organisationer.

Myndigheten deltar i visst internationellt arbete. I detta arbete finns möjlighet att påverka den internationella utvecklingen på brottsofferområdet och att inhämta kunskaper från andra länder. Det internationella arbetet bedrivs under året till övervägande del genom partnerskap i tre pågående EU-projekt. I övrigt har myndigheten deltagit i internationella konferenser och expertmöten.

Analys och slutsatser

Brottsoffermyndigheten bedriver inom samtliga tre verksamhetsgrenar ändamålsenlig verksamhet med övervägande goda resultat.

Handläggningen av brottsskadeärenden sker på ett rättssäkert sätt och med hög kvalitet. Den genomsnittliga handläggningstiden av brottsskadeärenden har dock ökat jämfört med föregående år. Även ärendebalansen har ökat. Det är av stor vikt att myndigheten säkerställer kontinuitet vad gäller kompetens och kapacitet i handläggningen även vid vakanser. Regeringen avser att noga följa denna utveckling.

Att utöva regress från den dömda gärningsmannen är betydelsefullt sett ur ett ekonomiskt perspektiv, men även av rättsvieskäl för brottsoffret och som en signal och reaktion från samhället. Regressintäkterna har minskat och verksamheten finansierade under 2012 cirka en tredjedel av den utbetalade brottsskadeersättningen. Antalet aktiva regressärenden fortsätter att öka. Regressverksamheten bedrivs på ett ef-

fektivt och rättssäkert sätt. Målen för verksamheten brottsskadeärenden har till övervägande del uppnåtts.

Brottsofferfonden har stor betydelse för finansiering av viktimologisk forskning och ideella organisationers brottsofferarbete. Bidragen från Brottsofferfonden når med en god spridning över landet många olika forskningsprojekt, organisationer och verksamheter, som uppmärksammar och främjar brottsoffer. Fondens medel har använts för verksamhet som gagnar brottsoffer och målen för Brottsofferfonden har uppnåtts. Framtagandet av projektkatalogen, som har gjorts på uppdrag av regeringen, ökar förutsättningarna att sprida forskningens resultat.

Det är viktigt att brottsoffer får information om sina rättigheter och möjligheter till stöd och hjälp. Brottsoffermyndigheten lämnar via sin webbplats och tryckt informationsmaterial information på många språk och sprider kunskap om brottsoffers situation i samhället. Myndigheten har under 2012 arrangerat flera välbesökta utbildningstillfällen om brottsofferfrågor, såväl större som mindre utbildningar. De utbildningar myndigheten ansvarar för håller generellt hög kvalitet. Målen för kunskapscentrums verksamhet har uppnåtts.

Inom verksamhetsgrenen Brottsskadeersättning ligger de framtida utmaningarna främst i att myndigheten säkerställer en effektiv handläggning. När det gäller Brottsofferfonden är det angeläget att Brottsoffermyndigheten säkerställer att verksamheten även fortsättningsvis bedrivs på ett bra sätt. Myndigheten deltar till viss del i internationell verksamhet. En utvecklingsmöjlighet ligger i att i större utsträckning än i dag omvärldsbevaka för att hämta in forskningsrön och annan internationell kunskap. Detta i syfte att förmedla den vidare till berörda aktörer i Sverige för att på ett bra sätt kunna bidra till ett mer effektivt och lärande rättsväsende.

Tillkännagivanden

Riksdagen har i ett tillkännagivande begärt att regeringen återkommer med en redovisning av de åtgärder som vidtas för att förbättra rättsväsendets bemötande av och stöd till brottsoffer. Som framgår ovan pågår ett omfattande arbete på flera plan för att förbättra bemötandet av brottsdrabbade och vittnen. Dessutom avser regeringen att besluta ytterligare åtgärder i detta syfte.

Vittnesstödsverksamheten, som bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter, når årligen ett stort antal brottsdrabbade och vittnen. Den fyller en viktig funktion genom att bidra till ökad trygghet och förståelse för rättsprocessen och därmed till ökad rättssäkerhet. I syfte att utveckla verksamheten ytterligare avser regeringen att ge Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket i uppdrag att överväga alternativ för att säkerställa en långsiktigt hållbar vittnesstödsverksamhet.

En viktig del i rättsväsendets stöd till personer som lever under hot om våld är att kunna erbjuda dem olika former av skydd. Rikspolisstyrelsen hade under 2010 i uppdrag att förstärka skyddet för personer som konstateras vara utsatta för förföljelser och hot genom att säkerställa att samtliga polismyndigheter kan tillhandahålla larm- och skyddspaket till dessa personer. Regeringen planerar att initiera en uppföljning av hur larm- och skyddspaketerna används och fungerar.

Utöver ovan nämnda tillkännagivande finns det sedan tidigare ett tillkännagivande från riksdagen om att regeringen bör återkomma med en redovisning av de åtgärder som genomförs med anledning av det arbete som pågår för att förbättra polisens information till brottsoffer. Regeringen har särskilt följt utvecklingen inom området och även gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att redovisa vidtagna åtgärder. Redovisningen kommer att ske under hösten 2013. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

2.5.7 Kompetensförsörjningen inom rättsväsendet

Rättsväsendets anställda har ökat med 100 personer jämfört med 2011 och uppgår till 47 700.

Tabell 2.16 Antal anställda 2010–2012 fördelat på kvinnor, män och samtliga (jämnt hundratal)

År	Kvinnor	Andel kvinnor	Män	Andel Män	Samtliga
2010	21 800	46 %	25 500	54 %	47 300
2011	22 200	47 %	25 400	53 %	47 600
2012	22 600	47 %	25 100	53 %	47 700

Källa: Årsredovisningen för 2012 avseende polisen, Sveriges Domstolar, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och Rättsmedicinalverket. Polisen avser polisorganisationen.

En väl fungerande kompetensförsörjning innebär att myndigheternas medarbetare har förmåga

och förutsättningar att utföra sina uppgifter så att verksamheternas mål kan uppnås. Myndigheterna arbetar fortlöpande med dessa frågor och bedriver ett aktivt utvecklingsarbete. För att behålla och öka kompetensen hos de anställda har ett flertal utbildningar genomförts. Myndigheterna har också genomfört chefsutvecklings- och chefsförsörjningsprogram för att möta nuvarande och kommande behov av kompetent ledarskap. Inom ramen för genomförandet av regeringens funktionshinderpolitik har arbete påbörjats med att stärka kompetensen gällande förutsättningar och behov hos personer med funktionsnedsättning.

Rättsväsendet har löpande bidragit med ett stort antal experter till internationella krishanteringsinsatser varifrån värdefulla erfarenheter och kunskap kunnat tas tillvara.

Andelen kvinnor på ledande befattningar har ökat med 1 procentenhet jämfört med 2011.

Tabell 2.17 Andel kvinnor och män på ledande befattningar 2010–2012

År	Andel kvinnor	Andel män
2010	28,8 %	71,2 %
2011	29,3 %	70,6 %
2012	30,3 %	69,7 %

Källa: Arbetsgivarverkets statistik samt årsredovisningen för 2012 avseende polisen, Sveriges Domstolar, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och Rättsmedicinalverket. Polisen avser polisorganisationen.

Myndigheternas arbete för att främja jämställdhet och likabehandling bedrivs långsiktigt. Andelen anställda med utländsk bakgrund har ökat med 0,5 procentenheter jämfört med 2011.

Tabell 2.18 Andel anställda med utländsk bakgrund* 2010–2012

År	Andel
2010	8,9 %
2011	9,0 %
2012	9,5 %

Källa: Årsredovisningen för 2012 avseende polisen, Sveriges Domstolar, Åklagarmyndigheten och Kriminalvården. Polisen avser polisorganisationen.

*Med utländsk bakgrund avses utrikes födda samt inrikes födda med två utrikesfödda föräldrar.

Arbetsmiljöarbetet bedrivs systematiskt i syfte att bibehålla en god arbetsmiljö och medverka till en god hälsa bland de anställda. Säkerhetsfrågorna har hanterats med fortsatt hög prioritet. Sjukfrånvaron har ökat med 0,4 procentenheter jämfört med 2011.

Tabell 2.19 Andel sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig arbetstid 2010–2012 fördelat på kvinnor, män och samtliga

År	Kvinnor	Män	Samtliga
2010	4,7 %	2,7 %	3,5 %
2011	4,5 %	2,5 %	3,4 %
2012	4,9 %	2,9 %	3,8 %

Källa: Statskontoret. I tabellen ingår polisen, Sveriges Domstolar, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och Rättsmedicinalverket. Polisen avser polisorganisationen. Statistiken baseras på myndigheternas årsarbetskrafter när det gäller totalberäkning och medelantal anställda när det gäller kvinnor och män.

Analys och slutsatser

Rättsväsendets myndigheter ska arbeta strategiskt med sin kompetensförsörjning och analysera vilken kompetens de behöver på kort och lång sikt för att klara sina nuvarande och framtida uppgifter, inte minst med hänsyn till kommande generationsväxling. Arbetstiderna ska anpassas efter verksamhetens behov. Myndigheterna ska vara attraktiva arbetsplatser och uppvisa goda resultat. De ska ha förmåga att utveckla ledarskapet och tillgodose chefsförsörjningen såväl som att rekrytera och behålla skickliga medarbetare och utveckla deras kompetens. Det är därför positivt att myndigheterna arbetar med olika kompetenshöjande åtgärder för de anställda. Det skapar förutsättningar för goda ledare och kompetenta medarbetare vilket är en nödvändighet för myndigheternas verksamhetsutveckling på kort och lång sikt. Det är viktigt att chefer och ledare tar tillvara alla de goda krafter som finns. Det är också viktigt att de som arbetar inom rättsväsendet vågar ta till sig erfarenheter och influenser utifrån, har öppna sinnen för att använda ny kunskap baserad på forskning och beprövade metoder, har förmåga till förändring och vilja och kunskap att använda alla de verktyg som finns. Genom samarbete mellan rättsväsendets myndigheter och med andra aktörer kan också viktig erfarenhet och kunskap tas tillvara.

Mångfaldsarbetet vid myndigheterna har resulterat i att andelen personer med utländsk bakgrund har ökat, vilket är positivt. Utvecklingen går också i rätt riktning när det gäller andelen kvinnor på ledande befattningar. En sammansättning av kvinnor och män med olika etnisk bakgrund och erfarenheter skapar goda förutsättningar för en effektiv verksamhet, bättre resultat och öppenhet för olika idéer och lösningar. Regeringen vill dock betona vikten av att myndigheternas arbete för att främja jäm-

ställdhet och mångfald samt för att motverka diskriminering fortgår. Synen på myndigheterna som attraktiva arbetsgivare är beroende av att detta arbete fortsätter. Ett korrekt bemötande utifrån olika yrkesroller bidrar också till att de anställda representerar myndigheterna på ett förtroendeingivande sätt.

Rättsväsendets myndigheter ska säkerställa en god arbetsmiljö, skydd mot hot och våld samt goda möjligheter att kombinera arbete, familj och fritid. Myndigheterna utvecklar och driver säkerhetsfrågorna med hög prioritet, vilket är tillfredsställande. Det gäller också de olika arbetsmiljöinsatser som genomförs för att öka hälsan bland de anställda. Sjukfrånvaron har dock ökat något. En god arbetsmiljö är viktig både för medarbetarna och för verksamhetens långsiktiga effektivitet och regeringen kommer därför att följa den fortsatta utvecklingen.

Verksamheterna inom rättsväsendet bygger i flera avseenden på internationellt samarbete och internationella erfarenheter är därmed av stort värde, inte minst vid chefsanställningar.

Regeringens sammantagna bedömning är att myndigheternas kompetensförsörjningsarbete är bra och att myndigheterna arbetar aktivt med dessa frågor. Det är dock angeläget att ett strategiskt arbete med kompetensförsörjningen och dess processer fortsätter utvecklas i positiv riktning för att löpande anpassas till de utmaningar rättsväsendets myndigheter ställs inför och för att säkerställa effektiva och väl fungerande verksamheter. Inte minst genom att se till att det finns god tillgång till chefer på strategisk nivå.

2.6 Budgetförslag

Tabell 2.20 Utgiftsutveckling 2003–2013
Miljoner kronor

	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	Prognos 2013
1:1 Polisorganisationen	13 691	14 195	14 629	15 431	16 532	17 780	17 967	18 883	19 704	20 478	20 197
1:2 Säkerhetspolisen	576	594	637	725	788	870	899	940	985	987	1 068
1:3 Åklagarmyndigheten	780	812	830	889	966	977	1 053	1 168	1 168	1 233	1 257
1:4 Ekobrottsmyndigheten	319	342	337	349	374	370	390	425	423	445	506
1:5 Sveriges Domstolar	3 862	3 962	3 856	3 890	4 108	4 259	4 418	4 572	4 816	4 928	4 977
1:6 Kriminalvården	4 939	5 072	5 218	5 447	5 928	6 329	6 782	7 164	7 503	7 380	7 437
1:7 Brottsförebyggande rådet	53	64	58	65	63	56	61	63	67	70	81
1:8 Rättsmedicinalverket	215	217	221	229	247	261	273	297	312	334	364
1:9 Gentekniknämnden	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	5
1:10 Brottsoffermyndigheten	23	22	26	27	30	30	30	31	33	31	35
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	76	84	74	87	91	86	89	80	65	57	73
1:12 Rättsliga biträden m.m.	934	1 005	1 094	1 326	1 455	1 607	1 621	1 804	2 002	2 157	2 303
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	29	22	31	28	32	44	34	35	40	51	57
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	8	8	4	3	3	3	4	4	15	12	42
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	6	10	6	6	7	6	7	7	7	21	7
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	-	-	-	-	-	10	10	10	13	16	16
1:17 Domarnämnden	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	8

2.6.1 1:1 Polisorganisationen

Tabell 2.21 Anslagsutveckling 1:1 Polisorganisationen
Tusental kronor

År	Utfall	20 478 104	Anslags-sparande	9 500
2012	Utfall	20 478 104	Anslags-sparande	9 500
2013	Anslag	20 535 653 ¹	Utgifts-prognos	20 197 289
2014	Förslag	21 080 109		
2015	Beräknat	21 294 708 ²		
2016	Beräknat	21 717 407 ³		
2017	Beräknat	22 198 055 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 21 020 433 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 21 078 292 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 21 078 292 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter avseende polismyndigheternas, Statens kriminaltekniska laboratoriums och Rikspolisstyrelsens verksamhet. Därutöver får anslaget användas för att

samordna och utveckla rättsväsendets informationsförsörjning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.22 Offentligrättslig verksamhet
Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	58 218	641 492	590 692	50 800
Prognos 2013	59 400	666 000	626 000	40 000
Budget 2014	59 400	666 000	626 000	40 000

De offentligrättsliga avgifter som inte får disponeras är avgifter från tillståndsgivningen samt Riksbankens transporter. Polisorganisationen disponerar avgifter från stämmningsmannadelgivning, passhantering och nationella id-kort.

Tabell 2.23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	29 584	41 000	-11 416
(varav tjänsteexport)	(16 154)	(16 154)	
Prognos 2013	27 000	39 600	-12 600
(varav tjänsteexport)	(14 600)	(14 600)	
Budget 2014	27 000	39 600	-11 416
(varav tjänsteexport)	(14 600)	(14 600)	

Den uppdragsverksamhet som ovanstående intäkter avser är, förutom tjänsteexport, prover som utförs av Statens kriminaltekniska laboratorium, utbildning av ordningsvakter samt kontroller av väktarhundar.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 10 000 000 kronor från och med 2014 så som regeringen aviserade i 2013 års budgetproposition. Regeringen föreslår även att anslaget tillfälligt ökas med 100 000 000 kronor 2014 till följd av visst underskott. Anslaget beräknas öka med ytterligare 40 000 000 kronor från och med 2015 och ytterligare 50 000 000 kronor från och med 2016.

I 2013 års budgetproposition aviserade regeringen också att polisorganisationens anslag minskas med 33 000 000 kronor från och med 2014 för att finansiera motsvarande ökning av anslag 1:4 *Ekobrottsmyndigheten*. Därutöver aviserades att polisorganisationens anslag minskas med 300 000 kronor från och med 2014 för att finansiera en flytt av Centralmyndighetens delgivningsärenden från Regeringskansliet till Länsstyrelsen i Stockholms län. Det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse upptagna anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med motsvarande belopp.

För att finansiera Försvarmaktens stöd till polisen avseende medeltung helikopterkapacitet minskas polisorganisationens anslag med 8 250 000 kronor 2014 och med 8 600 000 kronor 2015. Från och med 2016 minskas anslaget med 10 000 000 kronor. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* under utgiftsområde 6 Förvar och samhällets krisberedskap ökas med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 21 080 109 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Polisorganisationen* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 21 294 708 000 kronor, 21 717 407 000 kronor respektive 22 198 055 000 kronor.

Tabell 2.24 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:1 Polisorganisationen

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	20 535 653	20 535 653	20 535 653	20 535 653
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	601 326	877 122	1 242 220	1 724 207
Beslut	-95 841	-56 242	2 414	2 467
Överföring till/från andra anslag	66 700	-33 735	-34 310	-35 069
Övrigt	-27 729	-28 091	-28 570	-29 202
Förslag/ beräknat anslag	21 080 109	21 294 708	21 717 407	22 198 055

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Statens kriminaltekniska laboratorium ska vara en del av den nya Polismyndigheten

Regeringens förslag: Statens kriminaltekniska laboratorium ska ingå i den nya Polismyndigheten när myndigheten påbörjar sin verksamhet den 1 januari 2015.

Ärendet och dess beredning: Riksdagen beslutade den 18 december 2012, i enlighet med regeringens förslag, att Rikspolisstyrelsen och de 21 polismyndigheterna ska ombildas till en sammanhållen myndighet den 1 januari 2015, Polismyndigheten (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:JuU1, rskr. 2012/13:139). Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra ombildningen (dir 2012:129). Reformen grundar sig på förslag från den parlamentariskt sammansatta Polisorganisationskommittén i betänkandet En sammanhållen svensk polis (SOU 2012:13).

I betänkandet behandlar kommittén även frågan om Statens kriminaltekniska laboratoriums

(SKL) organisatoriska placering. Regeringen anförde i budgetpropositionen för år 2013 att den, med anledning av vad vissa remissinstanser anför, behövde överväga frågan om SKL:s roll i den framtida polisorganisationen ytterligare och därför avsåg att återkomma till riksdagen i den frågan.

Kommitténs förslag: Kommittén, som är enig, föreslår att SKL ska ingå i Polismyndigheten och där bilda en egen avdelning. Utgångspunkten för förslaget är vad kommittén anser är bäst för polisverksamheten, samtidigt som laboratoriets ställning som opartiskt ska kunna bevaras.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser berör inte närmare SKL:s roll i organisationen. Av de åtta remissinstanser som diskuterar frågan mer ingående har Justitiekanslern, Sveriges advokatsamfund, Tullverket och Uppsala universitet synpunkter på utredningens förslag att SKL ska ingå i den nya myndigheten och inte vara en fristående myndighet. De argument som lyfts fram handlar främst om tilltron till SKL som en oberoende expertmyndighet. SKL, som är positivt till förslaget, lyfter däremot fram att förslaget ger förutsättningar för en rationell och effektiv styrning av den forensiska processen för hela rättsväsendet samt att opartiskheten kan garanteras genom ackreditering och genom att uppdraget läggs fast i författning. SKL menar att den forensiska processen inte är en isolerad del av utredningsprocessen utan är nära sammankopplad med övriga delar av utredningen, från brottsplats till domstol.

Skälen för regeringens förslag: SKL är i dag en självständig myndighet inom polisen med Rikspolisstyrelsen som chefsmyndighet. Chefen för SKL anställs av regeringen. SKL har dock inte ett eget anslag utan verksamheten finansieras via polisorganisationens anslag. Laboratoriets huvudsakliga uppgift är att utföra kriminaltekniska undersökningar åt polismyndigheterna, Åklagarmyndigheten och domstolarna. Cirka 95 procent av undersökningarna och analyserna utförs åt rättsväsendets myndigheter. SKL har också det övergripande ansvaret för kriminalteknisk utrustning och metodik inom polisen.

SKL:s kunskap har stor betydelse för polisens förutsättningar att utveckla en hög kvalitet i det kriminaltekniska arbetet. Behovet av täta kontakter och nära samverkan med den nya Polismyndigheten är avgörande för att uppnå detta.

Möjligheten att stärka och utveckla en sammanhållen forensisk process, från brottsplats till laboratorium, ökar om laboratoriet blir en del av Polismyndigheten.

Regeringen lägger stor vikt vid en effektiv polisverksamhet. Minst lika viktigt är dock att laboratoriets opartiskhet inte kan ifrågasättas. Regeringen bedömer, i likhet med kommittén, att SKL:s opartiskhet främst garanteras genom att det forensiska arbetet utförs på ett kvalitetssäkrat sätt, genom att man även fortsättningsvis ansvarar för och leder forsknings- och utvecklingsverksamhet på området samt genom att laboratoriets uppgifter läggs fast i författning. Det finns också vid behov en möjlighet att få undersökningsresultat prövade av ett annat laboratorium genom samarbetet mellan forensiska laboratorier i Europa. Regeringens bedömning är därför att SKL bör ingå i den nya Polismyndigheten när myndigheten påbörjar sin verksamhet den 1 januari 2015.

Regeringen avser att senare återkomma till riksdagen med samlade förslag till de lagändringar som krävs för att genomföra ombildningen av polisen. Regeringen avser också att, med förbehåll för riksdagens beslut, uppdra åt den särskilda utredare som fått i uppdrag att förbereda ombildningen av polisen till en sammanhållen myndighet, att vidta de organisatoriska och andra åtgärder som krävs för att SKL ska kunna ingå i Polismyndigheten den 1 januari 2015.

2.6.2 1:2 Säkerhetspolisen

Tabell 2.25 Anslagsutveckling 1:2 Säkerhetspolisen

Tusental kronor				
2012	Utfall	987 277	Anslags-sparande	30 419
2013	Anslag	1 064 056 ¹	Utgifts-prognos	1 068 143
2014	Förslag	1 104 428		
2015	Beräknat	1 124 577 ²		
2016	Beräknat	1 106 728 ³		
2017	Beräknat	1 128 344 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 112 341 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 080 789 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 080 789 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Säkerhetspolisens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen ser ett fortsatt behov av att ge Säkerhetspolisen möjlighet att vidareutveckla arbetet mot terrorism och genomföra förstärkningar av skyddet avseende vitala funktioner i samhället, däribland att motverka främmande makts underrättelseverksamhet. För att Säkerhetspolisen ska kunna fortsätta det påbörjade arbetet ökas anslaget i enlighet med vad regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2013.

För att finansiera ombildningen av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet ökas anslaget 2014 med 10 000 000 kronor och 2015 med 10 000 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 1 104 428 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Säkerhetspolisen* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 124 577 000 kronor, 1 106 728 000 kronor respektive 1 128 344 000 kronor.

Tabell 2.26 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:2 Säkerhetspolisen

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 064 056	1 064 056	1 064 056	1 064 056
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	30 598	42 639	56 870	78 763
Beslut	11 000	19 121	-12 942	-13 195
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	-1 226	-1 239	-1 255	-1 280
Förslag/ beräknat anslag	1 104 428	1 124 577	1 106 728	1 128 344

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Säkerhetspolisen ska ombildas till en fristående myndighet

Regeringens förslag: Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet den 1 januari 2015.

Ärendet och dess beredning: Regeringen beslutade den 23 februari 2012 om tilläggsdirektiv till

Polisorganisationskommittén som innebar att kommittén bland annat skulle analysera konsekvenserna av en eventuell ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet. Kommittén redovisade uppdraget den 28 november 2012 i betänkandet En tydligare organisation för Säkerhetspolisen (SOU 2012:77).

Kommitténs förslag: Kommittén, som är enig, föreslår att Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet och att detta samordnas tidsmässigt med bildandet av den nya Polismyndigheten den 1 januari 2015.

Kommittén föreslår bland annat att Säkerhetspolisen ska vara en enrådighetsmyndighet med ett insynsråd och att myndigheten själv ska besluta sin organisation. Kommittén framhåller att en ombildning inte förändrar Säkerhetspolisens möjlighet att samverka och samarbeta med den övriga polisen. Någon ändring av de uppgifter som Säkerhetspolisen ansvarar för föreslås inte. Inte heller föreslås någon ändring när det gäller handläggningen av ärenden om brott av anställda vid Säkerhetspolisen, vilket innebär att dessa ärenden ska handläggas vid avdelningen för särskilda utredningar vid Polismyndigheten.

Remissinstanserna: Kommitténs förslag om att ombilda Säkerhetspolisen till en fristående myndighet som organiseras som en enrådighetsmyndighet har genomgående fått ett positivt remissutfall. Endast två remissinstanser – Justitiekanslern och Uppsala universitet – uttrycker att de inte kan tillstyrka eller bara delvis tillstyrka förslaget. Justitiekanslern menar att de skäl som anförs i betänkandet En sammanhållen svensk polis för att Säkerhetspolisen ska bli en fristående myndighet inte är övertygande och att det nu aktuella betänkandet inte gett skäl att ändra den uppfattningen. Justitiekanslern framhåller att de särskilda krav som ställs på Säkerhetspolisen inte heller utgör tillräckliga skäl för att verksamheten ska bedrivas i en fristående myndighet. Justitiekanslern anser därför att alternativet att Säkerhetspolisen ska ingå i Polismyndigheten bör utredas ytterligare. Uppsala universitet tillstyrker endast delvis förslaget, eftersom det enligt universitetet saknas förslag i avgörande frågor av stor principiell och konstitutionell betydelse för den framtida Säkerhetspolisen. Universitetet anser att det när det gäller exempelvis samverkan och samarbete saknas en grundlig analys, varför förslagen i denna del inte kan tillstyrkas. Ekonomistyrningsverket avstyrker att Säkerhetspolisen görs till en enrådighetsmyndighet.

dighet och förordar i stället en styrelsemyndighet. Umeå universitet anser också att alternativet styrelsemyndighet med parlamentarisk representation bör övervägas. Om alternativet enrådgivningsmyndighet väljs bör man enligt universitetet förstärka mekanismerna för tillsyn och kontroll av såväl verksamhet som styrning av myndigheten. Förslagen om att myndigheten själv ska besluta sin organisation och att myndigheten ska ha ett insynsråd har dock överlag mottagits positivt. Detsamma gäller de flesta andra frågor, men det finns detaljsynpunkter på olika delar av förslagen.

Skälen för regeringens förslag: När Rikspolisstyrelsen och de 21 polismyndigheterna slås samman till en myndighet den 1 januari 2015 finns det två alternativ för att lösa frågan om Säkerhetspolisens framtida organisation. Det ena är att låta verksamheten ingå i den nya Polismyndigheten och det andra är att ombilda Säkerhetspolisen till en fristående myndighet.

Säkerhetspolisens fokus är att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet, att bekämpa terrorism och att skydda den centrala statsledningen. Tyngdpunkten ligger således på förebyggande arbete. Säkerhetspolisen bedriver också, på grund av sina uppgifter, samarbete med helt andra aktörer än vad den övriga polisen gör.

Regeringen anser att kommittén i tillräcklig utsträckning har belyst alternativet att Säkerhetspolisen ingår som en del i den nya Polismyndigheten. Säkerhetspolisens uppdrag skiljer sig i betydande utsträckning från den övriga polisens. Enligt regeringens mening skulle en ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet tydligare understryka att Säkerhetspolisen är direkt underställd regeringen, skapa en tydligare ansvarskedja och underlätta ansvarsutkrävande. En organisatoriskt fristående säkerhetspolis skapar dessutom en väl avvägd ansvarsfördelning inom den nya polisorganisationen. Såsom kommittén och flertalet remissinstanser konstaterar innebär en sådan ombildning en relativt liten förändring i praktiken och kommer på ett bättre sätt än i dag att spegla de verkliga förhållandena. Säkerhetspolisen har redan nu en generaldirektör som leder verksamheten, en egen instruktion, ett eget anslag och ett eget regleringsbrev. Till detta kommer att myndighetens ansvarsområde föreslås bli oförändrat. Regeringen anser därför, i likhet med majoriteten av remissinstanserna, att Säkerhetspolisen bör ombildas till en fristående myndighet.

Frågor som rör Säkerhetspolisens organisation har tidigare behandlats av riksdagen. En ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet förutsätter därför att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag. Regeringen avser att, med förbehåll för riksdagens beslut, uppdra åt Säkerhetspolisen att identifiera, förbereda och genomföra de åtgärder och beslut som krävs för att ombilda Säkerhetspolisen till en fristående myndighet. I uppdraget kommer de närmare utgångspunkterna för den nya myndigheten att anges. En av dessa är att myndigheten, i likhet med den nya Polismyndigheten och såsom kommittén har föreslagit, ska besluta sin egen organisation. När det gäller bland annat frågan om ledningsform kommer regeringen att behandla den närmare i samband med att en ny instruktion för myndigheten tas fram.

Regeringen föreslår således att Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet. Ombildningen bör samordnas tidsmässigt med när den övriga polisen övergår till en ny organisation den 1 januari 2015.

Regeringen avser, som tidigare nämnts, att återkomma till riksdagen med samlade förslag till de lagändringar som krävs för att genomföra ombildningen av polisen.

2.6.3 1:3 Åklagarmyndigheten

Tabell 2.27 Anslagsutveckling 1:3 Åklagarmyndigheten

Tusental kronor				
2012	Utfall	1 233 173	Anslags-sparande	23 754
2013	Anslag	1 264 682 ¹	Utgifts-prognos	1 257 437
2014	Förslag	1 305 963		
2015	Beräknat	1 404 420 ²		
2016	Beräknat	1 459 022 ³		
2017	Beräknat	1 491 803 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 385 895 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 414 989 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 414 989 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Åklagarmyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen ser ett behov av fortsatt ökade insatser inom rättsväsendet bland annat när det gäller att vidta tidiga och tydliga insatser mot ungas brottslighet samt åtgärder för en ökad effektivitet. För att Åklagarmyndigheten ska kunna bidra till denna utveckling ökas anslaget med 17 000 000 kronor från och med 2014, ytterligare 81 000 000 kronor från och med 2015 och ytterligare 30 000 000 kronor från och med 2016 så som regeringen aviserade i 2013 års budgetproposition.

I 2013 års budgetproposition aviserade regeringen även att Åklagarmyndighetens anslag minskas med 14 500 000 kronor från och med 2014 för att finansiera motsvarande ökning av anslag 1:4 *Ekobrottsmyndigheten*.

Regeringen föreslår att 1 305 963 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Åklagarmyndigheten* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 404 420 000 kronor, 1 459 022 000 kronor respektive 1 491 803 000 kronor.

Tabell 2.28 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:3 Åklagarmyndigheten

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 264 682	1 264 682	1 264 682	1 264 682
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	40 577	58 025	81 195	111 434
Beslut	17 000	98 227	129 948	132 868
Överföring till/från andra anslag	-14 500	-14 694	-14 951	-15 287
Övrigt ³	-1 796	-1 820	-1 852	-1 893
Förslag/ beräknat anslag	1 305 963	1 404 420	1 459 022	1 491 803

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.4 1:4 Ekobrottsmyndigheten

Tabell 2.29 Anslagsutveckling 1:4 Ekobrottsmyndigheten

<i>Tusental kronor</i>				
2012	Utfall	444 612	Anslags-sparande	3 766
2013	Anslag	514 799 ¹	Utgifts-prognos	506 079
2014	Förslag	589 439		
2015	Beräknat	614 205 ²		
2016	Beräknat	639 785 ³		
2017	Beräknat	654 029 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 606 217 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 620 773 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 620 772 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Ekobrottsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen ser ett fortsatt behov av ökade insatser inom rättsväsendet bland annat när det gäller att vidta åtgärder för en ökad effektivitet. För att Ekobrottsmyndigheten ska kunna bidra till denna utveckling ökas anslaget med 4 000 000 kronor från och med 2014, ytterligare 17 000 000 kronor från och med 2015 och ytterligare 15 000 000 kronor från och med 2016 så som regeringen aviserade i 2013 års budgetproposition.

I 2013 års budgetproposition aviserade regeringen även att Ekobrottsmyndighetens anslag ökas med 47 500 000 kronor från och med 2014 eftersom myndighetens geografiska ansvarsområde inom ekobrottsbekämpningen utvidgas. För att finansiera denna ökning minskas anslag 1:1 *Polisorganisationen* med 33 000 000 kronor från och med 2014 och anslag 1:3 *Åklagarmyndigheten* med 14 500 000 kronor från och med 2014.

Regeringen föreslår att 589 439 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Ekobrottsmyndigheten* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 614 205 000 kronor, 639 785 000 kronor respektive 654 029 000 kronor.

Tabell 2.30 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:4 Ekobrottsmyndigheten

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	524 799	524 799	524 799	524 799
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	13 775	20 871	30 270	42 628
Beslut	4 000	21 053	36 415	37 226
Överföring till/från andra anslag	47 500	48 126	48 955	50 045
Övrigt ³	-635	-643	-654	-669
Förslag/ beräknat anslag	589 439	614 205	639 785	654 029

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.5 1:5 Sveriges Domstolar

Tabell 2.31 Anslagsutveckling 1:5 Sveriges Domstolar

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Övrigt	Resultat
2012	Utfall	4 928 286	Anslags-sparande	-53 856
2013	Anslag	5 218 859 ¹	Utgifts-prognos	4 977 298
2014	Förslag	5 345 989		
2015	Beräknat	5 424 066 ²		
2016	Beräknat	5 520 639 ³		
2017	Beräknat	5 642 166 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 354 469 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 359 323 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 5 359 322 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter avseende de allmänna domstolarnas, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyres- och arrendenämndernas, Rättshjälpsmyndighetens, Rättshjälpsnämndens, Notariennämndens samt Domstolsverkets verksamhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.32 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	65 891	12 673		
Prognos 2013	69 000	13 200		
Budget 2014	111 000	13 200		

Under 2013 beräknas Sveriges Domstolar leverera in avgifter till inkomsttitel på statsbudgeten motsvarande 69 miljoner kronor, varav 41 miljoner kronor utgör ansökningsavgifter, 9 miljoner kronor kungörandeavgifter och 19 miljoner kronor efterbevaknings- och tillsynsavgifter. Återbetalning av medel för rättshjälpskostnader m.m. beräknas uppgå till 36 miljoner kronor.

Avgiftsinkomster och andra ersättningar som disponeras härrör i huvudsak från uthyrning av lokaler och personal, försäljning av kopior och rättsfallpublicering. Dessa uppgick 2012 till cirka 13 miljoner kronor.

De svenska domstolsavgifterna är i ett europeiskt perspektiv mycket låga och har inte räknats upp på länge. Regeringen gav 2011 Domstolsverket i uppdrag att överväga om det bör införas nya principer för uttaget av de ansöknings- och kungörandeavgifter som gäller enligt förordningen (1987:452) om avgifter vid de allmänna domstolarna, samt föreslå nya nivåer för avgifterna. Domstolsverket har i rapporten "Ansöknings- och kungörandeavgifter vid allmän domstol" lämnat förslag bl.a. om nya principer för avgiftsuttag och nya högre nivåer för avgifterna. Rapporten har remissbehandlats. De flesta remissinstanserna stöder en generell höjning av ansökningsavgifterna eller har inget att invända mot förslaget. Vissa av remissinstanserna har dock synpunkter på enskilda avgiftsnivåer. Regeringen delar uppfattningen att avgifterna bör höjas. Nivåerna bör självfallet bestämmas så att de inte riskerar att komma i konflikt med medborgarnas grundläggande rätt till domstolsprövning. Regeringen planerar att förändringarna kan träda i kraft vid halvårsskiftet 2014.

Regeringens överväganden

Till följd av förslagen i regeringens proposition Prövning av nätkoncession har instansordningen

för överklagande ändrats så att Energimarknadsinspektionens beslut om nätkoncession överklagas till mark- och miljödomstol i stället för som tidigare till regeringen (prop. 2012/13:70, bet. 2012/13:NU12, rskr. 2012/13:200). Med hänsyn till detta ökas anslaget med 2 100 000 kronor från och med 2014. Det under utgiftsområde 21 Energi upptagna anslaget 1:8 *Energimarknadsinspektionen: Förvaltningskostnader* minskas med motsvarande belopp.

Som aviserades i Budgetpropositionen för 2013 såg regeringen ett behov av ökade insatser inom rättsväsendet och ökade resurser för att domstolarna skulle kunna hantera det stora antalet inkomna mål och ärenden med bibehållen hög kvalitet. Anslaget ökas med 6 000 000 kronor i enlighet med vad som där beräknades.

Så som beräknades i Budgetpropositionen för 2013 ökas anslaget med 3 000 000 kronor för att möta en förväntad ökad ärendemängd hos hyresnämnderna till följd av nya regler om enklare andrahandsuthyrning.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av reformer som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner som under de kommande åren fasas ut.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 5 345 989 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 5 424 066 000 kronor, 5 520 639 000 kronor respektive 5 642 166 000 kronor.

Tabell 2.33 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:5 Sveriges Domstolar

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	5 217 634	5 217 634	5 217 634	5 217 634
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	144 141	213 833	305 531	427 114
Beslut	-17 830	-9 472	-4 632	-4 734
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	2 044	2 071	2 106	2 152
Förslag/ beräknat anslag	5 345 989	5 424 066	5 520 639	5 642 166

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.6 1:6 Kriminalvården

Tabell 2.34 Anslagsutveckling 1:6 Kriminalvården

Tusental kronor				
2012	Utfall	7 379 998	Anslags-sparande	109 559
2013	Anslag	7 754 230 ¹	Utgifts-prognos	7 436 668
2014	Förslag	7 834 989		
2015	Beräknat	8 223 954 ²		
2016	Beräknat	8 431 105 ³		
2017	Beräknat	8 613 565 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 121 060 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 191 989 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 191 989 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kriminalvårdens förvaltningsutgifter.

Vidare får anslaget användas för utgifter för:

- övervakningsnämnderna samt för övervakare, biträdande övervakare och förtroendemän,
- statsbidrag till organisationer inom kriminalvårdens område.

Kompletterande information

Statsbidrag regleras i förordningen (2002:954) om statsbidrag till vissa organisationer inom kriminalvårdens område.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.35 Avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor		
	Intäkter som inte får disponeras/ Intensivövervakning	Intäkter som får disponeras/Arbetsdrift
Utfall 2012	2 437	109 359
Prognos 2013	2 500	114 000
Budget 2014	2 500	118 000

Kriminalvården disponerar inkomster från arbetsdriften och terapiverksamheten inom kriminalvården. För arbetsdriften gäller inte kravet på full kostnadstäckning. Det ekonomiska målet är att intäkterna till 50 procent ska täcka de direkta kostnaderna för arbetsdriften.

Av 5 § lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll framgår att dömda som verkställer ett fängelsestraff under intensivövervakning med elektronisk kontroll ska betala en avgift. Avgiften uppgår till 50 kronor per dag, dock högst 6 000 kronor. Avgiften ska betalas i förskott till Kriminalvården för att därefter kvartalsvis tillföras Brottsofferfonden.

Regeringens överväganden

Regeringen ser ett fortsatt behov av ökade insatser inom rättsväsendet bland annat vad gäller behovet av att vidta tidiga och tydliga insatser mot ungas brottslighet och effektiva åtgärder mot våldsamma män. För att säkerställa att Kriminalvården fortsatt kan bidra till denna utveckling och upprätthålla kvalitet, effektivitet och säkerhet i verksamheten föreslår regeringen att anslaget ökas med 47 000 000 kronor från och med 2014, ytterligare 158 000 000 kronor från och med 2015 och ytterligare 73 000 000 kronor från och med 2016 så som regeringen aviserade i 2013 års budgetproposition. Härigenom finansieras även den ökade belastning på Kriminalvården som kan förväntas med anledning av den planerade propositionen om tvångsaktenskap och barnaktenskap.

Kriminalvårdens anslag minskas med 30 000 000 kronor 2014 för att finansiera motsvarande ökning av anslag 1:8 *Rättsmedicinalverket*.

Kriminalvårdens anslag minskas vidare med 100 000 000 kronor 2014 för att finansiera motsvarande ökning av anslag 1:1 *Polisorganisationen*.

Vidare minskas Kriminalvårdens anslag med 20 000 000 kronor från och med 2014 för att finansiera avskaffandet av ersättningskyldigheten för polisens kostnader för ordningshållning (se volym 1, avsnitt 7.4.2).

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 7 834 989 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Kriminalvården* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 8 223 954 000 kronor, 8 431 105 000 kronor respektive 8 613 565 000 kronor.

Tabell 2.36 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:6 Kriminalvården

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	7 764 230	7 764 230	7 764 230	7 764 230
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	184 013	284 718	416 014	593 045
Beslut	27 000	185 342	261 365	267 022
Överföring till/från andra anslag	-130 000	48	49	50
Övrigt ³	-10 254	-10 384	-10 553	-10 782
Förslag/beräknat anslag	7 834 989	8 223 954	8 431 105	8 613 565

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.7 1:7 Brottsförebyggande rådet

Tabell 2.37 Anslagsutveckling 1:7 Brottsförebyggande rådet

<i>Tusental kronor</i>				
2012	Utfall	69 758	Anslags-sparande	1 452
2013	Anslag	81 662 ¹	Utgifts-prognos	80 760
2014	Förslag	89 700		
2015	Beräknat	97 841 ²		
2016	Beräknat	99 447 ³		
2017	Beräknat	101 610 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 96 611 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 96 613 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 96 612 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Brottsförebyggande rådets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

För att effektivisera rättsväsendet ser regeringen ett behov av att stärka det kunskapsbaserade stödet. Syftet med en sådan förstärkning är att möta det ökade behovet av såväl uppföljning och utvärdering som stöd till olika former av verksamhetsutveckling. För att säkerställa att Brottss-

förebyggande rådet ska kunna utveckla och stärka sin verksamhet föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2013 att anslaget ökas under en treårsperiod. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 6 000 000 kronor från och med 2014 och ytterligare 7 000 000 kronor från och med 2015 så som regeringen aviserade i 2013 års budgetproposition.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 89 700 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Brottsförebyggande rådet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 97 841 000 kronor, 99 447 000 kronor respektive 101 610 000 kronor.

Tabell 2.38 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:7 Brottsförebyggande rådet

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	81 662	81 662	81 662	81 662
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 139	3 205	4 598	6 474
Beslut	6 000	13 076	13 291	13 580
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-101	-102	-104	-106
Förslag/ be- räknat anslag	89 700	97 841	99 447	101 610

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.8 1:8 Rättsmedicinalverket

Tabell 2.39 Anslagsutveckling 1:8 Rättsmedicinalverket

Tusental kronor

1:8 Rättsmedicinalverket				
År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	
2012	334 173			-1 660
2013	Anslag	359 817 ¹		364 026
2014	Förslag	378 733		
2015	Beräknat	373 261 ²		
2016	Beräknat	404 551 ³		
2017	Beräknat	413 455 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 368 476 tkr i 2014 års prisliv.

³ Motsvarar 392 747 tkr i 2014 års prisliv.

⁴ Motsvarar 392 747 tkr i 2014 års prisliv.

Ändamål

Anslaget får användas för Rättsmedicinalverkets förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Rättsmedicinalverket bedriver avgiftsbelagd verksamhet inom rättsgenetik, delar av rättskemin samt inom rättsmedicin vad gäller utfärdande av rättsintyg.

Tabell 2.40 Uppdragsverksamhet. Rättsgenetik

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	32 908	26 401	6 507
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	40 000	32 000	8000
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	30 000	28 000	2 000
(varav tjänsteexport)			

Tabell 2.41 Uppdragsverksamhet. Rättskemi

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	46 899	47 395	- 496
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	49 000	48000	1 000
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	49 000	49 000	0
(varav tjänsteexport)			

Tabell 2.42 Uppdragsverksamhet. Rättsintyg

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	21 002	23 148	-2 146
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	23 000	22 500	500
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	25 000	24 000	1 000
(varav tjänsteexport)			

Den rättsgenetiska verksamheten resulterade i ett överskott 2012 vilket bidrog till ett ackumu-

lerat överskott för denna verksamhet på drygt 9 000 000 kronor. Den rättskemiska verksamheten resulterade i ett litet underskott vilket bidrog till att det ackumulerade överskottet minskade till cirka 700 000 kronor. Även rättsintygsverksamheten resulterade i ett underskott vilket bidrog till att verksamheten har ett ackumulerat underskott på drygt 3 500 000 kronor.

Regeringens överväganden

För att kunna fullgöra sitt uppdrag utifrån de krav som finns på myndigheten samt upprätthålla kvalitet och effektivitet i verksamheten ökas Rättsmedicinalverkets anslag med 30 000 000 kronor 2014. Anslaget beräknas öka med 20 000 000 kronor från och med 2015 och med ytterligare 25 000 000 kronor 2016 så som anvisades i 2013 års budgetproposition.

Regeringen föreslår att 378 733 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Rättsmedicinalverket* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget 373 261 000 kronor, 404 551 000 kronor respektive 413 455 000 kronor.

Tabell 2.43 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:8 Rättsmedicinalverket

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	339 817	339 817	339 817	339 817
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	9 381	13 915	19 876	27 793
Beslut		20 000	45 337	46 335
Överföring till/från andra anslag	30 000	0	0	0
Övrigt ³	-465	-471	-479	-490
Förslag/ beräknat anslag	378 733	373 261	404 551	413 455

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.9 1:9 Gentekniknämnden

Tabell 2.44 Anslagsutveckling 1:9 Gentekniknämnden

<i>Tusental kronor</i>				
2012	Utfall	4 266	Anslags-sparande	213
2013	Anslag	5 377 ¹	Utgifts-prognos	4 952
2014	Förslag	5 217		
2015	Beräknat	5 284 ²		
2016	Beräknat	5 373 ³		
2017	Beräknat	5 491 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 217 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 217 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 5 217 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Gentekniknämndens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

I Budgetpropositionen för 2013 ökades anslaget med 1 000 000 kronor 2013 så att Gentekniknämnden skulle kunna förstärka sitt kansli i syfte att bland annat genomföra ytterligare informationsinsatser. Från och med 2014 beräknades anslaget ökas med 700 000 kronor för samma ändamål. Regeringen bedömer att anslaget i och med detta ligger på en rimlig nivå.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 5 217 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Gentekniknämnden* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 5 284 000 kronor, 5 373 000 kronor respektive 5 491 000 kronor.

Tabell 2.45 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:9 Gentekniknämnden

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	5 377	5 377	5 377	5 377
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	146	217	311	436
Beslut	-300	-304	-309	-316
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-6	-6	-6	-6
Förslag/ be- räknat anslag	5 217	5 284	5 373	5 491

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.10 1:10 Brottsoffermyndigheten

Tabell 2.46 Anslagsutveckling 1:10 Brottsoffermyndigheten

Tusental kronor

2012	Utfall	31 077	Anslags- sparande	3 979
2013	Anslag	36 196 ¹	Utgifts- prognos	35 134
2014	Förslag	37 144		
2015	Beräknat	37 630 ²		
2016	Beräknat	40 270 ³		
2017	Beräknat	41 162 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 37 144 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 085 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 085 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Brottsoffermyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 37 144 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Brottsoffermyndigheten* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 37 630 000 kronor, 40 270 000 kronor respektive 41 162 000 kronor.

Tabell 2.47 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:10 Brottsoffermyndigheten

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	36 196	36 196	36 196	36 196
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	997	1 484	2 124	2 973
Beslut			2 000	2 044
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-49	-50	-50	-52
Förslag/ be- räknat anslag	37 144	37 630	40 270	41 162

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.11 1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Tabell 2.48 Anslagsutveckling 1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Tusental kronor

2012	Utfall	56 759	Anslags- sparande	33 791
2013	Anslag	102 474 ¹	Utgifts- prognos	73 196
2014	Förslag	122 349		
2015	Beräknat	122 349		
2016	Beräknat	122 349		
2017	Beräknat	122 349		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för ersättningar för skador på grund av brott i enlighet med bestämmelserna i brottsskadelagen (1978:413).

Kompletterande information

Bestämmelser om brottsskadeersättning finns i Brottsskadeförordningen (1978:653).

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 122 349 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Ersättning för skador på grund av brott* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 122 349 000 kronor.

Tabell 2.49 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	122 474	122 474	122 474	122 474
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt²	-125	-125	-125	-125
Förslag/ be- räknat anslag	122 349	122 349	122 349	122 349

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.12 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Tabell 2.50 Anslagsutveckling 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2012	Utfall	2 157 293	Anslags- sparande	-63 186
2013	Anslag	2 265 657 ¹	Utgifts- prognos	2 303 000
2014	Förslag	2 305 657		
2015	Beräknat	2 425 657		
2016	Beräknat	2 325 657		
2017	Beräknat	2 325 657		

¹ Inklusiva beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för rättsliga biträden som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken (1942:740), lagen (1988:609) om målsägan-debiträde och rättshjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Anslaget får vidare användas för utgifter som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, exklusive utgifter som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild ut-

länningskontroll. Anslaget får användas för utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn samt för utgifter för bevisning, parter, tolk, översättning och god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare. Dessutom får anslaget användas för utgifter som hänför sig till internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska betalas av annan myndighet.

Regeringens överväganden

Utgifterna på anslaget har ökat, vilket främst beror på en ökning av antalet debiterade timmar per brottmål för vilka det förordnas offentliga försvarare, offentliga biträden och målsägandebiträden. Utgifterna förväntas öka även framöver. Mot bakgrund av detta ökas anslaget med 40 000 000 kronor 2014. Den 31 januari 2013 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare som ska göra en samlad översyn av utgifter som finansieras genom anslaget. Utredaren ska överväga vilka åtgärder som kan vidtas och som kan få en kostnadsdämpande effekt på anslaget. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2014.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 2 305 657 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 2 425 657 000 kronor, 2 325 657 000 kronor respektive 2 325 657 000 kronor.

Tabell 2.51 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	2 265 657	2 265 657	2 265 657	2 265 657
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	40 000	160 000	60 000	60 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ be- räknat anslag	2 305 657	2 425 657	2 325 657	2 325 657

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.6.13 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Tabell 2.52 Anslagsutveckling 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Tusental kronor

2012	Utfall	51 321	Anslags-sparande	-4 216
2013	Anslag	60 163 ¹	Utgifts-prognos	57 152
2014	Förslag	40 117		
2015	Beräknat	40 117		
2016	Beräknat	40 117		
2017	Beräknat	40 117		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar. Anslaget får även användas för utgifter för ersättning till vissa ombuds- och rättegångskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 40 117 000 kronor anvisas under anslag 1:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 40 117 000 kronor.

Tabell 2.53 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	40 163	40 163	40 163	40 163
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ²	-46	-46	-46	-46
Förslag/ be- räknat anslag	40 117	40 117	40 117	40 117

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.14 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tabell 2.54 Anslagsutveckling 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tusental kronor

2012	Utfall	12 603	Anslags-sparande	6 072
2013	Anslag	95 674 ¹	Utgifts-prognos	42 237
2014	Förslag	18 674		
2015	Beräknat	18 674		
2016	Beräknat	18 674		
2017	Beräknat	18 674		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Från anslaget får betalas årsavgifter till Haagkonferensen för internationell privaträtt, Internationella institutet i Rom för unifiering av privaträtten (UNIDROIT), Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives, Bernunionen (WIPO=World Intellectual Property Organization) samt till Interpol och Schengen Information System. Anslaget får även användas för det förberedelsearbete som krävs för inrättandet av den enhetliga patentdomstolen.

Kompletterande information

Vidare får bidrag till vissa andra internationella sammanslutningar samt internationellt samarbete och forskning med anknytning till Justitiedepartementets område betalas från anslaget.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 18 674 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Avgifter till vissa internationella sammanslutningar* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 18 674 000 kronor.

Tabell 2.55 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	95 674	95 674	95 674	95 674
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-77 000	-77 000	-77 000	-77 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	18 674	18 674	18 674	18 674

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 2.57 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	7 157	7 157	7 157	7 157
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	7 157	7 157	7 157	7 157

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.6.15 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tabell 2.56 Anslagsutveckling 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	21 148	9	6 985
2013	7 157 ¹		
2014	Förslag	7 157	
2015	Beräknat	7 157	
2016	Beräknat	7 157	
2017	Beräknat	7 157	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter i syfte att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brottsförebyggande rådet belastar anslaget med vissa egna kostnader direkt kopplade till denna verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 7 157 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 7 157 000 kronor.

2.6.16 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tabell 2.58 Anslagsutveckling 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	16 359	807	16 054
2013	17 889 ¹		
2014	Förslag	18 272	
2015	Beräknat	18 502 ²	
2016	Beräknat	18 799 ³	
2017	Beräknat	19 205 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 18 272 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 18 271 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 18 272 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 18 272 000 kronor anvisas under anslag 1:16 *Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 18 502 000 kronor, 18 799 000 kronor respektive 19 205 000 kronor.

Tabell 2.59 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	17 889	17 889	17 889	17 889
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	402	632	930	1 336
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-19	-19	-20	-20
Förslag/ be- räknat anslag	18 272	18 502	18 799	19 205

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Tabell 2.61 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:17 Domarnämnden

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	7 544	7 544	7 544	7 544
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	175	273	400	572
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-9	-9	-9	-9
Förslag/ be- räknat anslag	7 710	7 808	7 935	8 107

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

2.6.17 1:17 Domarnämnden

Tabell 2.60 Anslagsutveckling 1:17 Domarnämnden

Tusental kronor

År	Utfall	Belopp	Anslags- sparande	Övrigt
2012	Utfall	6 910		391
2013	Anslag	7 544 ¹	Utgifts- prognos	7 515
2014	Förslag	7 710		
2015	Beräknat	7 808 ²		
2016	Beräknat	7 935 ³		
2017	Beräknat	8 107 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 710 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 710 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 710 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 7 710 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Domarnämnden* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 7 808 000 kronor, 7 935 000 kronor respektive 8 107 000 kronor.